

I

(Lagstiftningsakter)

FÖRORDNINGAR

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EU) 2021/695

av den 28 april 2021

om inrättande av Horisont Europa – ramprogrammet för forskning och innovation, om fastställande av dess regler för deltagande och spridning och om upphävande av förordningarna (EU) nr 1290/2013 och (EU) nr 1291/2013

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 173.3, 182.1, 183 och artikel 188 andra stycket,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttranden ⁽¹⁾,

med beaktande av Regionkommitténs yttrande ⁽²⁾,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet ⁽³⁾, och

av följande skäl:

- (1) Det är unionens mål att stärka unionens vetenskapliga och tekniska grund genom att stärka det europeiska forskningsområdet där forskare, vetenskaplig kunskap och teknik rör sig fritt och verka för att det blir mer konkurrenskraftigt, också inom näringslivet, och samtidigt främja all forsknings- och innovationsverksamhet för att förverkliga unionens strategiska prioriteringar och åtaganden, vilka i förlängningen syftar till att främja fred, unionens värden och medborgarnas välfärd.
- (2) För att åstadkomma vetenskapliga, tekniska, ekonomiska, miljömässiga och samhällsliga effekter i linje med detta allmänna mål och för att maximera mervärdet av unionens investeringar i forskning och innovation bör unionen investera i forskning och innovation genom Horisont Europa – ramprogrammet för forskning och innovation 2021–2027 (*programmet*). Programmet bör stödja skapande, bättre spridning och överföring av spetskunskap och högkvalitativ teknik i unionen, dra till sig kompetens på alla nivåer och bidra till att unionens kompetensreserv utnyttjas till fullo, möjliggöra samarbetsförbindelser och stärka effekterna av forskning och innovation när det gäller att utveckla, stödja och genomföra unionens politik, stödja och stärka införandet och lanseringen av innovativa och hållbara lösningar i unionens ekonomi, särskilt i små och medelstora företag, och samhälle i syfte att ta sig an globala utmaningar, däribland klimatförändringen och Förenta nationernas mål för hållbar utveckling, skapa arbetstillfällen, öka den ekonomiska tillväxten, främja industrins konkurrenskraft och öka unionens dragningskraft på området forskning och innovation. Programmet bör främja alla typer av innovation, inklusive banbrytande innovation, och marknads lanseringen av innovativa lösningar samt optimera investeringarna för att öka effekterna inom ett förstärkt europeiskt forskningsområde.

⁽¹⁾ EUT C 62, 15.2.2019, s. 33 och EUT C 364, 28.10.2020, s. 124.

⁽²⁾ EUT C 461, 21.12.2018, s. 79.

⁽³⁾ Europaparlamentets ståndpunkt av den 17 april 2019 (ännu inte offentliggjord i EUT) och rådets ståndpunkt vid första behandlingen av den 16 mars 2021 (ännu inte offentliggjord i EUT). Europaparlamentets ståndpunkt av den ... (ännu inte offentliggjord i EUT).

- (3) Programmet bör inrättas för den fleråriga budgetramens löptid, 2021–2027, som fastställs i rådets förordning (EU, Euratom) 2020/2093 ⁽⁴⁾, utan att det påverkar de tidsfrister som fastställs i rådets förordning (EU) 2020/2094 ⁽⁵⁾.
- (4) Programmet bör bidra till att öka de offentliga och privata investeringarna i forskning och innovation i medlemsstaterna och därmed till att nå ett sammanlagt investeringsmål på minst 3 % av unionens bruttonationalprodukt (BNP) investeras i forskning och utveckling. För att målet ska uppnås skulle det krävas att medlemsstaterna och den privata sektorn kompletterar programmet med egna förstärkta investeringar i forskning, utveckling och innovation.
- (5) För att programmets mål ska uppnås samtidigt som principen om spetskompetens respekteras bör programmet bland annat syfta till att stärka samarbetsförbindelser i Europa och på så sätt bidra till att minska forsknings- och innovationsklyftan.
- (6) För att bidra till att unionens politiska mål uppnås bör verksamhet som stöds inom ramen för detta program där så är relevant gynnas av och inspirera till innovationsvänlig lagstiftning i enlighet med innovationsprincipen, i syfte att stödja en snabbare och intensivare omvandling av unionens betydande kunskapsstillgångar till innovation.
- (7) Begreppen *öppen vetenskap*, *öppen innovation* och *öppenhet mot världen* bör säkerställa spetskompetens och effekter av unionens investeringar i forskning och innovation, samtidigt som unionens intressen skyddas.
- (8) Öppen vetenskap, inklusive öppen åtkomst till vetenskapliga publikationer och forskningsdata, och en optimal spridning och användning av kunskap, har potential att öka vetenskapens kvalitet, genomslag och fördelar. De har också potential att påskynda utvecklingen av kunskap genom att göra den mer pålitlig, effektiv och korrekt samt enklare för samhället att förstå och mer lyhörd för samhällsliga utmaningar. Bestämmelser bör fastställas som säkerställer att bidragsmottagarna ger öppen och kostnadsfri åtkomst till expertgranskade vetenskapliga publikationer. Det bör också säkerställas att bidragsmottagarna ger öppen åtkomst till forskningsdata enligt principen "så fri som möjligt och så begränsad som nödvändigt" och samtidigt säkerställa möjlighet till undantag med beaktande av bidragsmottagarnas berättigade intressen. Mer tonvikt bör framför allt läggas på en ansvarsfull hantering av forskningsdata; denna bör följa principerna om *sökbarhet*, *tillgänglighet*, *kompatibilitet* och *återanvändbarhet* (*Fairprinciperna*), särskilt genom integrering av datahanteringsplaner. Bidragsmottagarna bör i förekommande fall utnyttja de möjligheter som det europeiska öppna forskningsmolnet och den europeiska datainfrastrukturen erbjuder och även följa andra principer och metoder för öppen vetenskap. Ömsesidighet inom öppen vetenskap bör uppmuntras i alla associerings- och samarbetsavtal med tredjeländer.
- (9) Programmets bidragsmottagare, i synnerhet små och medelstora företag, ska uppmuntras att utnyttja relevanta befintliga unionsinstrument, såsom den europeiska helpdesken för immaterialrättigheter som stöder små och medelstora företag och andra deltagare i programmet vad gäller att både skydda och tillämpa sina immateriella rättigheter.
- (10) Programmets utformning och konstruktion bör svara mot behovet av att skapa en kritisk massa av verksamheter som får stöd, genom att inom hela unionen uppmuntra ett spetskompetensbaserat deltagande från alla medlemsstater, och genom internationellt samarbete, i linje med Agenda 2030 för hållbar utveckling (*Agenda 2030*), målen för hållbar utveckling och Parisavtalet, som antagits inom ramen för Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar ⁽⁶⁾ (*Parisavtalet*). Genomförandet av programmet bör förstärka strävan att uppnå målen för hållbar utveckling och unionens och dess medlemsstaters åtagande att genomföra Agenda 2030 och uppnå dess tre dimensioner – ekonomiskt, socialt och miljömässigt – på ett sammanhängande och integrerat sätt.
- (11) Verksamhet som stöds inom ramen för programmet bör bidra till uppnåendet av unionens mål, prioriteringar och internationella åtaganden.

⁽⁴⁾ Rådets förordning (EU, Euratom) 2020/2093 av den 17 december 2020 om den fleråriga budgetramen 2021–2027 (EUT L 433I, 22.12.2020, s. 11).

⁽⁵⁾ Rådets förordning (EU) 2020/2094 av den 14 december 2020 om inrättande av Europeiska unionens återhämtningsinstrument för att stödja återhämtningen efter covid-19-krisen (EUT L 433I, 22.12.2020, s. 23).

⁽⁶⁾ EUT L 282, 19.10.2016, s. 4.

- (12) Programmet bör gynnas av komplementaritet med befintliga relevanta europeiska färdplaner och strategier för forskning och innovation samt i förekommande fall med viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse, förutsatt att relaterade forsknings- och innovationsbehov fastställs i programmets strategiska planering.
- (13) Programmet bör säkerställa öppenhet och redovisningsskyldighet när det gäller den offentliga finansieringen av forsknings- och innovationsprojekt och därmed slå vakt om allmänintresset.
- (14) Programmet bör stödja forskning och innovation inom området samhällsvetenskap och humaniora. Det innebär att den vetenskapligt grundade kunskapen på detta område främjas samt att insikter och framsteg inom samhällsvetenskap och humaniora används för att öka programmets ekonomiska och samhälleliga effekter. Inom ramen för pelaren "Globala utmaningar och europeisk industriell konkurrenskraft" bör samhällsvetenskap och humaniora integreras fullt ut i alla kluster. Utöver att samhällsvetenskap och humaniora främjas i projekt bör integreringen av dessa sektorer också stödjas genom att oberoende experter från områden inom samhällsvetenskap och humaniora när så är lämpligt tas med i expertkommittéer och utvärderingspaneler och genom läglig övervakning av och rapportering om samhällsvetenskap och humaniora i finansierad forskning. Framför allt bör graden av integrering av samhällsvetenskap och humaniora övervakas i hela programmet.
- (15) Programmet bör upprätthålla en balans mellan forskning å ena sidan och innovation å andra sidan, samt mellan finansiering enligt principen *nedifrån och upp* (forskar- eller innovatörsdriven) och dess motsats, dvs. finansiering *uppfifrån och ned* (bestämd av strategiskt fastställda prioriteringar), beroende på typen av forsknings- och innovationsgrupper som deltar inom unionen, verksamheternas karaktär och syfte och de eftersträlvade effekterna. Kombinationen av dessa faktorer bör avgöra valet av strategi för de relevanta delarna av programmet, vilka alla bidrar till samtliga av programmets allmänna och specifika mål.
- (16) Den sammanlagda budgeten för komponenten *Breddning av deltagandet och spridning av spetskompetens* inom delen *Breddning av deltagandet och förstärkning av det europeiska forskningsområdet* i programmet bör utgöra minst 3,3 % av den sammanlagda budgeten för programmet och bör huvudsakligen gynna rättsliga enheter som är etablerade i de länder som omfattas av det breddade deltagandet.
- (17) Kompetenshöjande initiativ bör syfta till att stärka spetskompetensen inom forskning och innovation i de stödberättigade länderna, inbegripet genom stöd till utbildning för att förbättra ledningskompetensen i fråga om forskning och innovation och stöd till priser, samt till att stärka innovationsekosystem och inrätta forsknings- och innovationsnätverk, även på grundval av forskningsinfrastrukturer som finansieras av unionen. Sökande bör tydligt visa att projekten är kopplade till nationella och/eller regionala forsknings- och innovationsstrategier för att vara berättigade att ansöka om finansiering inom ramen för komponenten *Breddning av deltagandet och spridning av spetskompetens* i delen *Breddning av deltagandet och förstärkning av det europeiska forskningsområdet* i programmet.
- (18) Det bör vara möjligt att tillämpa ett snabbförfarande för forskning och innovation, med en handläggningstid för beviljandet på högst sex månader, för att ge små samarbetskonsortier som omfattar verksamhet från grundforskning till marknadstillämpning snabbare tillgång till finansiering enligt principen *nedifrån och upp*.
- (19) Programmet bör stödja alla stadier av forskning och innovation, särskilt inom ramen för samverkansprojekt och vid behov vid uppdrag och europeiska partnerskap. Grundforskning är en väsentlig tillgång och en viktig förutsättning för att unionen i större utsträckning ska kunna locka till sig de bästa forskarna i syfte att bli en global knutpunkt för spetskompetens. En balans mellan grundforskning och tillämpad forskning bör säkerställas i programmet. Tillsammans med innovation kommer den balansen att stärka den ekonomiska konkurrenskraften, tillväxten och sysselsättningen i unionen.
- (20) Det finns belägg för att det är viktigt att ta till sig mångfald i alla bemärkelser för att kunna bedriva bra vetenskapligt arbete, eftersom mångfald gynnar vetenskapen. Mångfald och delaktighet bidrar till spetskompetens i samverkande forskning och innovation: samverkan mellan olika discipliner och sektorer och över hela det europeiska forskningsområdet (ERA) banar väg för bättre forskning och projektförslag av högre kvalitet, samtidigt som det kan leda till ökad acceptans i samhället och främja fördelarna med innovation, och därmed föra Europa framåt.
- (21) För att programmet ska få så stort genomslag som möjligt bör framför allt olika slags tvärvetenskapliga förhållningssätt beaktas som viktiga inslag för stora vetenskapliga framsteg.

- (22) Forskningsverksamhet som genomförs inom pelaren *Vetenskaplig spetskompetens* bör fastställas enligt vetenskapens behov och möjligheter och främja vetenskaplig spetskompetens. Forskningsagendan bör fastställas i nära samarbete med forskarsamfundet och bör bland annat vara inriktad på att locka nya forsknings- och innovationstalanger och forskare i början av sin yrkesbana, samtidigt som det gäller att stärka det europeiska forskningsområdet, förhindra kompetensflykt och främja kompetensrörlighet.
- (23) Programmet bör hjälpa unionen och dess medlemsstater att locka till sig de bästa talangerna och färdigheterna med beaktande av att den internationella konkurrensen är mycket hård.
- (24) Pelaren *Globala utmaningar och europeisk industriell konkurrenskraft* bör inrättas genom kluster för forskning och innovation i syfte att maximera integrationen mellan olika tematiska områden, samtidigt som man säkerställer höga och hållbara nivåer av effekt för unionen i förhållande till de resurser som används. Den är avsedd att främja tvärvetenskapligt, sektorsövergripande, tvärpolitiskt och gränsöverskridande samarbete för att nå målen för hållbar utveckling genom att principerna i Agenda 2030 och Parisavtalet följs, samtidigt som konkurrenskraften i unionens industrier stärks. Anordnandet av vittomfattande initiativ med hög ambitionsnivå i form av forsknings- och innovationsuppdrag gör att programmet kan få ett omdanande och systemomfattande genomslag i samhället till stöd för målen för hållbar utveckling, även genom internationellt samarbete och vetenskapsdiplomati. I syfte att säkerställa att unionen ligger kvar i framkant i fråga om strategiskt fastställda prioriteringar bör verksamheten inom den pelaren omfatta samtliga forsknings- och innovationsverksamheter.
- (25) Klustret *Kultur, kreativitet och inkluderande samhällen* bör bidra väsentligt till forskningen om de kulturella och kreativa sektorerna och till unionens kulturarv och ska framför allt möjliggöra inrättandet av ett samarbetsprojekt om det europeiska kulturarvet.
- (26) Industrins helhjärtade engagemang, vid en lämplig tidpunkt, i programmet, med deltagande på alla nivåer alltifrån den enskilde entreprenören via små och medelstora företag till stora företag, skulle väsentligt bidra till att förverkliga programmets mål, och särskilt till att skapa hållbar sysselsättning och tillväxt i unionen. Ett sådant engagemang från industrin bör leda till att dess deltagande i de åtgärder som stöds hamnar på nivåer som minst motsvarar nivåerna i ramprogrammet Horisont 2020, som inrättades genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1291/2013 ⁽⁷⁾ (Horisont 2020).
- (27) Åtgärder inom ramen för programmet skulle avsevärt bidra till att frigöra potentialen i unionens strategiska sektorer, och bör inbegripa viktig möjliggörande teknik som speglar strategin för unionens industripolitik och dess mål.
- (28) Samråd med flera berörda parter, inbegripet civilsamhället och industrin, bör bidra till de perspektiv och prioriteringar som fastställts i den strategiska planeringen. Detta bör resultera i att periodiska strategiska forsknings- och innovationsplaner antas genom genomförandeakter för utarbetande av arbetsprogrammets innehåll.
- (29) För att en särskild åtgärd ska kunna finansieras bör man i arbetsprogrammet beakta resultaten av tidigare särskilda projekt och det aktuella läget inom vetenskap, teknik och innovation på nationell nivå, unionsnivå och internationell nivå samt relevant politisk utveckling, marknadsutveckling och samhällsutveckling.
- (30) Det är viktigt att ge stöd så att unionens industri förblir eller blir världsledande när det gäller innovation, digitalisering och klimatneutralitet, särskilt genom investeringar i viktig möjliggörande teknik som kommer att ligga till grund för morgondagens företag. Programmets åtgärder bör vara inriktade på att komma tillrätta med marknadsmisslyckanden eller icke-optimala investeringssituationer och öka investeringarna på ett proportionellt och insynsvänligt sätt och utan att överlappa eller utestänga privat finansiering. De bör också ha ett tydligt europeiskt mervärde och ge offentlig avkastning på investeringar. Detta kommer att säkerställa att åtgärderna inom programmet är förenliga med unionens regler för statligt stöd, så att innovation uppmuntras och onödigt snedvridning av konkurrensen på den inre marknaden undviks.

⁽⁷⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1291/2013 av den 11 december 2013 om inrättande av Horisont 2020 – ramprogrammet för forskning och innovation (2014–2020) och om upphävande av beslut nr 1982/2006/EG (EUT L 347, 20.12.2013, s. 104).

- (31) Programmet bör stödja forskning och innovation på ett integrerat sätt med respekt för alla relevanta bestämmelser inom ramen för Världshandelsorganisationen. Begreppet forskning, inklusive experimentell utveckling, bör användas i enlighet med Frascatimanualen som tagits fram av Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD), medan begreppet innovation bör användas i enlighet med Oslomanualen som tagits fram av OECD och Eurostat enligt ett brett synsätt som också omfattar social innovation och design. Liksom i Horisont 2020 bör OECD-definitionerna av teknisk mognadsgrad också fortsättningsvis beaktas vid klassificeringen av teknisk forskning, produktutveckling och demonstrationsverksamhet, liksom vid definitionen av typ av åtgärd som återfinns i ansökningsomgångarna. Bidrag bör inte beviljas för åtgärder vars verksamheter överstiger teknisk mognadsgrad 8. Det bör vara möjligt att genom arbetsprogrammet bevilja bidrag till storskalig produktutvärdering och marknadsintroduktion för en viss ansökningsomgång inom pelaren *Globala utmaningar och europeisk industriell konkurrenskraft*.
- (32) Programmet bör bidra till rydmdmålen på en utgiftsnivå som proportionellt sett minst motsvarar nivån i Horisont 2020.
- (33) Kommissionens meddelande av den 11 januari 2018 med titeln *Preliminär utvärdering av Horisont 2020: maximerade effekter av EU:s program för forskning och innovation*, Europaparlamentets resolution av den 13 juni 2017 om bedömningen av genomförandet av Horisont 2020 inför halvtidsutvärderingen och förslaget till det nionde ramprogrammet ⁽⁸⁾ och rådets slutsatser av den 1 december 2017 med titeln *Från halvtidsöversynen av Horisont 2020 till nionde ramprogrammet* innehåller ett antal rekommendationer för programmet, inklusive dess regler för deltagande och spridning, med utgångspunkt i erfarenheterna från Horisont 2020 samt synpunkter från unionens institutioner och berörda parter. Dessa rekommendationer innefattar bland annat förslag till åtgärder för att främja kompetensrörlighet och underlätta öppenhet i forsknings- och innovationsnätverk, ökade investeringar så att en kritisk massa och maximal verkan uppnås, stöd till banbrytande innovation, prioritering av unionsinvesteringar i forskning och innovation på områden med stort mervärde, särskilt genom uppdragsinriktning, ett fullständigt, medvetet och lägligt medborgarinflytande och bred kommunikation, rationalisering av unionens finansieringslandskap för ett fullständigt utnyttjande av unionens forsknings- och innovationspotential, inbegripet forskningsinfrastrukturer i hela unionen, bl.a. genom effektivisering av de olika europeiska partnerskapsinitiativen och systemen för medfinansiering, för att utveckla fler och mer konkreta synergier mellan unionens olika finansieringsinstrument, särskilt genom överbryggande av icke-kompletterande interventionslogik och av komplexiteten i de olika formerna av finansiering och andra föreskrifter och även i syfte att öka mobiliseringen av underutnyttjad forsknings- och innovationspotential inom unionen, förstärkning av det internationella samarbetet och ökad öppenhet för tredjeländers deltagande, samt fortsatt förenklingsarbete utifrån erfarenheterna från genomförandet av Horisont 2020.
- (34) Med tanke på att särskild uppmärksamhet behöver ägnas samordningen och komplementariteten mellan olika unionspolitikområden bör programmet eftersträva synergier med andra unionsprogram när det gäller allt ifrån utformning och strategisk planering till projekturval, förvaltning, kommunikation, spridning och utnyttjande av resultat, övervakning, revision och styrning. När det gäller finansieringen av forsknings- och innovationsverksamhet bör synergier göra det möjligt att i så stor utsträckning som möjligt harmonisera bestämmelserna, inbegripet bestämmelserna om stödberättigande kostnader. I syfte att undvika överlappningar eller dubbelarbete och öka unionsfinansieringens genomslagskraft samt minska sökandenas och bidragsmottagarnas administrativa börda, bör det vara möjligt att främja synergier i synnerhet genom alternativ, kombinerad, kumulativ finansiering och överföring av medel.
- (35) I enlighet med förordning (EU) 2020/2094 och inom ramen för de resurser som anslås däri bör åtgärder för återhämtning och resiliens genomföras inom ramen för programmet för att hantera de aldrig tidigare skådade effekterna av covid-19-krisen. Sådana ytterligare resurser bör användas på ett sådant sätt att överensstämmelse med de tidsfrister som anges i förordning (EU) 2020/2094 säkerställs. Sådana ytterligare resurser bör uteslutande anslås till åtgärder för forskning och innovation med inriktning på att hantera covid-19-krisens konsekvenser, särskilt dess ekonomiska, sociala och samhällsliga effekter.
- (36) För att unionens finansiering ska få största möjliga genomslag och på effektivast möjliga sätt bidra till unionens policymål och åtaganden, bör det vara möjligt för unionen att ingå europeiska partnerskap med partner från den privata och/eller offentliga sektorn. Dessa partner inbegriper industrin, små och medelstora företag, universitet, forskningsorganisationer, intressenter inom forskning och innovation, organ med offentliga förvaltningsuppgifter på lokal, regional, nationell och internationell nivå, och organisationer i det civila samhället, t.ex. stiftelser och icke-statliga organisationer som stöder och/eller bedriver forskning och innovation, förutsatt att de önskade effekterna kan uppnås mer effektivt i partnerskap än av unionen på egen hand.

⁽⁸⁾ EUT C 331, 18.9.2018, s. 30.

- (37) Det bör vara möjligt, beroende på medlemsstatens beslut, att bidragen från program som medfinansieras av Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf), Europeiska socialfonden plus (ESF+), Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden (EHFVF) och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu) betraktas som ett bidrag från den deltagande medlemsstaten till europeiska partnerskap inom ramen för detta program. Den möjligheten bör dock inte påverka behovet av att följa alla bestämmelser som är tillämpliga på dessa bidrag i enlighet med vad som fastställs i en Europaparlamentets och rådets förordning om gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden+, Sammanhållningsfonden, Fonden för en rättvis omställning samt Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden, och om finansiella regler för dessa fonder och för Asyl- migrations- och integrationsfonden, Fonden för inre säkerhet samt instrumentet för gränsförvaltning och visering (*förordningen om gemensamma bestämmelser för 2021–2027*) och de fondspecifika förordningarna.
- (38) Programmet bör stärka samarbetet mellan europeiska partnerskap och partner inom privat och/eller offentlig sektor på internationell nivå, bland annat genom att sammanföra forsknings- och innovationsprogram och gränsöverskridande investeringar i forskning och innovation, vilket ger ömsesidiga fördelar för människor och företag och samtidigt säkerställer att unionen kan hävda sina intressen på strategiska områden.
- (39) Flaggskepp inom framtida och ny teknik (FET) har visat sig vara effektiva och ändamålsenliga styrmedel som ger fördelar för samhället via en gemensam, samordnad insats av unionen och dess medlemsstater. Verksamhet inom ramen för flaggskeppsinitiativen på området framtida och ny teknik som rör grafen, projektet om den mänskliga hjärnan och kvantteknik, som får stöd inom Horisont 2020, kommer fortsättningsvis att stödjas inom ramen för programmet genom ansökningsomgångar som ingår i arbetsprogrammet. Förberedande åtgärder som fått stöd inom de flaggskeppsinitiativ på området framtida och ny teknik som ingått i Horisont 2020 kommer att bidra till den strategiska planeringen inom programmet och stödda arbetet om uppdrag, medfinansierade och/eller samprogrammerade europeiska partnerskap och ordinarie ansökningsomgångar.
- (40) Gemensamma forskningscentrumet (JRC) bör också fortsättningsvis ge oberoende, kundstyrt vetenskapligt och tekniskt stöd för unionens politik under hela policycykeln. JRC:s direkta åtgärder bör genomföras på ett flexibelt, effektivt och transparent sätt, med beaktande av unionspolitikens behov och JRC:s användares relevanta behov, och så att de säkerställer skyddet av unionens ekonomiska intressen. JRC bör fortsätta att generera extraresurser.
- (41) Genom pelaren *Innovativa Europa* bör en serie åtgärder införas för integrerat stöd till entreprenörer och entreprenörskap i syfte att uppnå och påskynda banbrytande innovation för snabb marknadstillväxt samt verka för unionens strategiska oberoende och samtidigt behålla en öppen ekonomi. Den bör tillhandahålla en gemensam kontaktpunkt för att locka och stödja alla typer av innovatörer och innovativa företag, t.ex. små och medelstora företag, inbegripet uppstarts företag och i undantagsfall små midcap-bolag, med potential att expandera på unionsnivå och internationell nivå. Pelaren bör erbjuda snabba, flexibla bidrag och saminvesteringar, även med privata investerare. Dessa mål bör eftersträvas genom inrättande av Europeiska innovationsrådet (EIC). Pelaren bör också stödja Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT) och europeiska innovationsekosystem i stort, särskilt genom europeiska partnerskap med nationella och regionala innovationsstödjande aktörer.
- (42) I denna förordning, och i synnerhet med avseende på den verksamhet som bedrivs inom ramen för EIC, bör med *uppstarts företag* avses små eller medelstora företag som befinner sig i ett tidigt skede av sin livscykel (inklusive de som är bildade som spin-off-företag från universitetens forskningsverksamhet), och som eftersträvar innovativa lösningar och en skalbar affärsmodell, och som är fristående i den mening som avses i artikel 3 i bilagan till kommissionens rekommendation 2003/361/EG^(*), med *midcap-bolag* bör avses företag som inte är mikroföretag eller små och medelstora företag, och som har mellan 250 och 3 000 anställda, där personalstyrkan beräknas i enlighet med artiklarna 3–6 i avdelning I i bilagan till den rekommendationen, medan med ett *litet midcap-bolag* bör avses ett midcap-bolag som har högst 499 anställda.

(*) Kommissionens rekommendation 2003/361/EG av den 6 maj 2003 om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag (EUT L 124, 20.5.2003, s. 36).

- (43) Policymålen för programmet ska hanteras med hjälp av finansieringsinstrument och budgetgarantier inom ramen för InvestEU-programmet, och därmed främja synergier mellan de båda programmen.
- (44) EIC bör tillsammans med programmets andra komponenter i stimulera alla former av nyskapande, allt ifrån stegvis växande till banbrytande och omvälvande innovation, med särskild inriktning på marknadsskapande innovation. EIC bör genom sina instrument, Pathfinder och Accelerator, sträva efter att identifiera, utveckla och lansera högriskinnovationer av alla slag, inbegripet stegvis växande innovationer, med fokus främst på banbrytande, omvälvande och teknikintensiva innovationer med potential att utvecklas till innovationer som skapar nya marknader. EIC bör genom enhetliga och effektiva stöd fylla det vakuum som nu råder för offentligt stöd och privata investeringar i banbrytande innovation. EIC:s instrument kräver särskilda rättsliga och administrativa funktioner som återspeglar dess mål, i synnerhet marknads lanseringsåtgärder.
- (45) Accelerator är avsett att överbrygga finansieringssvackan mellan forskning, stadiet före storskalig kommersialisering och företags expansion. Accelerator kommer att stödja insatser med hög potential som innebär sådana tekniska, vetenskapliga och finansiella risker, förvaltningsrisker eller marknadsrisker att de inte ännu anses lönsamma och därför inte kan erhålla större investeringar från marknaden, och därigenom komplettera InvestEU-programmet.
- (46) Accelerator bör, i nära samverkan med InvestEU-programmet och via sina former av stöd genom blandfinansiering och finansiering med eget kapital, finansiera projekt som drivs av små och medelstora företag, inklusive uppstarts företag, och, i undantagsfall, av små midcap-bolag, som antingen ännu inte har förmåga att generera intäkter eller ännu inte är lönsamma, eller som ännu inte kan locka tillräckligt med investeringar för att genomföra projektets affärsplaner fullt ut. Sådana stödberättigade enheter skulle betraktas som icke lönsamma, även om en del av deras investeringsbehov kunde ha tillgodosetts eller skulle kunna tillgodoses av en eller flera investerare såsom en privat eller offentlig bank, ett *family office*, en riskkapitalfond eller en affärsängel. På så sätt är Accelerator avsett att övervinna ett marknadsmisslyckande och finansiera lovande men ännu inte lönsamma enheter som deltar i banbrytande, marknadsskapande innovationsprojekt. När dessa projekt blir lönsamma kunde de finansieras genom InvestEU-programmet.
- (47) Även om budgeten för Accelerator huvudsakligen bör fördelas genom blandfinansiering bör stöd i form av enbart bidrag till små och medelstora företag, inbegripet uppstarts företag, vid tillämpningen av artikel 48, motsvara det stöd som beviljas inom ramen för budgeten för instrumentet för små och medelstora företag i Horisont 2020.
- (48) EIT bör, framför allt genom sina kunskaps- och innovationsgrupper (*KI-grupper*) och genom att utöka dess regionala innovationssystem, sträva efter att stärka de ekosystem för innovation som hanterar globala utmaningar. Detta bör åstadkommas genom att främja integrering av innovation, forskning, högre utbildning och entreprenörskap. EIT bör i enlighet med en Europaparlamentets och rådets förordning om Europeiska institutet för innovation och teknik (*EIT-förordningen*) och dess strategiska innovationsprogram som avses i ett Europaparlamentets och rådets beslut om det strategiska innovationsprogrammet för Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT) 2021–2027 i sin verksamhet främja innovation och i betydande grad öka stödet till integrering av högre utbildning i innovationsekosystemet, särskilt genom att främja såväl utbildning i entreprenörskap som ett starkt tvärvetenskapligt samarbete mellan industri och akademi, och genom att identifiera förväntade färdigheter som gör det möjligt för framtida innovatörer att ta sig an globala utmaningar, såsom avancerade digitala färdigheter och innovationskompetens. Stödsystem som tillhandahålls av EIT bör gagna EIC-bidragstagare, och uppstarts företag från EIT:s KI-grupper bör ha förenklad och därmed snabbare tillgång till EIC-åtgärder. EIT:s inriktning på innovationsekosystem bör göra att det på ett naturligt sätt passar in i pelaren *Innovativa Europa* men institutet bör vid behov även stödja de andra pelarna. Onödiga överlappningar mellan KI-grupper och andra instrument på samma område, i synnerhet andra europeiska partnerskap, bör undvikas.
- (49) Lika villkor för konkurrerande företag på en given marknad bör säkerställas och bibehållas, eftersom det är viktig förutsättning för att alla typer av innovation, inbegripet banbrytande, omvälvande och inkrementell innovation, ska frodas och därigenom göra det möjligt för i synnerhet ett stort antal små och medelstora innovatörer att bygga upp sin forsknings- och innovationskapacitet, få avkastning på sina investeringar och erövra en del av marknaden.

- (50) Programmet bör främja och integrera samarbete med tredjeländer och internationella organisationer och initiativ på grundval av unionens intressen, ömsesidig nytta, internationella åtaganden, vetenskapsdiplomati och, så långt det är möjligt, ömsesidighet. Det internationella samarbetet bör syfta till att stärka unionens spetskompetens inom forskning och innovation, liksom dess attraktionskraft, kapacitet att behålla de bästa talangerna och den ekonomiska och industriella konkurrenskraften, hantera globala utmaningar, bland annat målen för hållbar utveckling, genom att följa principerna i Agenda 2030 och Parisavtalet, och stödja unionens externa politik. En allmän öppning för internationellt deltagande och riktat internationellt samarbete bör eftersträvas, bland annat genom lämpliga bestämmelser om stödberättigande för enheter som är etablerade i länder med låga till medelhöga inkomster. Unionen bör sträva efter att ingå internationella samarbetsavtal med tredjeländer på området forskning och innovation. Samtidigt bör man främja associering av tredjeländer till programmet, särskilt för dess samverkansdelar, i enlighet med associeringsavtalen och med fokus på mervärdet för unionen. När associerade länders finansiella bidrag till programmet fastställs bör kommissionen ta hänsyn till i vilken grad rättsliga enheter från dessa tredjeländer deltar i programmets olika delar.
- (51) För att fördjupa förbindelserna mellan vetenskap och samhälle och maximera fördelarna av deras samspel bör programmet engagera och involvera alla samhällsaktörer, såsom medborgarna och det civila samhällets organisationer, när det gäller att gemensamt utforma och skapa ansvarsfulla forsknings- och innovationsagendor och innehåll, och genom förfaranden som svarar mot allmänhetens och det civila samhällets bekymmer, behov och förväntningar genom att främja vetenskaplig utbildning, göra vetenskaplig kunskap allmänt tillgänglig och göra det lättare för allmänheten och organisationer i det civila samhället att delta i programmets verksamheter. Detta bör göras inom hela programmet och genom särskilda verksamheter i delen *Breddning av deltagandet och förstärkning av det europeiska forskningsområdet*. Medborgarnas och det civila samhällets engagemang i forskning och innovation bör förenas med verksamhet som når ut till allmänheten, i syfte att skapa och upprätthålla allmänhetens stöd för programmet. Programmet bör också syfta till att undanröja hinder och främja synergier mellan vetenskap, teknik, kultur och konst för att skapa nya former av hållbar innovation. De åtgärder som vidtas för att förbättra allmänhetens och det civila samhällets deltagande i de projekt som får stöd bör övervakas.
- (52) Vid behov bör programmet ta hänsyn till de yttersta randområdenas särdrag som fastställs i artikel 349 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) och i enlighet med kommissionens meddelande av den 24 oktober 2017 med titeln *Ett starkare och förnyat strategiskt partnerskap med EU:s yttersta randområden*, som välkomnades av rådet.
- (53) De verksamheter som utvecklats inom ramen för programmet bör sträva efter att undanröja könsdiskriminering och bristande jämställdhet mellan kvinnor och män, förbättra balansen mellan arbetsliv och privatliv och främja jämställdhet mellan kvinnor och män inom forskning och innovation, inbegripet principen om lika lön utan könsdiskriminering, i enlighet med artiklarna 2 och 3 i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget) och artiklarna 8 och 157 i EUF-fördraget. Jämställdhetsaspekten bör integreras i forsknings- och innovationsinnehållet och beaktas i alla skeden av forskningscykeln. Dessutom bör verksamheterna inom ramen för programmet sträva efter att undanröja bristande jämställdhet och främja jämställdhet och mångfald i alla aspekter av forskning och innovation i fråga om ålder, funktionsnedsättning, ras och etniskt ursprung, religion eller tro, och sexuell läggning.
- (54) Med tanke på särdragen hos försvarsindustrin bör närmare bestämmelser för unionens finansiering av försvarsforskningsprojekt fastställas i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/697⁽¹⁰⁾ (*Europeiska försvarsfonden*) som innehåller reglerna för deltagande på försvarsforskningsområdet. Verksamheter som ska genomföras inom ramen för Europeiska försvarsfonden bör uteslutande vara inriktade på försvarsrelaterad forskning och utveckling, medan verksamheter som genomförs inom ramen för det särskilda program som inrättats genom rådets beslut (EU) 2021/764⁽¹¹⁾ (*det särskilda programmet*) och EIT uteslutande bör vara inriktade på civila tillämpningar. Onödigt överlappning bör undvikas.

⁽¹⁰⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/697 av den 29 april 2021 om inrättande av Europeiska försvarsfonden och om upphävande av förordning 2018/1092 (se sidan 149 i detta nummer av EUT).

⁽¹¹⁾ Rådets beslut (EU) 2021/764 av den 10 maj 2021 om inrättande av det särskilda programmet för genomförande av Horisont Europa – ramprogrammet för forskning och innovation och om upphävande av beslut 2013/743/EU (EUT L1 167, 12.5.2021, s. 1).

- (55) I denna förordning fastställs en finansieringsram för programmets hela löptid vilket ska utgöra det särskilda referensbeloppet i den mening som avses i punkt 18 i det interinstitutionella avtalet av den 16 december 2020 mellan Europaparlamentet, Europeiska unionens råd och Europeiska kommissionen om budgetdisciplin, samarbete i budgetfrågor och sund ekonomisk förvaltning samt om nya egna medel, inbegripet en färdplan för införandet av nya egna medel ⁽¹²⁾ för Europaparlamentet och rådet under det årliga budgetförfarandet. Finansieringsramen omfattar ett belopp på 580 000 000 EUR i löpande priser för det särskilda program som inrättats genom beslut (EU) 2021/764 och för EIT, i linje med den gemensamma förklaringen från Europaparlamentet, rådet och kommissionen av den 16 december 2020 om förstärkning av särskilda program och anpassning av grundläggande akter ⁽¹³⁾.
- (56) Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 2018/1046 ⁽¹⁴⁾ (*budgetförordningen*) är tillämplig på detta program. I budgetförordningen fastställs regler för genomförande av unionens budget, inklusive regler om bidrag, priser, upphandling, indirekt förvaltning, finansieringsinstrument, budgetgarantier, ekonomiskt stöd och ersättning till externa experter.
- (57) I enlighet med artikel 193.2 i budgetförordningen får bidrag tilldelas för redan inledda åtgärder, om sökanden kan visa att det var nödvändigt att inleda åtgärden innan bidragsöverenskommelsen undertecknas. Emellertid får inga stödberättigande kostnader hänföra sig till tiden före den dag då bidragsansökan lämnades in, utom i vederbörligen motiverade undantagsfall. För att undvika avbrott i unionsstödet som skulle kunna inverka negativt på unionens intressen bör det vara möjligt att i finansieringsbeslutet föreskriva att verksamheter och kostnader, under en begränsad period i början av den fleråriga budgetramen 2021–2027 och bara i vederbörligen motiverade fall, ska berättiga till stöd från och med början av budgetåret 2021, även om de genomfördes och ådrogs innan bidragsansökan inlämnades.
- (58) Administrativ förenkling, i synnerhet en minskning av bidragsmottagarnas administrativa börda, bör genomgående eftersträvas i programmet. Kommissionen bör ytterligare förenkla sina verktyg och riktlinjer så att de utgör en minimal börda för bidragsmottagarna. Kommissionen bör särskilt överväga att offentliggöra en förkortad version av riktlinjerna.
- (59) För ett fullbordande av den digitala inre marknaden och mot bakgrund av sammansmältningen av digital och materiell teknik krävs ökade investeringar. Programmet bör bidra till dessa insatser med en betydande ökning av utgifterna för den viktigaste digitala forsknings- och innovationsverksamheten jämfört med Horisont 2020 ⁽¹⁵⁾. Detta bör säkerställa att Europa förblir ledande globalt inom forskning och innovation på det digitala området.
- (60) Kvantforskning inom klustret *Digitala frågor, industri och rymden* i pelare II bör prioriteras med tanke på dess avgörande roll för den digitala omställningen, genom att det europeiska vetenskapliga ledarskapet och spetskompetensen inom kvantteknik utökas, så att den planerade budgeten som fastställdes 2018 kan uppnås.

⁽¹²⁾ EUT L 433I, 22.12.2020, s. 28.

⁽¹³⁾ EUT C 444I, 22.12.2020, s. 1.

⁽¹⁴⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 2018/1046 av den 18 juli 2018 om finansiella regler för unionens allmänna budget, om ändring av förordningarna (EU) nr 1296/2013, (EU) nr 1301/2013, (EU) nr 1303/2013, (EU) nr 1304/2013, (EU) nr 1309/2013, (EU) nr 1316/2013, (EU) nr 223/2014, (EU) nr 283/2014 och beslut nr 541/2014/EU samt om upphävande av förordning (EU, Euratom) nr 966/2012 (EUT L 193, 30.7.2018, s. 1).

⁽¹⁵⁾ I kommissionens meddelande av den 14 februari 2018 med titeln *En ny och modern flerårig budgetram för ett EU som effektivt genomför sina prioriteringar efter 2020* fastställs att 13 miljarder EUR spenderats för de huvudsakliga digitala verksamheterna inom ramprogrammet för forskning och innovation Horisont 2020.

- (61) I enlighet med budgetförordningen, Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 ⁽¹⁶⁾ samt rådets förordningar (EG, Euratom) nr 2988/95 ⁽¹⁷⁾, (Euratom, EG) nr 2185/96 ⁽¹⁸⁾ och (EU) 2017/1939 ⁽¹⁹⁾ ska unionens ekonomiska intressen skyddas genom proportionella åtgärder, inbegripet åtgärder avseende förebyggande, upptäckt, korrigerande och utredning av oriktigheter, inklusive bedrägerier, avseende krav på återbetalning av medel som förlorats, betalats ut på felaktiga grunder eller använts felaktigt samt, när så är lämpligt, avseende påförande av administrativa sanktioner.

I enlighet med förordningarna (Euratom, EG) nr 2185/96 och (EU, Euratom) nr 883/2013 har Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) befogenhet att göra administrativa utredningar, inklusive kontroller och inspektioner på platsen, i syfte att fastställa om det har förekommit bedrägerier, korruption eller annan olaglig verksamhet som riktar sig mot unionens ekonomiska intressen. I enlighet med förordning (EU) 2017/1939 har Europeiska åklagarmyndigheten (Eppo) befogenhet att utreda och lagföra brott som skadar unionens ekonomiska intressen, i enlighet med vad som föreskrivs i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1371 ⁽²⁰⁾. I enlighet med budgetförordningen ska varje person eller enhet som mottar medel från unionen samarbeta till fullo för att skydda unionens ekonomiska intressen, bevilja kommissionen, Olaf, revisionsrätten och – när det gäller de medlemsstater som deltar i fördjupat samarbete enligt förordning (EU) 2017/1939 – Eppo de rättigheter och den tillgång som krävs och säkerställa att tredje parter som är involverade i förvaltningen av medel från unionen beviljar likvärdiga rättigheter.

- (62) Tredjeländer som är medlemmar i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) får delta i unionens program inom ramen för det samarbete som inrättas genom avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet ⁽²¹⁾, av vilket följer att programmen ska genomföras på grundval av ett beslut antaget inom ramen för det avtalet. Tredjeländer får också delta på grundval av andra rättsliga instrument. En särskild bestämmelse bör införas i denna förordning som kräver att tredjeländer beviljar de rättigheter och den tillgång som krävs för att den behöriga utanordnaren, Olaf och revisionsrätten ska kunna utöva sina respektive befogenheter på ett heltäckande sätt.
- (63) I enlighet med artikel 94 i rådets beslut 2013/755/EU ⁽²²⁾ är personer och enheter i utomeuropeiska länder eller territorier berättigade till finansiering, med förbehåll för programmets regler och mål och eventuella ordningar som gäller för den medlemsstat till vilken det berörda utomeuropeiska landet eller territoriet är knutet.
- (64) I enlighet med punkterna 22 och 23 i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning ⁽²³⁾ bör detta program utvärderas på grundval av den information som samlats in i enlighet med specifika rapporterings- och övervakningskrav, samtidigt som överreglering och en administrativ börda undviks, särskilt för medlemsstaterna och programmets bidragsmottagare. Dessa krav bör när så är lämpligt innefatta mätbara indikatorer som utgångspunkt för utvärdering av programmets faktiska konsekvenser.

⁽¹⁶⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 av den 11 september 2013 om utredningar som utförs av Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1073/1999 och rådets förordning (Euratom) nr 1074/1999 (EUT L 248, 18.9.2013, s. 1).

⁽¹⁷⁾ Rådets förordning (EG, Euratom) nr 2988/95 av den 18 december 1995 om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen (EGT L 312, 23.12.1995, s. 1).

⁽¹⁸⁾ Rådets förordning (Euratom, EG) nr 2185/96 av den 11 november 1996 om de kontroller och inspektioner på plats som kommissionen utför för att skydda Europeiska gemenskapernas finansiella intressen mot bedrägerier och andra oegentligheter (EGT L 292, 15.11.1996, s. 2).

⁽¹⁹⁾ Rådets förordning (EU) 2017/1939 av den 12 oktober 2017 om genomförande av fördjupat samarbete om inrättande av Europeiska åklagarmyndigheten (EUT L 283, 31.10.2017, s. 1).

⁽²⁰⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1371 av den 5 juli 2017 om bekämpande genom straffrättsliga bestämmelser av bedrägeri som riktar sig mot unionens finansiella intressen (EUT L 198, 28.7.2017, s. 29).

⁽²¹⁾ EGT L 1, 3.1.1994, s. 3.

⁽²²⁾ Rådets beslut 2013/755/EU av den 25 november 2013 om associering av de utomeuropeiska länderna och territorierna med Europeiska unionen (ULT-beslutet) (EUT L 344, 19.12.2013, s. 1).

⁽²³⁾ EUT L 123, 12.5.2016, s. 1.

- (65) För att säkerställa en effektiv bedömning av programmets framsteg när det gäller att uppnå målen, bör kommissionen ges befogenhet att anta akter i enlighet med artikel 290 i EUF-fördraget, med avseende på ändring av bilaga V vad gäller effektkedjeindikatorerna där det anses nödvändigt och för att fastställa utgångsvärden och mål samt komplettera denna förordning med bestämmelser om inrättandet av en ram för övervakning och utvärdering. Det är särskilt viktigt att kommissionen genomför lämpliga samråd under sitt förberedande arbete, inklusive på expertnivå, och att dessa samråd genomförs i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning. För att säkerställa lika stor delaktighet i förberedelsen av delegerade akter erhåller Europaparlamentet och rådet alla handlingar samtidigt som medlemsstaternas experter, och deras experter ges systematiskt tillträde till möten i kommissionens expertgrupper som arbetar med förberedelse av delegerade akter.
- (66) Samstämmigheten och synergierna mellan programmet och unionens rymdprogram kommer att främja en globalt konkurrenskraftig och innovativ europeisk rymdsektor, förstärka unionens oberoende när det gäller tillträde till och användning av rymden i en säker miljö samt stärka Europas roll som en global aktör. Spetsforskning, banbrytande lösningar och nedströmsanvändare i programmet kommer att stödjas av data och tjänster som tillhandahålls av unionens rymdprogram.
- (67) Samstämmigheten och synergierna mellan programmet och Erasmus+-programmet kommer att främja utnyttjandet av forskningsresultat genom utbildningsverksamhet, sprida innovationsanda till utbildningssystemet och säkerställa att utbildningen grundar sig på den senaste forsknings- och innovationsverksamheten. I detta avseende kommer programmet, efter de pilotåtgärder som inleds inom ramen för Erasmus+ för 2014–2020 avseende Europauniversitet, att vid behov och på ett samverkande sätt komplettera Erasmus+-programmets stöd till Europauniversiteten.
- (68) För att öka programmets genomslag vad gäller hanteringen av unionens prioriteringar bör synergier med program och instrument som syftar till att svara mot framväxande unionsbehov uppmuntras och eftersträvas, inbegripet med mekanismen för en rättvis omställning, faciliteten för återhämtning och resiliens och programmet EU för hälsa (EU4Health).
- (69) Reglerna för deltagande och spridning bör på ett lämpligt sätt återspegla programmets behov, med beaktande av de farhågor som påtalats och de rekommendationer som gjorts av olika berörda parter samt i interimsutvärderingen av Horisont 2020 som utförs med stöd av oberoende externa experter.
- (70) Gemensamma regler för hela programmet bör säkerställa ett sammanhängande ramverk som underlättar deltagande i program som får ekonomiskt stöd från programbudgeten, inklusive deltagande i program som förvaltas av finansieringsorgan såsom EIT, gemensamma företag och andra strukturer enligt artikel 187 i EUF-fördraget, och deltagande i program som genomförs av medlemsstaterna enligt artikel 185 i EUF-fördraget. Det bör finnas möjlighet att anta särskilda regler, men dessa undantag bör begränsas till fall då det är absolut nödvändigt och vederbörligen befogat.
- (71) Åtgärder som omfattas av programmet bör genomföras med respekt för grundläggande rättigheter och de principer som erkänns i synnerhet i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (*stadgan*). Dessa åtgärder bör vara förenliga med alla rättsliga skyldigheter, inklusive internationell rätt och relevanta kommissionsbeslut, t.ex. kommissionens meddelande av den 28 juni 2013⁽²⁴⁾, samt etiska principer, vilket inbegriper att alla former av överträdelser av forskningsintegriteten undviks. Hänsyn bör tas till yttrandena från Europeiska gruppen för etik inom vetenskap och ny teknik, Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter och Europeiska datatillsynsmannen där så är lämpligt. Artikel 13 i EUF-fördraget bör beaktas i forskningsverksamhet och användningen av djur i forsknings- och försökssammanhang bör minskas, med målet att till slut ersätta djurförsök med annat.
- (72) För att garantera vetenskaplig spetskompetens, och i linje med artikel 13 i stadgan, bör programmet främja respekten för den akademiska friheten i alla länder som mottar finansiering från programmet.

(24) EUT C 205, 19.7.2013, s. 9.

- (73) I enlighet med målen för det internationella samarbete som beskrivs i artiklarna 180 och 186 i EUF-fördraget bör deltagande av rättsliga enheter etablerade i tredjeländer samt av internationella organisationer främjas på grundval av ömsesidig nytta och unionens intressen. Genomförandet av programmet bör överensstämma med de åtgärder som antas i enlighet med artiklarna 75 och 215 i EUF-fördraget och bör vara förenliga med internationell rätt. När det gäller åtgärder med anknytning till unionens strategiska tillgångar, intressen, oberoende eller säkerhet bör det vara möjligt att begränsa deltagande i särskilda åtgärder inom programmet till enheter som är etablerade i medlemsstaterna, eller till rättsliga enheter som är etablerade i särskilt angivna associerade länder eller tredjeländer utöver medlemsstaterna. Vid eventuell uteslutning av rättsliga enheter som är etablerade i unionen eller i associerade länder och som direkt eller indirekt kontrolleras av icke-associerade tredjeländer eller av rättsliga enheter i icke-associerade tredjeländer bör man beakta de risker som inkluderandet av sådana enheter skulle innebära, å ena sidan, och de fördelar som deras deltagande skulle skapa, å andra sidan.
- (74) I programmet erkänns klimatförändringar som en av de största globala och samhälleliga utmaningarna och betydelsen av att hantera klimatförändringar i linje med unionens åtaganden att genomföra Parisavtalet och uppfylla målen för hållbar utveckling återspeglas. Följaktligen bör programmet bidra till att integrera klimatåtgärder och till uppnåendet av det övergripande målet att 30 % av utgifterna i unionens budget ska bidra till klimatmålen. Klimatfrågor bör integreras på lämpligt sätt i forsknings- och innovationsinnehållet och beaktas i alla skeden av forskningscykeln.
- (75) I samband med den klimatrelaterade effektkedjan bör kommissionen rapportera om resultat, innovationer och sammanlagda beräknade effekter av klimatrelevanta projekt, inklusive per programdel och genomförandemetod. Vid utförandet av sin analys bör kommissionen ta hänsyn till de långsiktiga ekonomiska, samhälleliga och miljömässiga kostnaderna och fördelarna för unionens medborgare till följd av programverksamheten, medräknat införandet av innovativa lösningar för begränsning av och anpassning till klimatförändringarna, beräknad inverkan på arbetstillfällen och företagsetablering, ekonomisk tillväxt och konkurrenskraft, ren energi, hälsa och välbefinnande, inbegripet luft-, mark- och vattenkvalitet. Resultaten av den konsekvensanalysen bör offentliggöras, bedömas inom ramen för unionens klimat- och energimål samt bidra till den efterföljande strategiska planeringen och framtida arbetsprogram.
- (76) För att ge uttryck för vikten av att motverka den drastiska förlusten av biologisk mångfald bör forsknings- och innovationsverksamhet inom ramen för programmet bidra till att bevara och återställa den biologiska mångfalden och till att uppfylla det övergripande målet att 7,5 % av de årliga utgifterna inom den fleråriga budgetramen ska anslås till målen för biologisk mångfald 2024 och 10 % av de årliga utgifterna inom den fleråriga budgetramen ska anslås till målen för biologisk mångfald 2026 och 2027, med beaktande av befintliga överlappningar mellan klimatmål och mål för biologisk mångfald, i enlighet med det interinstitutionella avtalet av den 16 december 2020 mellan Europaparlamentet, rådet och kommissionen om budgetdisciplin, samarbete i budgetfrågor och sund ekonomisk förvaltning samt om nya egna medel, inklusive en färdplan för att införa nya egna medel.
- (77) Övergripande finansiella regler som antas av Europaparlamentet och rådet på grundval av artikel 322 i EUF-fördraget är tillämpliga på denna förordning. Dessa regler fastställs i budgetförordningen och anger särskilt bestämmelser om budgetens uppställning och genomförande genom bidrag, upphandling, priser och indirekt genomförande samt föreskriver kontroller av ansvaret hos aktörer i budgetförvaltningen. Regler som antas på grundval av artikel 322 i EUF-fördraget innefattar även en generell villkorlighetsordning för att skydda unionens budget.
- (78) Det är möjligt att användning av känslig bakgrundsinformation eller obehöriga personers åtkomst till känsliga resultat medför negativa konsekvenser för unionens eller för en eller flera medlemsstaters intressen. Hanteringen av konfidentiella uppgifter och säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter bör regleras genom all relevant unionsrätt, inbegripet institutionernas interna regler såsom kommissionens beslut (EU, Euratom) 2015/444 ⁽²⁵⁾.

⁽²⁵⁾ Kommissionens beslut (EU, Euratom) 2015/444 av den 13 mars 2015 om säkerhetsbestämmelser för skydd av säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter (EUT L 72, 17.3.2015, s. 53).

- (79) Det är nödvändigt att fastställa minimikrav för deltagande, både som en allmän regel där ett konsortium bör inkludera minst en rättslig enhet från en medlemsstat, och med hänsyn till särdragen hos särskilda typer av åtgärder inom ramen för programmet.
- (80) Det är nödvändigt att fastställa villkoren för unionsfinansiering för deltagare i åtgärder inom ramen för programmet. Bidrag bör vara den huvudsakliga formen av stöd inom programmet. För att skapa ytterligare förenkling bör de verkställas med beaktande av alla bidragsformer som anges i budgetförordningen, inklusive klumpsummor, schablonbelopp och enhetskostnader. Bidragsavtalet bör fastställa bidragsmottagarnas rättigheter och skyldigheter, inbegripet samordnarens roll och uppgifter när så är tillämpligt. Ett nära samarbete med experter från medlemsstaterna bör säkerställas när mallarna för bidragsavtal utarbetas och vid varje betydande ändring av dessa, bland annat för att ytterligare förenkla för bidragsmottagarna.
- (81) Finansieringsgraderna i denna förordning anges som maximinivåer för att principen om medfinansiering ska följas.
- (82) I enlighet med budgetförordningen bör programmet tillhandahålla grunden för en ökad acceptans av bidragsmottagarnas sedvanliga praxis för redovisning av personalkostnader och enhetskostnader avseende internt fakturerade varor och tjänster, även när det gäller stora forskningsinfrastrukturer i den mening som avses i Horisont 2020. Enhetskostnader för internt fakturerade varor och tjänster, beräknade i enlighet med bidragsmottagarens sedvanliga redovisningspraxis där faktiska direkta och indirekta kostnader kombineras, bör vara ett alternativ som alla bidragsmottagare kan välja. I detta avseende bör bidragsmottagarna kunna inkludera faktiska indirekta kostnader som beräknas med hjälp av fördelningsnycklar för dessa enhetskostnader för internt fakturerade varor och tjänster.
- (83) Det nuvarande systemet för ersättning av faktiska personalkostnader bör förenklas ytterligare utifrån den princip om projektbaserad ersättning som utarbetats inom ramen för Horisont 2020 och anpassas ytterligare till budgetförordningen, och bör syfta till att minska skillnaderna i ersättning mellan forskare från unionen som är involverade i programmet.
- (84) Garantifonden för deltagare, som inrättades enligt Horisont 2020 och som förvaltas av kommissionen, har visat sig vara en viktig skyddsmekanism som minskar riskerna beträffande utestående belopp som inte betalats tillbaka av deltagarna. Därför bör garantifonden för deltagare, som döpts om till den ömsesidiga försäkringsmekanismen (*mekanismen*), fortsätta sin verksamhet och utvidgas till andra finansieringsorgan, särskilt initiativ i enlighet med artikel 185 i EUF-fördraget. Det bör vara möjligt att utvidga mekanismen till att omfatta bidragsmottagare inom alla övriga direkt förvaldade unionsprogram. På grundval av en noggrann övervakning av möjlig negativ avkastning av de investeringar som gjorts genom mekanismen bör kommissionen vidta lämpliga mildrande åtgärder för att mekanismens interventioner i syfte att skydda unionens ekonomiska intressen ska kunna fortsätta och bidragsmottagarnas bidrag ska kunna återbetalas vid slutbetalningen.
- (85) Regler för utnyttjande och spridning av resultat bör fastställas för att säkerställa att bidragsmottagarna skyddar, utnyttjar, sprider och ger åtkomst till dessa resultat, beroende på vad som är lämpligt. Större tonvikt bör läggas på utnyttjandet av dessa resultat, och kommissionen bör fastställa och bidra till att maximera bidragsmottagarnas möjligheter att utnyttja resultaten, särskilt i unionen. Utnyttjandet av resultat bör ske med hänsyn till principerna för programmet, inbegripet främjandet av innovation i unionen och stärkandet av det europeiska forskningsområdet.
- (86) De viktigaste inlagen i systemet för utvärdering och urval av förslag i Horisont 2020, med dess särskilda fokus på spetskompetens och, i tillämpliga fall, på *effekt* och *genomförandets kvalitet och effektivitet*, bör bibehållas. Förslagen bör även fortsättningsvis väljas ut på grundval av den utvärdering som gjorts av oberoende externa experter. Utvärderingsprocessen bör utformas på ett sådant sätt att intressekonflikter och partiskhet undviks. Möjligheten till ett inlämningsförfarande i två steg bör beaktas, och om så är lämpligt kan avidentifierade förslag utvärderas under det första steget av utvärderingen. Kommissionen bör fortsätta att i tillämpliga fall involvera oberoende observatörer i utvärderingsprocessen. För Pathfinder-verksamheter, uppdrag och i andra vederbörligen motiverade fall som återges i arbetsprogrammet, kan behovet av att säkerställa en övergripande enhetlighet i projektportföljen beaktas, förutsatt att förslagen klarat tillämpliga tröskelvärden. Målen och förfarandena för detta bör offentliggöras i förväg. I enlighet med artikel 200.7 i budgetförordningen bör de sökande få återkoppling om utvärderingen av deras förslag, särskilt om orsakerna till ett eventuellt avslag.

- (87) För alla delar av programmet bör, när så är möjligt, en systematisk ömsesidig tillit till bedömningar och revisioner inom andra unionsprogram tillämpas, i enlighet med artiklarna 126 och 127 i budgetförordningen, för att minska den administrativa bördan för mottagare av unionsfinansiering. Ömsesidig tillit bör uttryckligen föreskrivas även för andra stödjande faktorer, såsom revisioner av system och processer.
- (88) Särskilda utmaningar inom forskning och innovation bör hanteras med hjälp av pristävlingar, när så är lämpligt även allmänna eller gemensamma tävlingar, organiserade av kommissionen eller det relevanta finansieringsorganet tillsammans med andra unionsorgan, associerade länder, andra tredjeländer, internationella organisationer eller icke vinstdrivande rättsliga enheter. Priserna bör bidra till att programmets mål uppnås.
- (89) Valet av finansieringstyp och genomförandemetod inom ramen för denna förordning bör göras utifrån vad som är bäst för att uppnå åtgärdernas specifika mål och åstadkomma resultat, med särskild hänsyn till kostnader för kontroller, administrativa bördor och förväntad risk för bristande regelefterlevnad. För detta bör klumpsummor, schablonsatser och skalor för enhetskostnader beaktas.
- (90) För att säkerställa kontinuitet i tillhandahållandet av stöd på det relevanta politikområdet och för att tillåta att genomförandet inleds från och med inledningen av den fleråriga budgetramen 2021–2027 bör denna förordning träda i kraft så snart som möjligt och bör tillämpas retroaktivt från och med den 1 januari 2021.
- (91) Eftersom målen för denna förordning, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna utan snarare, för att undvika överlappning, uppnå en kritisk massa inom viktiga områden och maximera unionsmervärdet, kan uppnås bättre på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i EU-fördraget. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går denna förordning inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.
- (92) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1290/2013 ⁽²⁶⁾ och förordning (EU) nr 1291/2013 bör därför upphävas.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

AVDELNING I

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 1

Syfte

1. Genom denna förordning inrättas Horisont Europa – ramprogrammet för forskning och innovation (*programmet*) för den fleråriga budgetramens löptid 2021–2027, och reglerna för deltagande och spridning rörande indirekta åtgärder inom ramen för programmet och ramarna för unionens stöd till forsknings- och innovationsverksamhet fastställs för samma period.

Genom denna förordning fastställs målen för programmet, budgeten för perioden 2021–2027, formerna för unionsfinansiering och reglerna för tillhandahållande av sådan finansiering.

2. Programmet ska genomföras genom

- a) det särskilda program som inrättats genom beslut (EU) 2021/764,
- b) ett finansiellt bidrag till Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT), som inrättats genom EIT-förordningen,

⁽²⁶⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1290/2013 av den 11 december 2013 om reglerna för deltagande och spridning i Horisont 2020 – ramprogrammet för forskning och innovation (2014–2020) och om upphävande av förordning (EG) nr 1906/2006 (EUT L 347, 20.12.2013, s. 81).

- c) det särskilda programmet för försvarsforskning, som inrättats genom förordning (EU) 2021/697.
3. Denna förordning är inte tillämplig på det särskilda program för försvarsforskning som avses i punkt 2 c i denna artikel, med undantag av artiklarna 1, 5, 7.1 och 12.1.
4. Termerna *Horisont Europa*, *programmet* och *särskilt program* som används i denna förordning avser frågor som bara är relevanta för det särskilda program som avses i punkt 2 a, såvida inget annat anges.
5. EIT ska genomföra programmet i enlighet med sina strategiska mål för perioden 2021–2027, såsom de fastställs i EIT:s strategiska innovationsprogram, med beaktande av den strategiska planering som avses i artikel 6 och i det specifika program som avses i punkt 2 a i den här artikeln.

Artikel 2

Definitioner

I denna förordning gäller följande definitioner:

- forskningsinfrastrukturer:** anläggningar som tillhandahåller resurser och tjänster som forskarvärlden använder för att bedriva forskning och främja innovation inom sina områden, inbegripet tillhörande personalresurser, viktig utrustning eller instrumentuppsättningar, kunskapsrelaterade resurser i form av t.ex. samlingar, arkiv eller infrastrukturer för vetenskapliga data, datasystem, kommunikationsnät och all annan infrastruktur av unik karaktär som är öppen för externa användare och som är av avgörande vikt för att uppnå spetskompetens inom forskning och innovation; de kan i tillämpliga fall också användas utanför forskningen, exempelvis inom undervisning eller offentliga tjänster, och de kan vara *enstaka*, *virtuella* eller *distribuerade*.
- strategi för smart specialisering:** nationella och regionala innovationsstrategier där prioriteringar fastställs för att skapa konkurrensfördelar genom att utveckla och matcha styrkorna inom forskning och innovation med företagens behov för att hantera nya möjligheter och marknadsutvecklingen på ett samstämt sätt, samtidigt som man undviker överlappning och uppsplittring av insatser, inklusive de som har formen av eller ingår i en strategisk politisk ram för nationell eller regional forskning och innovation och uppfyller de nödvändiga villkor som anges i de relevanta bestämmelserna i förordningen om gemensamma bestämmelser för 2021–2027.
- uropeiskt partnerskap:** ett initiativ, som utarbetats med tidigt deltagande av medlemsstater och associerade länder, där unionen tillsammans med privata och/eller offentliga partner (t.ex. näringslivet, universitet, forskningsorganisationer, organ med offentliga förvaltningsuppgifter på lokal, regional, nationell eller internationell nivå eller organisationer i det civila samhället, inbegripet stiftelser och icke-statliga organisationer) åtar sig att gemensamt stödja utvecklingen och genomförandet av ett program för forsknings- och innovationsverksamhet, inbegripet verksamhet med anknytning till införandet på marknaden, i lagstiftningen eller i politiken.
- öppen åtkomst:** tillhandahållande online utan kostnad för slutanvändaren av forskningsresultat från åtgärder inom ramen för programmet, i enlighet med artiklarna 14 och 39.3.
- öppen vetenskap:** en strategi för vetenskapliga processer som baseras på öppet samarbete, öppna verktyg och öppen kunskapspridning, och inbegriper de inslag som förtecknas i artikel 14.
- uppdrag:** en uppsättning spetskompetensbaserade och effektdrivna forsknings- och innovationsverksamheter inom olika områden och sektorer som syftar till att i) inom en fastställd tidsram uppnå ett mätbart mål som inte hade kunnat uppnås genom enskilda åtgärder, ii) påverka samhället och beslutsfattandet genom vetenskap och teknik, och iii) vara relevanta för en avsevärd del av den europeiska befolkningen och ett stort antal europeiska medborgare.
- förkommersiell upphandling:** upphandling av forsknings- och utvecklingstjänster med delning av risker och nytta på marknadsvillkor samt konkurrenspräglad utveckling i faser, där upphandlade forsknings- och utvecklingstjänster tydligt åtskiljs från lanseringen av slutprodukter i kommersiella mängder.
- offentlig upphandling av innovativa lösningar:** upphandling där en upphandlande myndighet fungerar som lanseringskund för innovativa varor eller tjänster som ännu inte är kommersiellt tillgängliga i stor skala och som kan omfatta konformitetstestning.

9. *åtkomsträtt*: rätt att använda resultat eller bakgrundsinformation på de villkor som fastställs i enlighet med denna förordning.
10. *bakgrundsinformation*: alla data och all know-how eller information oberoende av form eller typ, konkret eller immateriell, inbegripet alla rättigheter i form av t.ex. immateriella rättigheter som i) innehades av bidragsmottagarna innan de anslöt sig till en viss åtgärd och ii) identifieras av bidragsmottagarna i ett skriftligt avtal som nödvändiga för att genomföra åtgärden eller utnyttja dess resultat.
11. *spridning*: offentliggörande av resultat på lämpligt sätt, utom sådana sätt som följer av att resultaten skyddas eller utnyttjas, inbegripet genom vetenskapliga publikationer oberoende av medium.
12. *utnyttjande*: användning av resultat för annan forskning och innovation än den som omfattas av åtgärden i fråga, inbegripet bland annat kommersiellt utnyttjande såsom att utveckla, skapa, tillverka och marknadsföra en produkt eller process eller skapa och tillhandahålla en tjänst eller för standardisering.
13. *rättvisa och rimliga villkor*: lämpliga villkor, inbegripet eventuella finansiella villkor eller villkor för licensavgiftsfrihet, med beaktande av de särskilda omständigheterna kring begäran om åtkomst, t.ex. det faktiska eller potentiella värdet av de resultat eller den bakgrundsinformation som begäran gäller och/eller räckvidden, varaktigheten eller andra parametrar för det planerade utnyttjandet.
14. *finansieringsorgan*: ett organ eller en organisation, enligt vad som avses i artikel 62.1 c i budgetförordningen, till vilket kommissionen har anförtrott uppgifter som avser budgetgenomförande inom ramen för programmet.
15. *internationell europeisk forskningsorganisation*: internationell organisation i vilken merparten av medlemmarna är medlemsstater eller associerade länder, vars huvudsyfte är att främja vetenskapligt och tekniskt samarbete i Europa.
16. *rättslig enhet*: en fysisk person eller en juridisk person som inrättats och erkänts som sådan enligt unionsrätten, nationell eller internationell rätt, som har rättskapacitet och förmåga att handla för egen räkning och utöva rättigheter och ha skyldigheter, eller en enhet som inte har rättskapacitet i den mening som avses i artikel 197.2 c i budgetförordningen.
17. *länder som omfattas av breddning av deltagandet* eller *länder med låga forsknings- och innovationsresultat*: länder där de rättsliga enheterna måste vara inrättade för att de ska vara kvalificerade som samordnare inom programområdet *Breddning av deltagandet och spridning av spetskompetens* i komponenten *Breddning av deltagandet och förstärkning av det europeiska forskningsområdet* i programmet. Av medlemsstaterna är dessa länder Bulgarien, Kroatien, Cypern, Tjeckien, Estland, Grekland, Ungern, Lettland, Litauen, Malta, Polen, Portugal, Rumänien, Slovakien och Slovenien under programmets hela löptid; för associerade länder avser det den förteckning över stödberättigade länder som fastställs på grundval av en indikator och offentliggörs i arbetsprogrammet. Rättsliga enheter från de yttersta randområdena, enligt definitionen i artikel 349 i EUF-fördraget, ska också att vara fullt kvalificerade som samordnare inom denna komponent.
18. *icke vinstdrivande rättslig enhet*: en rättslig enhet som genom sin rättsliga form saknar vinstsyfte eller som har en rättslig eller lagstadgad skyldighet att inte dela ut vinster till sina aktieägare eller enskilda medlemmar.
19. *små och medelstora företag*: mikroföretag, små eller medelstora företag enligt definitionen i artikel 2 i bilagan till rekommendation 2003/361/EG ⁽²⁷⁾.
20. *små midcap-bolag*: enheter som inte är små eller medelstora företag och som har högst 499 anställda, där personalstyrkan beräknas i enlighet med artiklarna 3–6 i bilagan till rekommendation 2003/361/EG.
21. *resultat*: alla konkreta eller immateriella resultat av en viss åtgärd, t.ex. data, know-how eller information, oberoende av form eller typ och oavsett om de kan skyddas eller ej, samt alla tillhörande rättigheter, inbegripet immateriella rättigheter.

⁽²⁷⁾ Kommissionens rekommendation 2003/361/EG av den 6 maj 2003 om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag (EUT L 124, 20.5.2003, s. 36).

22. *forskningsoutput*: resultat som genereras genom en viss åtgärd och som kan tillhandahållas i form av vetenskapliga publikationer, data eller andra konstruerade resultat och processer såsom programvara, algoritmer, protokoll och elektroniska anteckningsböcker.
23. *spetskompetensstämpel*: en kvalitetsmärkning som visar att en ansökan som lämnats in i en ansökningsomgång överstiger alla utvärderingströsklar som anges i arbetsprogrammet men inte kan finansieras på grund av brist på budgetmedel för den berörda ansökningsomgången i arbetsprogrammet och som skulle kunna få stöd från andra unionsfinansieringskällor eller nationella finansieringskällor.
24. *strategisk forsknings- och innovationsplan*: en genomförandeakt som fastställer en strategi för att genomföra innehållet i arbetsprogrammet för en period på högst fyra år, efter ett brett obligatoriskt flerpartssamråd och fastställer de prioriteringar samt lämpliga åtgärdstyper och genomförandeformer som ska tillämpas.
25. *arbetsprogram*: ett dokument som antagits av kommissionen för genomförande av det särskilda programmet i enlighet med artikel 14 i beslut (EU) 2021/764, eller ett dokument med motsvarande innehåll och struktur som antagits av ett finansieringsorgan.
26. *avtal*: en överenskommelse som kommissionen eller det relevanta finansieringsorganet ingår med en rättslig enhet om genomförande av en innovations- och marknads lanseringsåtgärd och som erhåller stöd genom blandfinansiering från Horisont Europa eller blandfinansiering från EIC.
27. *återbetalningspliktigt förskott*: den del av en blandfinansiering från Horisont Europa eller blandfinansiering från EIC som motsvarar ett lån enligt avdelning X i budgetförordningen, men som tilldelas direkt av unionen utan vinstsyfte för att täcka kostnaderna för verksamhet som motsvarar en innovationsåtgärd, och som bidragsmottagaren ska betala tillbaka till unionen enligt de villkor som anges i avtalet.
28. *säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter*: säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter enligt definitionen i artikel 3 i beslut (EU, Euratom) 2015/444 samt säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter i medlemsstater, säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter i tredjeländer med vilka unionen har ett säkerhetsavtal och säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter i internationella organisationer med vilka unionen har ett säkerhetsavtal.
29. *blandfinansieringsinsats*: en åtgärd som stöds genom unionens budget, inbegripet blandfinansieringsinstrument eller blandfinansieringsplattform enligt definitionen i artikel 2.6 i budgetförordningen, som kombinerar icke-återbetalningspliktiga former av stöd eller finansieringsinstrument från unionens budget med återbetalningspliktiga former av stöd från institutioner för utvecklingsfinansiering eller andra offentliga finansiella institutioner, kommersiella finansinstitut och investerare.
30. *blandfinansiering från Horisont Europa*: finansiellt stöd till ett program som genomför innovations- och marknads lanseringsåtgärder, bestående av en särskild kombination av ett bidrag eller ett återbetalningspliktigt förskott och en investering i eget kapital eller någon annan form av återbetalningspliktigt stöd.
31. *blandfinansiering från EIC*: ett direkt ekonomiskt stöd från EIC till en innovations- och marknads lanseringsåtgärd, bestående av en särskild kombination av ett bidrag eller ett återbetalningspliktigt förskott och en investering i eget kapital och varje annan återbetalningspliktig form av stöd.
32. *forsknings- och innovationsåtgärd*: en åtgärd som huvudsakligen består i verksamhet som syftar till att upprätta ny kunskap eller att undersöka genomförbarheten vad gäller en ny eller förbättrad teknik, produkt, process, tjänst eller lösning. Detta kan omfatta grundforskning och tillämpad forskning, teknikutveckling och teknikintegration, testning, demonstration och validering av småskaliga prototyper i laboratoriemiljö eller simulerad miljö.
33. *innovationsåtgärd*: en åtgärd som främst består av verksamheter i direkt syfte att producera planer och arrangemang eller design för nya, ändrade eller förbättrade produkter, processer eller tjänster, eventuellt inbegripet prototyp-utveckling, testning, demonstration, pilotarbete, storskalig produktutvärdering och marknadsintroduktion.
34. *Europeiska forskningsrådets spetsforskningsåtgärd*: en viktig forskarledd forskningsåtgärd, bland annat Europeiska forskningsrådets koncepttest, under värdskap av en eller flera bidragsmottagare med stöd enbart av Europeiska forskningsrådet (ERC).
35. *utbildnings- och rörlighetsåtgärd*: åtgärd inriktad på förbättring av forskares kompetens, kunskap och karriärutsikter med utgångspunkt i mobilitet mellan länder och, om relevant, mellan sektorer eller discipliner.

36. *medfinansieringsåtgärd avseende program*: åtgärd för att tillhandahålla flerårig medfinansiering till ett program för åtgärder som inrättats eller genomförs av rättsliga enheter som inte är unionsfinansieringsorgan och som förvaltar eller finansierar forsknings- och innovationsprogram. Ett sådant verksamhetsprogram får stödja nätverksbyggande och samordning, forskning, innovation, pilotprojekt, samt innovations- och marknadsansträngningar, utbildnings- och rörlighetsåtgärder, kunskaphöjande åtgärder och kommunikation, spridning och utnyttjande, och erbjuda eventuellt relevant finansiellt stöd såsom bidrag, priser och upphandling, liksom blandfinansiering från Horisont Europa, eller en kombination av dessa. Medfinansieringsåtgärder avseende program kan genomföras direkt av dessa rättsliga enheter eller av tredje parter på deras vägnar.
37. *förkommersiell upphandlingsåtgärd*: en åtgärd vars huvudsakliga syfte är att genomföra förkommersiell upphandling, som utförs av bidragsmottagare som är upphandlande myndigheter eller upphandlande enheter.
38. *åtgärd för offentlig upphandling av innovativa lösningar*: åtgärd vars huvudsakliga syfte är att genomföra gemensam eller samordnad offentlig upphandling av innovativa lösningar som utförs av bidragsmottagare som är upphandlande myndigheter eller upphandlande enheter.
39. *samordnings- och stödåtgärd*: en åtgärd, utom forsknings- och innovationsåtgärder, som bidrar till programmets mål, utom då åtgärden genomförs inom ramen för komponenten *Breddning av deltagandet och spridning av spetskompetens* inom delen *Breddning av deltagandet och förstärkning av det europeiska forskningsområdet* samt ett nedifrån-och-upp-samarbete utan medfinansiering av forskningsverksamhet från unionen som möjliggör samarbete mellan rättsliga enheter från medlemsstaterna och associerade länder för att stärka det europeiska forskningsområdet.
40. *innovationspris*: pris för att stimulera till investeringar i en viss riktning genom att målet anges innan arbetet utförs.
41. *erkännandepreis*: pris som belönar uppnådda resultat och enastående arbete i efterhand.
42. *innovations- och marknadsansträngningar*: åtgärder som omfattar en innovationsåtgärd och annan verksamhet som krävs för att lansera en innovation på marknaden, inbegripet expansion av företag genom tillhandahållande av blandfinansiering från Horisont Europa eller blandfinansiering från EIC.
43. *indirekta åtgärder*: forsknings- och innovationsverksamhet som unionen ger finansiellt stöd till och som genomförs av deltagare.
44. *direkta åtgärder*: forsknings- och innovationsverksamhet som genomförs av kommissionen via dess JRC.
45. *upphandling*: upphandling enligt definitionen i artikel 2.49 i budgetförordningen.
46. *anknuten enhet*: en enhet enligt definitionen i artikel 187.1 i budgetförordningen.
47. *innovationsekosystem*: ett ekosystem som på unionsnivå sammanför aktörer eller enheter vars funktionella mål är att möjliggöra teknisk utveckling och innovation; det innefattar förbindelser mellan materiella resurser (t.ex. fonder, utrustning och anläggningar), institutionella enheter (såsom institutioner för högre utbildning och stödtjänster, forsknings- och teknikorganisationer, företag, riskkapitalister och finansiella intermediärer) och nationella, regionala och lokala enheter för beslutsfattande och finansiering.
48. *projektbaserad ersättning*: ersättning som är kopplad till en persons deltagande i projekt, är en del av bidragsmottagarens vanliga ersättningspraxis och betalas ut på ett konsekvent sätt.

Artikel 3

Programmets mål

1. Programmets allmänna mål är att uppnå vetenskapliga, tekniska, ekonomiska och samhälleliga effekter av unionens investeringar i forskning och innovation för att stärka den vetenskapliga och tekniska grunden för unionen och främja unionens konkurrenskraft i alla medlemsstater, inbegripet inom industrin, genomföra unionens strategiska prioriteringar, bidra till att förverkliga unionens mål och strategier, bidra till att hantera globala utmaningar, bl.a. målen för hållbar utveckling genom att följa principerna i Agenda 2030 och Parisavtalet, samt att stärka det europeiska forskningsområdet. Programmet ska därmed maximera unionsmervärdet genom att det inriktas på mål och verksamheter som inte på ett ändamålsenligt sätt kan genomföras av medlemsstaterna på egen hand, utan i samarbete med andra.

2. Programmet har följande specifika mål:
- Att utveckla, främja och sprida vetenskaplig spetskompetens, stödja skapande och spridning av högkvalitativa nya grundläggande och tillämpade kunskaper, kompetenser, tekniker och lösningar, stödja utbildningar och rörlighet för forskare, och att locka begåvningar på alla nivåer och bidra till att unionens kompetensreserv utnyttjas fullt ut i åtgärder som stöds inom ramen för programmet.
 - Att generera kunskap, stärka effekterna av forskning och innovation när det gäller att utveckla, stödja och genomföra unionspolitiken och främja tillgången till och införandet av innovativa lösningar inom den europeiska industrin, särskilt i små och medelstora företag, och i samhället i syfte att lösa globala frågor, inklusive klimatförändringarna och målen för hållbar utveckling.
 - Att främja alla former av innovation, underlätta teknisk utveckling, demonstration och kunskaps- och tekniköverföring och främja lanseringen och utnyttjandet av innovativa lösningar.
 - Att optimera programmets resultat för att stärka och öka det europeiska forskningsområdets genomslag och attraktionskraft, främja spetskompetensbaserat deltagande från alla medlemsstater i programmet, inklusive länder med låga forsknings- och innovationsresultat, och underlätta samarbetsförbindelser inom europeisk forskning och innovation.

Artikel 4

Programstruktur

1. För det särskilda program som avses i artikel 1.2 a och EIT ska programmet vara uppbyggt på följande sätt, vilket bidrar till de allmänna och specifika mål som anges i artikel 3:
- Den första pelaren, *Vetenskaplig spetskompetens*, med följande komponenter:
 - Europeiska forskningsrådet.
 - Marie Skłodowska-Curie-åtgärder (MSCA).
 - Forskningsinfrastrukturer.
 - Den andra pelaren, *Globala utmaningar och europeisk industriell konkurrenskraft*, med följande komponenter, med beaktande av att samhällsvetenskap och humaniora har en viktig roll i alla kluster:
 - Klustret *Hälsa*.
 - Klustret *Kultur, kreativitet och inkluderande samhällen*.
 - Klustret *Civil säkerhet för samhället*.
 - Klustret *Digitala frågor, industri och rymden*.
 - Klustret *Klimat, energi och mobilitet*.
 - Klustret *Livsmedel, bioekonomi, naturresurser, jordbruk och miljö*.
 - JRC:s icke-nukleära direkta åtgärder.
 - Den tredje pelaren, *Innovativa Europa*, med följande komponenter:
 - EIC.
 - Europeiska innovationsekosystem.
 - EIT.
 - Delen *Breddning av deltagandet och förstärkning av det europeiska forskningsområdet*, med följande komponenter:
 - Breddning av deltagandet och spridning av spetskompetens.
 - Reformering och förstärkning av det europeiska forsknings- och innovationssystemet.
2. Huvuddragen för programmets verksamheter anges i bilaga I till denna förordning.

Artikel 5

Försvarsrelaterad forskning och utveckling

Verksamheter som ska genomföras inom ramen för det särskilda program som avses i artikel 1.2 c och som fastställs i förordning (EU) 2021/697 ska uteslutande vara inriktad på försvarsrelaterad forskning och utveckling, där verksamhetens mål och huvuddrag syftar till att främja konkurrenskraften, effektiviteten och innovationsförmågan inom det europeiska försvarets tekniska och industriella bas.

Artikel 6

Strategisk planering och genomförande av, och former för, unionsfinansiering

1. Programmet ska genomföras genom direkt förvaltning eller genom indirekt förvaltning av finansieringsorganen.
2. Finansiering inom ramen för programmet får tillhandahållas genom indirekta åtgärder i alla former som anges i budgetförordningen, bidrag ska emellertid vara den huvudsakliga formen av stöd inom ramen för programmet. Det får också tillhandahålla finansiering genom priser, upphandling och finansieringsinstrument inom ramen för blandfinansieringsinsatser och stöd till eget kapital inom ramen för Accelerator.
3. De regler för deltagande och spridning som fastställs i denna förordning ska tillämpas på indirekta åtgärder.
4. De huvudsakliga typer av åtgärder som ska användas inom ramen för programmet definieras i artikel 2. De former av finansiering som avses i punkt 2 i den här artikeln ska användas på ett flexibelt sätt för alla program mål, och deras användning ska bestämmas dels utifrån behoven, dels de enskilda målens egenskaper.
5. Programmet ska också stödja direkta åtgärder. I de fall där dessa direkta åtgärder bidrar till initiativ som inrättats i enlighet med artikel 185 eller 187 i EUF-fördraget ska det bidraget inte betraktas som en del av det finansiella bidrag som anslagits till dessa initiativ.
6. Genomförandet av det särskilda program som avses i artikel 1.2 a och EIT:s KI-grupper ska understödjas av en transparent och strategisk planering för forsknings- och innovationsverksamhet i enlighet med vad som fastställs i det särskilda program som avses i artikel 1.2 a, särskilt för pelaren *Globala utmaningar och europeisk industriell konkurrenskraft*, samt även omfatta relevant verksamhet inom andra pelare och delen *Breddning av deltagandet och förstärkning av det europeiska forskningsområdet*.

Kommissionen ska säkerställa deltagande från medlemsstaternas sida på ett tidigt stadium och omfattande diskussioner med Europaparlamentet, kompletterat av samråd med berörda parter och allmänheten i stort.

Den strategiska planeringen ska säkerställa överensstämmelse med andra relevanta unionsprogram och samstämmighet med unionens prioriteringar och åtaganden samt öka komplementariteten och synergierna med nationella och regionala finansieringsprogram och prioriteringar för att därigenom stärka det europeiska forskningsområdet. Områden för möjliga uppdrag och möjliga institutionaliserade europeiska partnerskap ska fastställas i bilaga VI.

7. För att små samarbetskonsortier snabbare ska kunna få finansiering kan man vid behov föreslå ett snabbförfarande för forskning och innovation i en del av ansökningsomgångarna för att välja ut forsknings- och innovationsåtgärder eller innovationsåtgärder inom pelaren *Globala utmaningar och europeisk industriell konkurrenskraft* och Pathfindern *Europeiska innovationsrådet*.

En ansökningsomgång enligt detta snabbförfarande ska ha följande kumulativa egenskaper:

- a) Ansökningsomgångar enligt principen *nedifrån och upp*.
- b) Kortare handläggningstid för beviljandet, högst sex månader.
- c) Stöd endast till små samarbetskonsortier med högst sex olika och oberoende kvalificerade rättsliga enheter.

d) Högst 2,5 miljoner EUR i ekonomiskt stöd till varje konsortium.

I arbetsprogrammet ska det anges vilka ansökningsomgångar som genomförts enligt snabbförfarandet.

8. Programmets verksamheter ska i första hand förverkligas genom öppna konkurrensbaserade ansökningsomgångar, även inom uppdrag och europeiska partnerskap.

Artikel 7

Programmets principer

1. Forsknings- och innovationsverksamhet som genomförs inom ramen för det särskilda program som avses i artikel 1.2 a och inom ramen för EIT ska uteslutande vara inriktad på civila tillämpningar. Budgetöverföringar mellan det belopp som anslagits till det särskilda program som avses i artikel 1.2 a och EIT och det belopp som anslagits till det särskilda program som avses i artikel 1.2 c ska inte vara tillåtna och onödig överlappning mellan de två programmen ska undvikas.

2. Programmet ska säkerställa ett multidisciplinärt tillvägagångssätt, och vid behov ska samhällsvetenskap och humaniora integreras i alla kluster och verksamheter som utvecklas inom ramen för programmet, inklusive specifika ansökningsomgångar om ämnen med anknytning till samhällsvetenskap och humaniora.

3. Programmets samverkansdelar ska säkerställa en balans mellan lägre och högre tekniska mognadsgrader och omfattar därmed hela värdekedjan.

4. Programmet ska säkerställa att samarbetet med tredjeländer och internationella organisationer och initiativ främjas och integreras på ett effektivt sätt baserat på ömsesidiga fördelar, unionens intressen, internationella åtaganden och, vid behov, ömsesidighet.

5. Programmet ska bistå de länder som omfattas av breddning av deltagandet för att öka deltagandet och för att främja en bred geografisk täckning inom samverkansprojekt, bland annat genom att sprida vetenskaplig spetskompetens, gynna nya samarbetsförbindelser, stimulera kompetensrörlighet och tillämpa artiklarna 24.2 och 50.5. Medlemsstaterna ska för detta ändamål vidta proportionella åtgärder, bland annat genom attraktiva löner för forskare, med stöd av unionsfinansiering samt nationell och regional finansiering. Särskild uppmärksamhet bör, beroende på situationen inom det berörda forsknings- och innovationsområdet, ägnas åt den geografiska balansen inom utvärderingspaneler och organ såsom styrelser och expertgrupper utan att spetskompetenskriterierna äventyras.

6. Programmet ska säkerställa ett verkkningsfullt främjande av lika möjligheter för alla och genomförande av jämställdhetsintegrering samt integreringen av jämställdhetsaspekten i forskningens och innovationens innehåll. Det ska sträva efter att åtgärda orsakerna till ojämnhetsfördelning. Särskild uppmärksamhet ska ägnas åt att i möjligaste mån säkerställa jämn könsfördelning inom utvärderingspaneler och andra relevanta rådgivande organ såsom styrelser och expertgrupper.

7. Programmet ska genomföras i synergi med andra unionsprogram samtidigt som man eftersträvar största möjliga administrativa förenkling. En icke uttömmande förteckning över synergier med andra unionsprogram återfinns i bilaga IV.

8. Programmet ska bidra till att öka de offentliga och privata investeringarna i forskning och innovation i medlemsstaterna och därmed bidra till att sammanlagt minst 3 % av unionens BNP investeras i forskning och utveckling.

9. När kommissionen genomför programmet ska den fortlöpande ha som mål att förenkla administrationen och minska bördan för sökandena och bidragsmottagarna.

10. Som en del av unionens allmänna mål att integrera klimatåtgärder i unionens sektorspolitik och unionens fonder ska åtgärderna inom ramen för detta program i förekommande fall bidra med minst 35 % av utgifterna till klimatmålen. Klimatfrågor ska på lämpligt sätt integreras i forsknings- och innovationsinnehållet.

11. Programmet ska främja gemensamt skapande och gemensam utformning genom medborgarnas och det civila samhällets engagemang.

12. Programmet ska säkerställa öppenhet och redovisningsskyldighet när det gäller den offentliga finansieringen av forsknings- och innovationsprojekt och därmed slå vakt om allmänintresset.

13. Kommissionen eller det berörda finansieringsorganet ska säkerställa att alla potentiella deltagare får tillräcklig vägledning och information när ansökningsomgångarna offentliggörs, i synnerhet om den tillämpliga mallen för bidragsavtal.

Artikel 8

Uppdrag

1. Uppdrag ska planeras inom pelaren *Globala utmaningar och europeisk industriell konkurrenskraft* men kan också dra nytta av åtgärder som genomförs inom andra delar av programmet samt kompletterande åtgärder som genomförs inom ramen för andra unionsprogram. Uppdragen ska möjliggöra konkurrerande lösningar och leda till alleuropeiskt mervärde och alleuropeiska effekter.

2. Uppdragen ska definieras och genomföras i enlighet med denna förordning och det särskilda programmet och säkerställa ett aktivt deltagande av medlemsstaterna på ett tidigt stadium samt omfattande diskussioner med Europaparlamentet. Uppdragen och deras syften, budget, mål, omfattning, indikatorer och delmål ska fastställas i de strategiska forsknings- och innovationsplanerna eller arbetsprogrammen, beroende på vad som är lämpligt. Utvärdering av förslag inom ramen för uppdragen ska genomföras i enlighet med artikel 29.

3. Under de första tre åren av programmet ska högst 10 % av den andra pelarens årsbudget programplaneras genom särskilda ansökningsomgångar för uppdragens genomförande. För programmets återstående år får denna procentandel ökas, efter en positiv bedömning av uppdragets urvals- och förvaltningsprocess. Kommissionen ska tillkännage vilken sammanlagd budgetandel inom varje arbetsprogram som ägnas åt uppdrag.

4. Uppdragen ska

- a) med målen för hållbar utveckling som underlag för deras utformning och genomförande, ha ett tydligt forsknings- och innovationsinnehåll och unionsmervärde och bidra till att unionens prioriteringar och åtaganden och de mål för programmet som avses i artikel 3 uppnås,
- b) täcka områden av gemensam europeisk relevans, vara inkluderande, uppmuntra till ett brett engagemang och aktivt deltagande av olika typer av berörda aktörer från den offentliga och den privata sektorn, inklusive allmänheten och slutanvändarna, samt ge forsknings- och innovationsresultat som kan gynna alla medlemsstater,
- c) vara djärva och inspirerande och således ha stor vetenskaplig, teknisk, samhällelig, ekonomisk, miljömässig eller politisk relevans och effekt,
- d) ange en tydlig riktning och tydliga mål och vara riktade, mätbara, begränsade i tiden och ha ett tydligt budgetanslag,
- e) väljas ut på ett transparent sätt och vara inriktade på ambitiösa, spetskompetensbaserade och effekt drivna men realistiska mål och forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamheter,
- f) ha så stor täckning och omfattning som behövs och, genom ytterligare offentliga och privata medel, mobilisera de resurser och skapa de hävstångseffekter som krävs för att de ska ge resultat,
- g) stimulera till verksamhet inom alla discipliner (inbegripet samhällsvetenskap och humaniora) och omfatta verksamhet från ett brett spektrum av tekniska mognadsgrader, inbegripet lägre teknisk mognadsgrad,
- h) vara öppna för olika strategier och lösningar enligt principen *nedifrån och upp*, som tar hänsyn till behoven och fördelarna för människor och samhället och ta fasta på vikten av olika bidrag för att de ska fullgöras.
- i) på ett transparent sätt dra nytta av synergier med andra unionsprogram samt med nationella och, i förekommande fall, regionala innovationsekosystem.

5. Kommissionen ska övervaka och utvärdera varje uppdrag i enlighet med artiklarna 50 och 52 och bilaga V, inklusive framstegen mot målen på kort, medellång och lång sikt, som omfattar genomförande, övervakning och utfasning av uppdragen. En bedömning av de första uppdragen inom ramen för programmet ska göras senast 2023 och innan något beslut fattas om att inrätta nya uppdrag eller att fortsätta med, och avsluta eller rikta om pågående uppdrag. Bedömningens resultat ska offentliggöras och omfatta, men inte vara begränsat till, en analys av urvalsförfarande och styrning, budget, inriktning och framsteg hittills.

Artikel 9

Europeiska innovationsrådet

1. Kommissionen ska inrätta EIC som en centralt förvaltd gemensam kontaktpunkt för att genomföra åtgärder inom ramen för den tredje pelaren *Innovativa Europa* som rör EIC. EIC ska i huvudsak fokusera på banbrytande och omvälvande innovation, med särskild inriktning på marknadsskapande innovation, samtidigt som man stöder all slags, även inkrementell, innovation.

EIC ska verka i enlighet med följande principer:

- a) Tydligt unionsmervärde.
- b) Oberoende.
- c) Risktagningsförmåga.
- d) Effektivitet.
- e) Ändamålsenlighet.
- f) Öppenhet.
- g) Ansvarighet.

2. EIC ska vara öppet för alla slags innovatörer, inbegripet privatpersoner, universitet, forskningsorganisationer och företag (små och medelstora företag, inklusive uppstarts företag och, i undantagsfall, små midcap-bolag) samt enskilda bidragsmottagare och multidisciplinära konsortier. Minst 70 % av EIC:s budget ska avsättas till små och medelstora företag, inklusive uppstarts företag.

3. EIC:s styrelse och ledningsfunktioner beskrivs i beslut (EU) 2021/764.

Artikel 10

Europeiska partnerskap

1. Delar av programmet kan komma att genomföras med hjälp av europeiska partnerskap. Unionens deltagande i europeiska partnerskap ska ske i någon av följande former:

- a) Deltagande i europeiska partnerskap som inrättats på grundval av samförståndsavtal eller kontraktsmässiga arrangemang mellan kommissionen och de partner som avses i artikel 2.3 med angivande av målen för det europeiska partnerskapet, tillhörande åtaganden från kommissionen och de övriga parterna beträffande deras ekonomiska bidrag och/eller bidrag in natura, nyckelprestations- och effektindikatorer, resultat som ska levereras och rapporteringsförfaranden. De inkluderar identifiering av kompletterande forsknings- och innovationsverksamhet som genomförs av parterna och av programmet (samprogrammerade europeiska partnerskap).
- b) Deltagande i och finansiella bidrag till ett program för forsknings- och innovationsverksamhet med angivande av målen, nyckelprestations- och effektindikatorer samt resultat som ska levereras grundat på parternas åtaganden beträffande deras ekonomiska bidrag och/eller bidrag in natura samt integrering av deras berörda verksamheter genom en medfinansieringsåtgärd inom programmet (samfinansierade europeiska partnerskap).
- c) Deltagande i och finansiella bidrag till forsknings- och innovationsprogram som genomförs av flera medlemsstater i enlighet med artikel 185 i EUF-fördraget, eller av organ som inrättats enligt artikel 187 i EUF-fördraget, t.ex. gemensamma företag, eller av EIT:s KI-grupper i enlighet med EIT-förordningen (institutionaliserade europeiska partnerskap).

Institutionaliserade europeiska partnerskap ska genomföras endast om andra delar av programmet, inklusive andra former av europeiska partnerskap, inte skulle uppfylla målen eller inte skulle generera de nödvändiga förväntade effekterna, och om det kan motiveras i ett långsiktigt perspektiv och med hög grad av integration. Europeiska partnerskap i enlighet med artikel 185 eller artikel 187 i EUF-fördraget ska genomföra en central förvaltning av alla finansiella bidrag, utom i vederbörligen motiverade fall. Vid central förvaltning av alla finansiella bidrag fastställs en deltagande stats bidrag på projektnivå på grundval av hur mycket finansiering som begärts i ansökningar från rättsliga enheter som är etablerade i den deltagande staten, såvida inte alla deltagande stater kommit överens om något annat.

Reglerna för institutionaliserade europeiska partnerskap ska bland annat ange mål, nyckelprestations- och effektindikatorer, och resultat som ska levereras, och tillhörande åtaganden för finansiella bidrag och/eller bidrag in natura från partnererna.

2. Europeiska partnerskap ska
 - a) inrättas endast för att hantera europeiska eller globala utmaningar när målen för programmet skulle uppnås på ett mer effektivt sätt genom ett europeiskt partnerskap än av unionen ensam och jämfört med andra former av stöd inom ramen för programmet. En lämplig andel av budgeten för programmet ska tilldelas de åtgärder inom programmet som genomförs genom europeiskt partnerskap. Den största delen av budgeten i den andra pelaren ska avsättas för åtgärder utanför europeiska partnerskap,
 - b) efterleva principerna om europeiskt mervärde, öppenhet och insyn, genomslag inom och för Europa, starka hävstångseffekter i tillräcklig omfattning, långsiktigt engagemang från alla berörda parter, flexibilitet vid genomförande, samstämmighet, samordning och komplementaritet med unionens initiativ och lokala, regionala, nationella och, där det är relevant, internationella initiativ eller andra europeiska partnerskap och uppdrag,
 - c) ha en tydlig livscykelbaserad strategi, vara tidsbegränsade och inbegripa villkor för utfasning av finansieringen från programmet.
3. Europeiska partnerskap enligt punkt 1 a och b i denna artikel ska anges i de strategiska forsknings- och innovationsplanerna innan de genomförs i arbetsprogrammen.
4. Bestämmelser och kriterier för urval, genomförande, övervakning, utvärdering och utfasning av europeiska partnerskap anges i bilaga III.

Artikel 11

Översyn av uppdrag och partnerskapsområden

Senast den 31 december 2023 ska kommissionen se över bilaga VI till denna förordning som en del av den övergripande övervakningen av programmet, inbegripet uppdrag och institutionaliserade europeiska partnerskap som inrättats enligt artikel 185 eller 187 i EUF-fördraget, och lägga fram en rapport om de huvudsakliga resultaten för Europaparlamentet och rådet.

Artikel 12

Budget

1. Finansieringsramen för genomförandet av programmet för perioden 1 januari 2021–31 december 2027 ska vara 86 123 000 000 EUR i löpande priser för det särskilda program som avses i artikel 1.2 a och för EIT och 7 953 000 000 EUR i löpande priser för det särskilda program som avses i artikel 1.2 c.
2. Den vägledande fördelningen av det belopp som avses i punkt 1, för det särskilda program som avses i artikel 1.2 a och för EIT, ska vara följande:
 - a) 23 546 000 000 EUR för första pelaren, *Vetenskaplig spetskompetens*, för perioden 2021–2027, varav
 - i) 15 027 000 000 EUR för Europeiska forskningsrådet,
 - ii) 6 333 000 000 EUR för Marie Skłodowska-Curie-åtgärder,
 - iii) 2 186 000 000 EUR för forskningsinfrastrukturer.
 - b) 47 428 000 000 EUR för andra pelaren, *Globala utmaningar och europeisk industriell konkurrenskraft*, för perioden 2021–2027, varav
 - i) 6 893 000 000 EUR för klustret *Hälsa*,
 - ii) 1 386 000 000 EUR för klustret *Kultur, kreativitet och inkluderande samhällen*,
 - iii) 1 303 000 000 EUR för klustret *Civil säkerhet för samhället*,

- iv) 13 462 000 000 EUR för klustret *Digitala frågor, industri och rymden*,
 - v) 13 462 000 000 EUR för klustret *Klimat, energi och mobilitet*,
 - vi) 8 952 000 000 EUR för klustret *Livsmedel, bioekonomi, naturresurser, jordbruk och miljö*,
 - vii) 1 970 000 000 EUR för JRC:s icke-nukleära direkta åtgärder.
- c) 11 937 000 000 EUR för tredje pelaren, *Innovativa Europa*, för perioden 2021–2027, varav
- i) 8 752 000 000 EUR för EIC,
 - ii) 459 000 000 EUR för europeiska innovationsekosystem,
 - iii) 2 726 000 000 EUR för EIT.
- d) 3 212 000 000 EUR för delen *Breddning av deltagandet och förstärkning av det europeiska forskningsområdet* för perioden 2021–2027, varav
- i) 2 842 000 000 EUR för *Breddning av deltagandet och spridning av spetskompetens*,
 - ii) 370 000 000 EUR för *Reformering och förstärkning av det europeiska forsknings- och innovationssystemet*.

3. Till följd av den programspecifika justering som föreskrivs i artikel 5 i förordning (EU, Euratom) 2020/2093 ska det belopp som avses i punkt 1 för det särskilda program som avses i artikel 1.2 a i den här förordningen och för EIT höjas med ett extra anslag på 3 000 000 000 EUR i fasta priser 2018 enligt bilaga II till förordning (EU, Euratom) 2020/2093.

4. Den vägledande fördelningen av det belopp som avses i punkt 3 ska vara följande:

- a) 1 286 000 000 EUR i fasta priser 2018 för första pelaren, *Vetenskaplig spetskompetens*, varav
- i) 857 000 000 EUR i fasta priser 2018 för Europeiska forskningsrådet,
 - ii) 236 000 000 EUR i fasta priser 2018 för Marie Skłodowska-Curie-åtgärder.
 - iii) 193 000 000 EUR i fasta priser 2018 för forskningsinfrastrukturer.
- b) 1 286 000 000 EUR i fasta priser 2018 för andra pelaren *Globala utmaningar och europeisk industriell konkurrenskraft*, varav
- i) 686 000 000 EUR i fasta priser 2018 för klustret *Kultur, kreativitet och inkluderande samhällen*,
 - ii) 257 000 000 EUR i fasta priser 2018 för klustret *Civil säkerhet för samhället*,
 - iii) 171 000 000 EUR i fasta priser 2018 för klustret *Digitala frågor, industri och rymden*,
 - iv) 171 000 000 EUR i fasta priser 2018 för klustret *Klimat, energi och mobilitet*,
- c) 270 000 000 EUR i fasta priser 2018 för tredje pelaren, *Innovativa Europa*, varav
- i) 60 000 000 EUR i fasta priser 2018 för europeiska innovationsekosystem,
 - ii) 210 000 000 EUR i fasta priser 2018 för EIT,
- d) 159 000 000 EUR i fasta priser 2018 för delen *Breddning av deltagandet och förstärkning av det europeiska forskningsområdet*, varav
- i) 99 000 000 EUR i fasta priser 2018 för *Breddning av deltagandet och spridning av spetskompetens*,
 - ii) 60 000 000 EUR i fasta priser 2018 för *Reformering och förstärkning av det europeiska forsknings- och innovationssystemet*.

5. För att kunna reagera på oförutsedda situationer eller ny utveckling och nya behov får kommissionen, inom ramen för det årliga budgetförfarandet, avvika från de belopp som anges i punkt 2 upp till maximalt 10 %. Inga sådana avvikelser ska tillåtas för de belopp som anges i punkt 2 b vii eller det totala belopp som anges för delen *Breddning av deltagandet och förstärkning av det europeiska forskningsområdet* i punkt 2.

6. Det belopp som avses i punkterna 1 och 3 i denna artikel för det särskilda program som avses i artikel 1.2 a och EIT får även täcka utgifter för förberedelser, övervakning, kontroll, revision, utvärdering och andra verksamheter som krävs för förvaltning och genomförande av programmet, inbegripet alla administrationskostnader, samt bedömning av programmets måluppfyllelse. Administrationskostnaderna för indirekta åtgärder får inte överstiga 5 % av det totala beloppet för indirekta åtgärder i det särskilda program som avses i artikel 1.2 a och EIT. Dessutom får det belopp som avses i punkterna 1 och 3 i den här artikeln för det särskilda program som avses i artikel 1.2 a och EIT också täcka

- a) utgifter för studier, expertmöten, informations- och kommunikationsåtgärder, i den mån de har anknytning till programmets mål,
- b) utgifter i samband med it-nätverk som fokuserar på bearbetning och utbyte av information, däribland gemensamma it-verktyg och annat tekniskt och administrativt stöd som behövs i samband med förvaltningen av programmet.

7. Om det är nödvändigt för förvaltning av åtgärder som inte slutförts den 31 december 2027 får anslag föras in i unionens budget efter 2027 för att täcka utgifter enligt punkt 6.

8. Om den åtgärd som ett budgetmässigt åtagande ska täcka sträcker sig över mer än ett budgetår får åtagandet delas upp i flera årliga betalningar.

9. I enlighet med artikel 193.2 a andra stycket i budgetförordningen får verksamheter som stöds inom ramen för denna förordning och de underliggande kostnaderna, i vederbörligen motiverade fall som anges i finansieringsbeslutet och för en begränsad period, betraktas som bidragsberättigande från och med den 1 januari 2021 även om de genomfördes eller ådrogs innan bidragsansökan inlämnades.

Artikel 13

Resurser från Europeiska unionens återhämtningsinstrument

1. Om inte annat följer av artikel 3.3, 3.4, 3.7 och 3.9 i förordning (EU) 2020/2094 ska de åtgärder som avses i artikel 1.2 i den förordningen genomföras inom ramen för programmet genom de belopp som anges i artikel 2.2 a iv i den förordningen.

2. De belopp som avses i artikel 2.2 a iv i förordning (EU) 2020/2094 ska utgöra externa inkomster avsatta för särskilda ändamål i enlighet med artikel 3.1 i den förordningen. Dessa ytterligare belopp ska uteslutande anslås till åtgärder för forskning och innovation med inriktning på att hantera covid-19-krisens konsekvenser, särskilt dess ekonomiska, sociala och samhälleliga effekter. Prioritet ska ges åt innovativa små och medelstora företag och särskild uppmärksamhet ska ägnas åt deras integrering i samverkansprojekt inom ramen för pelare II.

3. Den vägledande fördelningen av de belopp som avses i artikel 2.2 a iv i förordning (EU) 2020/2094 ska vara följande:

- a) 25 % för klustret *Hälsa*,
- b) 25 % för klustret *Digitala frågor, industri och rymden*,
- c) 25 % för klustret *Klimat, energi och mobilitet*,
- d) 25 % för EIC.

Artikel 14

Öppen vetenskap

1. Programmet ska uppmuntra till öppen vetenskap som ett synsätt på den vetenskapliga processen som grundas på samarbete och kunskapsspridning, i enlighet med särskild följande element som ska säkerställas i enlighet med artikel 39.3 i denna förordning:

- a) Öppen åtkomst till vetenskapliga publikationer som härrör från forskning som finansieras inom ramen för programmet.

- b) Öppen åtkomst till forskningsdata, inbegripet de bakomliggande vetenskapliga publikationerna i enlighet med principen *så fri som möjligt och så begränsad som nödvändigt*.
2. Principen om ömsesidighet inom öppen vetenskap ska främjas och uppmuntras i alla associerings- och samarbetsavtal med tredjeländer, inbegripet avtal som undertecknas av finansieringsorgan som ansvarar för programmets indirekta förvaltning.
3. Ansvarsfull hantering av forskningsdata ska säkerställas i linje med principerna om *sökbarhet, tillgänglighet, kompatibilitet och återanvändbarhet (Fairprinciperna)*. Uppmärksamhet ska också ägnas det långsiktiga bevarandet av uppgifter.
4. Andra metoder för öppen vetenskap ska främjas och uppmuntras, också till nytta för små och medelstora företag.

Artikel 15

Alternativ, kombinerad och kumulativ finansiering och överföring av medel

1. Programmet ska genomföras i synergi med andra unionsprogram i enlighet med principen i artikel 7.7.
2. Spetskompetensstämpeln ska tilldelas inom ansökningsomgångar som anges i arbetsprogrammet. I enlighet med de relevanta bestämmelserna i förordningen om gemensamma bestämmelser för 2021–2027 och de relevanta bestämmelserna i förordningen om strategiska planer inom den gemensamma jordbrukspolitiken får Eruf, ESF+ eller Ejflu stödja:
- a) medfinansierade åtgärder som valts ut inom ramen för programmet, och
- b) åtgärder som certifierats med en spetskompetensstämpel förutsatt att de uppfyller samtliga följande villkor:
- i) De har bedömts i en ansökningsomgång inom ramen för programmet.
- ii) De uppfyller minimikvalitetskraven i den ansökningsomgången.
- iii) De har inte finansierats inom ramen för den ansökningsomgången enbart på grund av budgetbegränsningar.
3. Finansiella bidrag inom ramen för program som medfinansieras av Eruf, ESF+, EHFF och Ejflu får betraktas som ett bidrag från den deltagande medlemsstaten till europeiska partnerskap i enlighet med artikel 10.1 b och c i denna förordning, förutsatt att de relevanta bestämmelserna i förordningen om gemensamma bestämmelser för 2021–2027 och de fondspecifika förordningarna följs.
4. En åtgärd som har fått bidrag från något annat unionsprogram får också erhålla bidrag genom programmet, förutsatt att bidragen inte täcker samma kostnader. Reglerna för det relevanta unionsprogrammet ska tillämpas för det motsvarande bidraget till åtgärden. Den kumulativa finansieringen får inte överstiga de totala stödberättigande kostnaderna för åtgärden. Stödet från de olika unionsprogrammen får beräknas proportionellt i enlighet med de dokument som anger villkoren för stödet.
5. Medel som tilldelats medlemsstaterna inom ramen för delad förvaltning får, på den berörda medlemsstatens begäran, överföras till programmet med förbehåll för de villkor som fastställs i de relevanta bestämmelserna i förordningen om gemensamma bestämmelser för 2021–2027. Kommissionen ska förvalta dessa resurser direkt i enlighet med artikel 62.1 första stycket a i budgetförordningen eller indirekt i enlighet med led c i det stycket. Dessa resurser ska användas till förmån för den berörda medlemsstaten.
6. Om kommissionen inte har ingått något rättsliga åtagande inom ramen för direkt eller indirekt förvaltning av resurser som överförs i enlighet med punkt 5 får de motsvarande outnyttjade resurserna föras tillbaka till ett eller flera ursprungsprogram, på medlemsstatens begäran, i enlighet med de relevanta bestämmelserna i förordningen om gemensamma bestämmelser för 2021–2027.

Artikel 16

Tredjeländer som är associerade till programmet

1. Programmet ska vara öppet för associering för följande tredjeländer (associerade länder):
 - a) Medlemmar av Europeiska frihandelssammanslutningen som är medlemmar i EES, i enlighet med villkoren i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.
 - b) Anslutande länder, kandidatländer och potentiella kandidater, i enlighet med de allmänna principer och villkor för dessa länders deltagande i unionsprogram som fastställs i ramavtal och associeringsrådsbeslut för respektive land eller liknande avtal, och i enlighet med de särskilda villkor som föreskrivs i avtal mellan unionen och dessa länder.
 - c) Länder som omfattas av den europeiska grannskapspolitiken, i enlighet med de allmänna principer och allmänna villkor för dessa länders deltagande i unionsprogram som fastställs i ramavtal och associeringsrådsbeslut för respektive land eller liknande avtal, och i enlighet med de särskilda villkor som föreskrivs i avtal mellan unionen och dessa länder.
 - d) Tredjeländer och territorier som uppfyller samtliga följande kriterier:
 - i) God kapacitet inom vetenskap, teknik och innovation.
 - ii) Engagemang för en regelbaserad öppen marknadsekonomi med rättvis och skäligen hantering av immaterialrättigheter, respekt för de mänskliga rättigheterna och underbyggd av demokratiska institutioner.
 - iii) Aktivt främjande av strategier för att förbättra medborgarnas ekonomiska och sociala välfärd.
2. Associeringen till programmet ska för vart och ett av de tredjeländer som avses i punkt 1 d ske i enlighet med villkoren i ett avtal som omfattar tredjelandets deltagande i något unionsprogram, under förutsättning att avtalet
 - a) säkerställer en rättvis balans vad gäller bidrag från och förmåner till det tredjeland som deltar i unionsprogrammen,
 - b) föreskriver villkoren för deltagande i unionsprogrammen, inbegripet beräkningen av finansiella bidrag till enskilda program, och deras administrativa kostnader,
 - c) inte ger tredjelandet beslutsbefogenhet i fråga om unionsprogrammet,
 - d) garanterar unionens rätt att säkerställa en sund ekonomisk förvaltning och att skydda unionens ekonomiska intressen.De bidrag som avses i första stycket b i denna punkt ska utgöra inkomster avsatta för särskilda ändamål i enlighet med artikel 21.5 i budgetförordningen.
3. Omfattningen av varje enskilt tredjelands associering till programmet ska fastställas med hänsyn till en analys av fördelarna för unionen och målet att driva på den ekonomiska tillväxten i unionen genom innovation. Därför kan delar av programmet uteslutas från ett associeringsavtal för ett visst land, med undantag för EES-länder, anslutningsländer, kandidatländer och potentiella kandidater.
4. Associeringsavtalet ska så långt det är möjligt möjliggöra ömsesidigt deltagande för rättsliga enheter som är etablerade i unionen i motsvarande program i associerade länder i enlighet med de villkor som fastställs i dessa program.
5. De villkoren som fastställer det finansiella bidragets omfattning ska säkerställa en regelbunden automatisk korrigerande av eventuella betydande obalanser jämfört med det belopp som enheter som är etablerade i det associerade landet erhåller genom deltagande i programmet, med beaktande av kostnaderna för programmets förvaltning, utförande och drift. Vid tilldelningen av de finansiella bidragen ska hänsyn tas till i vilken grad de rättsliga enheterna från de associerade länderna deltar i programmets olika delar.

AVDELNING II

REGLER FÖR DELTAGANDE OCH SPRIDNING

KAPITEL I

Allmänna bestämmelser

Artikel 17

Finansieringsorgan och JRC:s direkta åtgärder

1. Reglerna i denna avdelning tillämpas inte på de direkta åtgärder som vidtas av JRC.
2. I vederbörligen motiverade fall får finansieringsorgan avvika från de regler som fastställs i denna avdelning, utom från artiklarna 18, 19 och 20, om
 - a) denna avvikelse är tillåten enligt den grundläggande akten om inrättande av finansieringsorganet eller om delegering av budgetgenomförandeuppgifter till detta, eller
 - b) för finansieringsorgan i enlighet med artikel 62.1 c ii, iii eller v i budgetförordningen, om det föreskrivs i bidragsavtalet och deras särskilda operativa behov eller åtgärdens natur så kräver.

Artikel 18

Stödberättigande åtgärder och etiska principer

1. Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 2 i denna artikel ska endast åtgärder för genomförande av de mål som avses i artikel 3 berättiga till finansiering.

Följande forskningsområden får inte finansieras:

- a) Verksamhet som syftar till mänsklig kloning för reproduktionsändamål.
 - b) Verksamhet som syftar till förändring av människors arvs massa och som kan leda till att sådana förändringar blir ärftliga ⁽²⁸⁾.
 - c) Verksamhet som syftar till att skapa mänskliga embryon enbart för forskningsändamål eller för att erhålla stamceller, inbegripet genom somatisk cellkärnöverföring.
2. Forskning på mänskliga stamceller, både adulta och embryonala, får finansieras, beroende både på innehållet i forskningsförslaget och på regelverket i de berörda medlemsstaterna. Ingen finansiering får beviljas, varken i eller utanför unionen, för forskningsverksamhet som är förbjuden i samtliga medlemsstater. Ingen finansiering ska tillhandahållas i en medlemsstat för forskningsverksamhet som är förbjuden i den medlemsstaten.

Artikel 19

Etik

1. Åtgärder som utförs inom ramen för programmet ska följa etiska principer och relevant unionsrätt, nationell och internationell rätt, inbegripet stadgan och den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, med tilläggsprotokoll.

Särskild uppmärksamhet ska ägnas proportionalitetsprincipen, rätten till integritet, rätten till skydd av personuppgifter, rätten till fysisk och mental integritet för personer, rätten till icke-diskriminering samt behovet att säkerställa skydd av miljön och höga skyddsnivåer för människors hälsa.

⁽²⁸⁾ Forskning om cancerbehandling av gonader kan finansieras.

2. Rättsliga enheter som deltar i en åtgärd ska tillhandahålla följande:
 - a) En etisk självbedömning som anger och preciserar alla förutsebara etiska frågor som rör målet, genomförandet och de sannolika effekterna av de verksamheter som ska finansieras, inklusive en bekräftelse av förenligheten med punkt 1, samt en beskrivning av hur den kommer att säkerställas.
 - b) En bekräftelse av att verksamheterna kommer att följa den europeiska uppförandekoden för forskningsintegritet som publicerats av *All European Academies* (ALLEA) och att inga verksamheter som utesluts från finansiering kommer att genomföras.
 - c) För verksamheter som bedrivs utanför unionen: en bekräftelse på att samma verksamheter skulle ha varit tillåtna i en medlemsstat.
 - d) För verksamheter där mänskliga embryonala stamceller används: uppgifter om de åtgärder för tillståndsgivning och kontroll som ska vidtas av de behöriga myndigheterna i de berörda medlemsstaterna och uppgifter om de etiska godkännanden som ska erhållas innan de berörda verksamheterna inleds.
3. Förslagen ska systematiskt granskas i syfte att identifiera åtgärder som väcker komplexa eller allvarliga etiska frågor och underställa dem en etisk bedömning. Den etiska bedömningen ska utföras av kommissionen såvida den inte har delegerats till finansieringsorganet. Alla åtgärder som inbegriper användning av mänskliga embryonala stamceller eller mänskliga embryon ska vara föremål för en etisk bedömning. Etiska granskningar och bedömningar ska genomföras med stöd av etikexperter. Kommissionen och finansieringsorganen ska säkerställa att de etiska förfarandena är transparenta utan att konfidentialiteten i fråga om förfarandenas innehåll påverkas.
4. Rättsliga enheter som deltar i en åtgärd måste införskaffa alla godkännanden eller andra obligatoriska handlingar från relevanta nationella eller lokala etikkommittéer eller andra organ, t.ex. dataskyddsmyndigheter, innan den berörda verksamheten inleds. Dokumenten ska arkiveras och tillhandahållas kommissionen eller det relevanta finansieringsorganet på begäran.
5. Om så är lämpligt ska etiska kontroller utföras av kommissionen eller det relevanta finansieringsorganet. För allvarliga eller komplexa etiska frågor ska kontrollerna utföras av kommissionen såvida inte kommissionen delegerar denna uppgift till finansieringsorganet.

Etiska kontroller ska genomföras med stöd av etikexperter.

6. Åtgärder som inte uppfyller de etiska kraven i punkterna 1–4 och därför inte är etiskt godtagbara ska få avslag eller avslutas när det har fastställts att de inte är etiskt godtagbara.

Artikel 20

Säkerhet

1. Åtgärder som genomförs inom ramen för programmet ska vara förenliga med gällande säkerhetsbestämmelser, i synnerhet bestämmelserna om skydd av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter mot otillåtet röjande, inbegripet överensstämmelse med relevant unionsrätt och nationell rätt. Vid forskning som bedrivs utanför unionen som använder sig av eller genererar säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter måste även, utöver iakttagandet av dessa krav, ett säkerhetsavtal ingås mellan unionen och det tredjeland där forskningen ska bedrivas.
2. Om så är lämpligt ska förslag innehålla en självbedömning avseende säkerhet som anger eventuella säkerhetsproblem och beskriver hur dessa kommer att hanteras, så att relevant unionsrätt och nationell rätt följs.
3. Kommissionen eller det relevanta finansieringsorganet ska vid behov säkerhetsgranska förslag som väcker säkerhetsfrågor.
4. I tillämpliga fall ska de åtgärder som utförs inom ramen för programmet vara förenliga med beslut (EU, Euratom) 2015/444 och dess tillämpningsföreskrifter.

5. Rättsliga enheter som deltar i en åtgärd ska säkerställa skydd mot obehörigt röjande av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter som används eller genereras genom åtgärden. De ska, innan de berörda verksamheterna inleds, tillhandahålla intyg på säkerhetsgodkännande för personer eller för anläggningen som utfärdats av berörda nationella säkerhetsmyndigheter.
6. Om oberoende externa experter måste hantera säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter ska en lämplig säkerhetsprövning krävas innan experterna utnämns.
7. Kommissionen eller det relevanta finansieringsorganet får vid behov utföra säkerhetskontroller.
8. Åtgärder som inte följer säkerhetsbestämmelserna enligt denna artikel kan få avslag eller avslutas när som helst.

KAPITEL II

Bidrag

Artikel 21

Bidrag

Bidrag inom ramen för programmet ska tilldelas och förvaltas i enlighet med avdelning VIII i budgetförordningen, om inget annat anges i detta kapitel.

Artikel 22

Rättsliga enheter som är berättigade att delta

1. Rättsliga enheter, oberoende av etableringsort, inklusive rättsliga enheter från icke-associerade tredjeländer, och internationella organisationer får delta i åtgärder inom ramen för programmet under förutsättning att villkoren i denna förordning har uppfyllts, liksom eventuella villkor som fastställs i arbetsprogrammet eller ansökningsomgången.
2. Utom i vederbörligen motiverade fall när annat anges i arbetsprogrammet ska rättsliga enheter som utgör ett konsortium vara berättigade att delta i verksamheter inom ramen för programmet förutsatt att konsortiet inkluderar
 - a) minst en oberoende rättslig enhet som är etablerad i en medlemsstat, och
 - b) minst två oberoende rättsliga enheter som var och en är etablerad i en annan medlemsstat eller i associerade länder.
3. Europeiska forskningsrådets åtgärder för spetsforskning, EIC:s åtgärder, åtgärder för utbildning och rörlighet samt medfinansieringsåtgärder för program får genomföras av en eller flera rättsliga enheter, förutsatt att en av dessa rättsliga enheter är etablerad i en medlemsstat eller i ett associerat land på grundval av ett avtal som ingåtts i enlighet med artikel 16.
4. Samordnings- och stödåtgärder kan genomföras av en eller flera rättsliga enheter, och dessa får vara etablerade i en medlemsstat, ett associerat land eller, i undantagsfall, ett annat tredjeland.
5. När det gäller åtgärder med anknytning till unionens strategiska tillgångar, intressen, oberoende eller säkerhet får arbetsprogrammet föreskriva att deltagandet kan begränsas till rättsliga enheter som är etablerade i endast medlemsstaterna, eller till rättsliga enheter som är etablerade i särskilt angivna associerade länder eller tredjeländer utöver medlemsstaterna. En begränsning av deltagandet för rättsliga enheter etablerade i associerade länder som är medlemmar i EES ska ske i enlighet med villkoren i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Av vederbörligen motiverade och exceptionella skäl, för att garantera skyddet av unionens och dess medlemsstaters strategiska intressen, får arbetsprogrammet också utesluta rättsliga enheter som är etablerade i unionen eller i associerade länder och som direkt eller indirekt kontrolleras av icke-associerade tredjeländer eller av rättsliga enheter i icke-associerade tredjeländer från deltagande i enskilda ansökningsomgångar eller göra deras deltagande avhängigt av villkor som fastställs i arbetsprogrammet.

6. Om det är lämpligt och vederbörligen motiverat får arbetsprogrammet föreskriva kriterier för stödberättigande utöver dem som anges i punkterna 2–5 för att beakta specifika policykrav eller åtgärdens karaktär och mål, inklusive antalet rättsliga enheter, typ av rättslig enhet och etableringsort.
7. För åtgärder som erhåller belopp enligt artikel 15.5 ska deltagandet begränsas till en enda rättslig enhet som är etablerad i den delegerande förvaltningsmyndighetens jurisdiktion, utom då något annat överenskommit med förvaltningsmyndigheten.
8. Om så anges i arbetsprogrammet får JRC delta i åtgärder.
9. JRC, internationella europeiska forskningsorganisationer och rättsliga enheter som inrättats enligt unionsrätten ska anses vara etablerade i en annan medlemsstat än de medlemsstater där de andra rättsliga enheter som deltar i åtgärden är etablerade.
10. När det gäller Europeiska forskningsrådets åtgärder för spetsforskning samt åtgärder för utbildning och rörlighet och när så föreskrivs i arbetsprogrammet ska internationella organisationer med säte i en medlemsstat eller i ett associerat land anses vara etablerade i den medlemsstaten eller det associerade landet. Beträffande andra delar av programmet ska internationella organisationer av annat slag än internationella europeiska forskningsorganisationer anses vara etablerade i ett icke-associerat tredjeland.

Artikel 23

Rättsliga enheter som är berättigade till finansiering

1. Rättsliga enheter ska vara berättigade till finansiering om de är etablerade i en medlemsstat eller ett associerat land. Endast rättsliga enheter som är etablerade i den delegerande förvaltningsmyndighetens jurisdiktion ska vara berättigade till finansiering för åtgärder som erhåller belopp enligt artikel 15.5, utom då något annat överenskommit med förvaltningsmyndigheten.
2. Rättsliga enheter som är etablerade i ett icke-associerat tredjeland ska bära kostnaderna för sitt deltagande. En rättslig enhet som är etablerad i ett icke-associerat tredjeland med låga till medelhöga inkomster och, undantagsvis, andra icke-associerade tredjeländer, ska emellertid vara berättigade till finansiering inom en åtgärd om
 - a) tredjelandet har identifierats i det arbetsprogram som antagits av kommissionen, eller
 - b) kommissionen eller det relevanta finansieringsorganet anser att den berörda enhetens deltagande är viktigt för genomförandet av åtgärden.
3. Anknutna enheter är berättigade till finansiering inom en åtgärd om de är etablerade i en medlemsstat, ett associerat land eller ett tredjeland som anges i det arbetsprogram som antagits av kommissionen.
4. Kommissionen ska regelbundet ge Europaparlamentet och rådet information om det belopp av unionens finansiella bidrag som tillhandahålls rättsliga enheter som är etablerade i associerade och icke-associerade tredjeländer. Vad gäller associerade länder ska den informationen också inbegripa information om deras finansiella balans.

Artikel 24

Ansökningsomgångar

1. Innehållet i ansökningsomgången för alla åtgärder ska tas med i arbetsprogrammet.
2. En ansökningsomgång kan i undantagsfall begränsas till utveckling av ytterligare verksamheter eller tillägg av ytterligare partner till befintliga åtgärder om detta krävs för att uppnå ansökningsomgångens mål. Enligt arbetsprogrammet får det dessutom vara möjligt för rättsliga enheter från länder med låga forsknings- och innovationsresultat att gå med i redan utvalda samverkansverksamheter inom forskning och innovation, förutsatt att respektive konsortium ger sitt medgivande och att inga rättsliga enheter från sådana länder redan medverkar.

3. Det krävs inte någon ansökningsomgång för samordnings- och stödåtgärder eller medfinansieringsåtgärder för program som

- a) ska genomföras av JRC eller rättsliga enheter som anges i arbetsprogrammet,
- b) inte faller inom definitionen för en ansökningsomgång, i enlighet med artikel 195 e i budgetförordningen.

4. Arbetsprogrammet ska ange inom vilka ansökningsomgångar som spetskompetensstämplat får tilldelas. Med förhandstillstånd från den sökande får information om ansökan och utvärderingen delas med berörda finansieringsmyndigheter, på villkor att det ingås avtal om konfidentialitet.

Artikel 25

Gemensamma ansökningsomgångar

Kommissionen eller det relevanta finansieringsorganet får utfärda en gemensam ansökningsomgång med

- a) tredjeländer, inbegripet deras vetenskapliga och tekniska organisationer och byråer,
- b) internationella organisationer,
- c) icke vinstdrivande rättsliga enheter.

Vid en gemensam ansökningsomgång ska de sökande uppfylla kraven i artikel 22 och gemensamma förfaranden ska fastställas för urval och utvärdering av förslag. Sådana förfaranden ska involvera en representativ grupp av experter som utnämns av varje part.

Artikel 26

Förkommersiell upphandling och offentlig upphandling av innovativa lösningar

1. Åtgärderna får inbegripa, eller ha som sitt primära syfte, förkommersiell upphandling eller offentlig upphandling av innovativa lösningar som ska utföras av bidragsmottagare som är upphandlande myndigheter eller upphandlande enheter enligt definitionerna i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/24/EU ⁽²⁹⁾ och 2014/25/EU ⁽³⁰⁾.

2. För upphandlingsförfaranden gäller följande:

- a) De ska följa konkurrensregler och principerna om insyn, icke-diskriminering, likabehandling, sund ekonomisk förvaltning och proportionalitet.
- b) De får tillåta att flera kontrakt beviljas genom samma förfarande (flera leverantörer).
- c) De ska föreskriva tilldelning av kontrakt till den eller de anbudsgivare som har det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet, och samtidigt säkerställa att det inte förekommer intressekonflikter.

Vad gäller förkommersiell upphandling, vid behov och utan att det påverkar principerna i led a, får upphandlingsförfarandet vara förenklat eller påskyndat och föreskriva särskilda villkor för, exempelvis att begränsa den upphandlade verksamheten till medlemsstaternas eller associerade länders territorium.

3. En uppdragstagare som genererar resultat i förkommersiell upphandling ska äga åtminstone de immateriella rättigheter som tillhör dessa resultat. De upphandlande myndigheterna ska åtminstone ha nyttjanderätt utan ersättningskrav till resultatet för egen användning samt rätt att bevilja, eller ålägga deltagande uppdragstagare att bevilja, icke-exklusiva licenser till tredje parter att utnyttja resultaten, på de upphandlande myndigheternas vägnar, på rättvisa och rimliga villkor och utan rätt att bevilja underlicenser. Om en uppdragstagare inte lyckas utnyttja resultaten kommersiellt inom en i kontraktet fastställd period efter den förkommersiella upphandlingen får de upphandlande myndigheterna, efter att ha hört uppdragstagaren om orsakerna till att resultaten inte utnyttjats, kräva att uppdragstagaren överläter äganderätten till resultaten till dem.

⁽²⁹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/24/EU av den 26 februari 2014 om offentlig upphandling och om upphävande av direktiv 2004/18/EG (EUT L 94, 28.3.2014, s. 65).

⁽³⁰⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/25/EU av den 26 februari 2014 om upphandling av enheter som är verksamma på områdena vatten, energi, transporter och posttjänster och om upphävande av direktiv 2004/17/EG (EUT L 94, 28.3.2014, s. 243).

*Artikel 27***De sökandes finansiella kapacitet**

1. Utöver de undantag som anges i artikel 198.5 i budgetförordningen ska den finansiella kapaciteten kontrolleras endast för samordnaren och endast om den begärda finansieringen från unionen för åtgärden är minst 500 000 EUR.
2. Utan hinder av vad som sägs i punkt 1, om det finns anledning att tvivla på en sökandes finansiella kapacitet eller om det finns en högre risk på grund av deltagande i flera pågående åtgärder som finansieras genom unionens forsknings- och innovationsprogram ska dock kommissionen eller det relevanta finansieringsorganet kontrollera även den finansiella kapaciteten hos andra sökande eller hos samordnarna, även när den begärda finansieringen är under det tröskelvärde som anges i punkt 1.
3. Om den finansiella kapaciteten är strukturellt garanterad av en annan rättslig enhet ska den finansiella kapaciteten hos den andra rättsliga enheten kontrolleras.
4. I händelse av att den finansiella kapaciteten hos en sökande är svag får kommissionen eller finansieringsorganet låta den sökande delta på villkor att denne tillhandahåller en förklaring om solidariskt ansvar från en anknuten enhet.
5. Bidraget till den mekanism som anges i artikel 37 i denna förordning ska anses som en tillräcklig garanti enligt artikel 152 i budgetförordningen. Inga ytterligare garantier eller säkerheter får godtas från bidragsmottagarna eller åläggas dem.

*Artikel 28***Tilldelnings- och urvalskriterier**

1. Förslagen ska utvärderas på grundval av följande tilldelningskriterier:
 - a) Spetskompetens.
 - b) Genomslag.
 - c) Kvalitet och effektivitet i genomförandet.
2. Endast det kriterium som avses i punkt 1 a ska tillämpas på förslag avseende Europeiska forskningsrådets åtgärder för spetsforskning.
3. Arbetsprogrammet ska innehålla närmare uppgifter rörande tillämpningen av de tilldelningskriterier som anges i punkt 1, inklusive eventuella viktningar, tröskelvärden och, i förekommande fall, regler för hur jämbördiga förslag ska hanteras, med beaktande av ansökningsomgångens mål. Villkoren för hur jämbördiga förslag ska hanteras kan inbegripa, men inte utesluta, kriterier såsom små och medelstora företag, könsfördelning och geografisk spridning.
4. Kommissionen och andra finansieringsorgan ska beakta möjligheten till ett inlämnings- och utvärderingsförfarande i två steg där avidentifierade förslag, om så är lämpligt, får utvärderas under det första steget av utvärderingen på grundval av ett eller flera av de tilldelningskriterier som anges i punkt 1.

*Artikel 29***Utvärdering**

1. Förslag ska utvärderas av utvärderingskommittén, som ska bestå av oberoende externa experter.

För EIC-verksamheter, uppdrag och i vederbörligen motiverade fall som återges i det av kommissionen antagna arbetsprogrammet får utvärderingskommittén delvis eller, vid samordnings- och stödåtgärder, helt eller delvis bestå av företrädare för unionens institutioner eller organ enligt vad som avses i artikel 150 i budgetförordningen.

Utvärderingsprocessen får följas av oberoende observatörer.

2. I förekommande fall ska utvärderingskommittén rangordna de förslag som klarat tillämpliga tröskelvärden efter
 - a) deras utvärderingspoäng,
 - b) deras bidrag till uppnåendet av specifika policymål, inklusive sammanställningen av en enhetlig projektportfölj, dvs. för Pathfinder-verksamheter, uppdrag och i andra vederbörligen motiverade fall som återges detaljerat i det av kommissionen antagna arbetsprogrammet.

För EIC-verksamheter, uppdrag och i andra vederbörligen motiverade fall som återges detaljerat i det arbetsprogram som kommissionen antagit får utvärderingskommittén även föreslå ändringar i förslagen i den mån dessa ändringar behövs för portföljstrategins konsekvens. Sådana ändringar ska vara förenliga med villkoren för deltagande och med principen om likabehandling. Programkommittén ska informeras om sådana fall.

3. Utvärderingsprocessen ska utformas på ett sådant sätt att intressekonflikter och partiskhet undviks. Öppenhet ska garanteras i fråga om utvärderingskriterierna och metoden för poängsättning av förslagen.
4. I enlighet med artikel 200.7 i budgetförordningen ska sökande få återkoppling i alla skeden av utvärderingen och, om förslaget förkastas, informeras om orsakerna till avslaget.
5. Rättsliga enheter som är etablerade i länder med låga forsknings- och innovationsresultat och som med lyckat resultat deltagit i komponenten *Breddning av deltagandet och spridning av spetskompetens* ska, på begäran, få ett intyg om sitt deltagande som kan bifogas förslag till samverkansdelarna i det program som de samordnar.

Artikel 30

Förfarande för omprövning av utvärderingen, förfrågningar och klagomål

1. En sökande kan begära omprövning av utvärderingen om denne anser att det gällande utvärderingsförfarandet inte har tillämpats korrekt på det inlämnade förslaget ⁽³¹⁾.
2. Endast de formella aspekterna av en utvärdering kan bli föremål för en begäran om omprövning av utvärderingen. Utvärderingen av förslagens förtjänster ska inte vara föremål för en omprövning av utvärderingen.
3. En begäran om omprövning av utvärderingen ska avse ett särskilt förslag och ska skickas in inom 30 dagar från det att utvärderingsresultaten har meddelats.

En kommitté för omprövning av utvärderingen ska avge ett yttrande om de formella aspekterna av utvärderingen och ska ledas av och inbegripa personal från kommissionen eller det berörda finansieringsorganet som inte medverkade vid utvärderingen av förslagen. Kommittén för omprövning av utvärderingen får rekommendera något av följande:

- a) En ny utvärdering av ansökan som i första hand ska utföras av utvärderare som inte deltog i den föregående utvärderingen.
 - b) En bekräftelse av den ursprungliga utvärderingen.
4. Omprövningen av utvärderingen får inte försena urvalsprocessen för förslag som inte är föremål för den omprövningen.

5. Kommissionen ska säkerställa att det finns ett förfarande som gör det möjligt för deltagarna att inkomma med direkta förfrågningar och klagomål om sin medverkan i programmet. Information om hur man registrerar förfrågningar eller klagomål ska göras tillgänglig på nätet.

⁽³¹⁾ Förfarandet kommer att förklaras i ett dokument som offentliggörs innan utvärderingen inleds.

*Artikel 31***Tidsfrister för beviljande**

1. Genom undantag från artikel 194.2 första stycket i budgetförordningen ska följande tidsfrister gälla:
 - a) En period på högst fem månader från slutdatumet för inlämning av fullständiga ansökningar när det gäller att informera alla sökande om resultatet av utvärderingen av deras ansökan.
 - b) En period på högst åtta månader från slutdatumet för inlämning av fullständiga ansökningar när det gäller att underteckna bidragsavtal med sökande.
2. Arbetsprogrammet får fastställa kortare perioder än de som föreskrivs i punkt 1.
3. Utöver de undantag som föreskrivs i artikel 194.2 andra stycket i budgetförordningen får de tidsfrister som avses i punkt 1 i den här artikeln överskridas för Europeiska forskningsrådets åtgärder och för uppdrag samt när åtgärder läggs fram för en etisk bedömning eller säkerhetsgranskning.

*Artikel 32***Genomförande av bidraget**

1. Om en bidragsmottagare underlåter att uppfylla sina skyldigheter i fråga om det tekniska genomförandet av åtgärden ska övriga deltagare uppfylla dessa skyldigheter utan ytterligare unionsfinansiering, såvida de inte uttryckligen befrias från den skyldigheten. Varje bidragsmottagares finansiella ansvar ska vara begränsat till dess egna skulder, om inte annat följer av de bestämmelser som rör mekanismen.
2. Bidragsavtalet får fastställa delmål och därtill hörande delbetalningar av förfinansieringen. Om delmål inte uppnås kan åtgärden avbrytas, ändras eller i vederbörligen motiverade fall avslutas.
3. En åtgärd kan också avslutas om de förväntade resultaten har förlorat sin relevans för unionen av vetenskapliga eller tekniska skäl eller, när det gäller Accelerator, även av ekonomiska skäl eller, när det gäller EIC och uppdrag, även på grund av deras relevans som en del av en åtgärdsportfölj. Kommissionen ska genomgå ett förfarande med åtgärdsamordnaren och i förekommande fall med oberoende externa experter innan den beslutar att avsluta en åtgärd i enlighet med artikel 133 i budgetförordningen.

*Artikel 33***Bidragsavtal**

1. Kommissionen ska i nära samarbete med medlemsstaterna utarbeta mallar för bidragsavtal mellan kommissionen eller det berörda finansieringsorganet och bidragsmottagarna i enlighet med denna förordning. Om det visar sig vara nödvändigt att göra en betydande ändring av mallen för bidragsavtal, bland annat för att ytterligare förenkla för bidragsmottagarna, ska kommissionen i nära samarbete med medlemsstaterna på lämpligt sätt revidera mallen för bidragsavtal.
2. I bidragsavtalen ska bidragsmottagarnas och antingen kommissionens eller det berörda finansieringsorganets rättigheter och skyldigheter fastställas i enlighet med denna förordning. Bidragsavtalet ska också fastställa såväl rättigheterna och skyldigheterna för rättsliga enheter som blir bidragsmottagare under åtgärdens genomförande som en samordnares roll och arbetsuppgifter.

*Artikel 34***Finansieringsgrader**

1. En och samma finansieringsgrad ska tillämpas för alla verksamheter inom en åtgärd. Den maximala finansieringsgraden per åtgärd ska fastställas i arbetsprogrammet.

2. Upp till 100 % av en åtgärds totala stödberättigande kostnader inom ramen för programmet får ersättas, utom för
 - a) innovationsåtgärder där upp till 70 % av de totala stödberättigande kostnaderna, utom för icke vinstdrivande rättsliga enheter där upp till 100 % av de totala stödberättigande kostnaderna får ersättas,
 - b) medfinansieringsåtgärder för program där minst 30 %, och i vissa vederbörligen motiverade fall, upp till 70 % av de totala stödberättigande kostnaderna får ersättas.
3. De finansieringsgrader som fastställs i denna artikel ska också tillämpas på åtgärder där finansiering avseende schablonbelopp, enhetskostnader eller klumpsummor fastställts för hela eller delar av åtgärden.

Artikel 35

Indirekta kostnader

1. Indirekta stödberättigande kostnader ska vara 25 % av de totala direkta stödberättigande kostnaderna exklusive direkta stödberättigande kostnader för underentreprenad, finansiellt stöd till tredje parter och alla enhetskostnader och klumpsummor som inbegriper indirekta kostnader.

Indirekta kostnader som ingår i enhetskostnader eller klumpsummor ska, där så är lämpligt, beräknas med användning av den schablonsats som avses i första stycket, med undantag för enhetskostnader för internt fakturerade varor och tjänster som ska beräknas på grundval av de faktiska kostnaderna, i enlighet med bidragsmottagarens vanliga praxis för kostnadsredovisning.

2. Utan hinder av vad som sägs i punkt 1 får, om detta anges i arbetsprogrammet, indirekta kostnader redovisas i form av en klumpsumma eller enhetskostnader.

Artikel 36

Stödberättigande kostnader

1. Utöver de kriterier som anges i artikel 186 i budgetförordningen, för bidragsmottagare med projektbaserad ersättning, är personalkostnader stödberättigande upp till den ersättning som personen skulle ha erhållit för arbete i forsknings- och innovationsprojekt som finansieras av nationella system, inklusive sociala avgifter och andra kostnader kopplade till ersättningen till åtgärdens personal, och som härrör från nationell rätt eller från anställningsavtalet.
2. Genom undantag från artikel 190.1 i budgetförordningen ska kostnader för resurser som ställs till förfogande av tredje parter genom bidrag in natura vara stödberättigande upp till den tredje partens direkta stödberättigande kostnader.
3. Genom undantag från artikel 192 i budgetförordningen ska inkomster som genereras genom utnyttjande av resultaten inte betraktas som inkomster från åtgärden.
4. Bidragsmottagarna kan använda sin gängse redovisningspraxis för att identifiera och redovisa kostnaderna i samband med en åtgärd i överensstämmelse med alla villkor i bidragsavtalet, i enlighet med den här förordningen och artikel 186 i budgetförordningen.
5. Genom undantag från artikel 203.4 i budgetförordningen ska ett intyg om redovisningen vara obligatoriskt vid utbetalningen av återstoden om det belopp som hävdas motsvara faktiska kostnader och enhetskostnader, beräknat i enlighet med gängse kostnadsredovisningspraxis, är på minst 325 000 EUR.

Intyg om redovisningen får i enlighet med artikel 203.4 i budgetförordningen utfärdas av en extern auktoriserad revisor eller, om bidragsmottagaren är ett offentligt organ, av en behörig och oberoende offentlig tjänsteman.

6. I förekommande fall ska man i samband med unionens bidrag till utbildnings- och rörlighetsstipendier inom ramen för Marie Skłodowska-Curie-åtgärderna vederbörligen beakta bidragsmottagarens eventuella ytterligare kostnader för mamma- eller föräldraledighet, sjukledighet, särskild ledighet eller ändring av rekryterande vårdorganisation eller en ändring av forskarens familjesituation under bidragsavtalets löptid.

7. Kostnaderna rörande öppen åtkomst, inklusive datahanteringsplaner, ska vara ersättningsberättigande i enlighet med vad som närmare fastställs i bidragsavtalet.

Artikel 37

Ömsesidig försäkringsmekanism

1. Härmed inrättas en ömsesidig försäkringsmekanism (*mekanismen*) som ersätter och efterträder den fond som inrättats i enlighet med artikel 38 i förordning (EU) nr 1290/2013. Mekanismen ska täcka risken i samband med förfallna belopp som inte betalas in av bidragsmottagarna

- a) till kommissionen enligt Europaparlamentets och rådets beslut nr 1982/2006/EG ⁽³²⁾,
- b) till kommissionen och unionsorgan enligt *Horisont 2020*,
- c) till kommissionen och finansieringsorganen inom ramen för programmet.

Risktäckning beträffande de finansieringsorgan som avses i första stycket led c får genomföras genom ett system med indirekt täckning enligt det tillämpliga avtalet och med beaktande av typen av finansieringsorgan.

2. Mekanismen ska förvaltas av unionen, företrädd av kommissionen som verkställande organ. Kommissionen ska fastställa särskilda regler för mekanismens funktion.

3. Bidragsmottagarna ska bidra med 5 % av unionsfinansieringen för åtgärden. Kommissionen kan höja detta bidrag, på grundval av regelbundna transparenta utvärderingar, upp till 8 % eller sänka det till under 5 %. Bidragsmottagarnas bidrag till mekanismen ska avräknas från den inledande förfinansieringen och betalas till mekanismen på bidragsmottagarnas vägnar. Det bidraget får under inga omständigheter överstiga den inledande förhandsfinansieringens storlek.

4. Bidragsmottagarnas bidrag ska återbetalas vid slutbetalningen.

5. Eventuell ekonomisk vinst som mekanismen genererar ska tillkomma mekanismen. Om avkastningen är otillräcklig ska mekanismen inte ingripa och kommissionen eller det relevanta finansieringsorganet ska återkräva eventuella förfallna belopp direkt från bidragsmottagarna eller de tredje parterna.

6. De återkrävda beloppen ska utgöra inkomster som avsätts till mekanismen i den mening som avses i artikel 21.5 i budgetförordningen. När alla bidrag vars risk direkt eller indirekt täcks genom mekanismen har genomförts ska eventuella utestående belopp återkrävas av kommissionen och tas upp i unionens budget, under förutsättning att beslut fattas av den lagstiftande myndigheten.

7. Mekanismen får utvidgas till att omfatta bidragsmottagare inom alla övriga direkt förvaltade unionsprogram. Kommissionen ska anta villkor för deltagande av bidragsmottagare inom andra program.

Artikel 38

Äganderätt och skydd

1. Bidragsmottagarna ska äga de resultat som de genererar. De ska säkerställa att alla rättigheter som tillkommer deras anställda eller någon annan part i förhållande till resultaten kan utövas på ett sätt som är förenligt med bidragsmottagarnas skyldigheter enligt bidragsavtalet.

Två eller flera bidragsmottagare ska samäga resultat om

- a) de har genererat dem tillsammans, och

⁽³²⁾ Europaparlamentets och rådets beslut nr 1982/2006/EG av den 18 december 2006 om Europeiska gemenskapens sjunde ramprogram för verksamhet inom området forskning, teknisk utveckling och demonstration (2007–2013) (EUT L 412, 30.12.2006, s. 1).

- b) det inte går att
- i) fastställa hur mycket respektive bidragsmottagare har bidragit till resultaten, eller
 - ii) särskilja resultaten i samband med ansökan om, erhållande av eller bibehållande av skydd för dem.

Samägarna ska skriftligen komma överens om fördelningen av och villkoren för utövande av samägandet. Om inte annat har avtalats i konsortieavtalet eller i samägandeaftalet får varje samägare bevilja icke-exklusiva licenser till tredje parter att utnyttja de samägda resultaten (utan rätt till underlicensiering), om de övriga samägarna underrättas om detta i förväg och erhåller rättvis och rimlig ersättning. Samägarna får skriftligen komma överens om att tillämpa en annan ordning än samägande.

2. Bidragsmottagare som har fått unionsfinansiering ska på lämpligt sätt skydda sina resultat om detta är möjligt och motiverat, med beaktande av alla relevanta faktorer, inklusive möjligheterna till kommersiellt utnyttjande och alla andra berättigade intressen. Vid beslut om eventuellt skydd ska bidragsmottagarna också ta hänsyn till de berättigade intressena hos övriga bidragsmottagare i åtgärden.

Artikel 39

Utnyttjande och spridning

1. Varje bidragsmottagare som fått unionsfinansiering ska göra vederbörliga ansträngningar för att utnyttja de resultat som denne äger eller låta dem utnyttjas av en annan rättslig enhet. Resultaten kan utnyttjas direkt av bidragsmottagarna, eller indirekt, särskilt genom överlåtelse och licensiering av resultat i enlighet med artikel 40.

Arbetsprogrammet får innehålla bestämmelser om ytterligare skyldigheter avseende utnyttjande.

Om resultaten, trots bidragsmottagarens vederbörliga ansträngningar att direkt eller indirekt utnyttja sina resultat, inte utnyttjas inom den tidsfrist som fastställs i bidragsavtalet ska bidragsmottagaren använda en lämplig online-plattform såsom anges i bidragsavtalet för att hitta parter som är intresserade av att utnyttja resultaten. Undantag från den skyldigheten får medges på begäran av bidragsmottagaren om det är motiverat.

2. Bidragsmottagarna ska sprida sina resultat så snart som möjligt, i ett allmänt tillgängligt format, med förbehåll för begränsningar på grund av skyddet av immateriella rättigheter, säkerhetsbestämmelser eller berättigade intressen.

Arbetsprogrammet får innehålla bestämmelser om ytterligare skyldigheter avseende spridning samtidigt som unionens ekonomiska och vetenskapliga intressen skyddas.

3. Bidragsmottagarna ska säkerställa att öppen åtkomst till vetenskapliga publikationer tillämpas enligt de villkor som anges i bidragsavtalet. Bidragsmottagarna ska särskilt säkerställa att de själva eller upphovsmännen behåller tillräckliga immateriella rättigheter för att kunna efterleva kraven på öppen åtkomst.

Öppen åtkomst till forskningsdata ska vara den allmänna regeln enligt de villkor som anges i bidragsavtalet, och möjlighet till undantag ska säkerställas i enlighet med principen *så fri som möjligt och så begränsad som nödvändigt*, med beaktande av bidragsmottagarnas berättigade intressen, inklusive kommersiellt utnyttjande, och andra begränsningar, t.ex. dataskyddsregler, integritet, konfidentialitet, företagshemligheter, unionens konkurrensintressen, säkerhetsbestämmelser eller immateriella rättigheter.

Arbetsprogrammet får innehålla ytterligare incitament, eller skyldigheter, med avseende på att följa metoder för öppen vetenskap.

4. Bidragsmottagarna ska hantera alla forskningsdata som genererats under en åtgärd enligt programmet i linje med Fairprinciperna och bidragsavtalet, och ska upprätta en datahanteringsplan.

När så är motiverat får arbetsprogrammet innehålla ytterligare krav på att det europeiska öppna forskningsmolnet ska användas för att lagra och ge åtkomst till forskningsdata.

5. Bidragstagare som avser att sprida sina resultat ska i förväg meddela detta till övriga bidragstagare inom åtgärden. Övriga bidragstagare får invända mot detta om de kan visa att spridningen av resultaten avsevärt skulle skada deras berättigade intressen med avseende på resultaten eller bakgrundsinformation. I sådana fall får resultaten inte spridas utan att lämpliga åtgärder vidtas för att skydda dessa berättigade intressen.

6. Om inget annat föreskrivs i arbetsprogrammet ska förslag innehålla en plan för utnyttjande och spridning av resultat. Om det förväntade utnyttjandet av resultaten omfattar utveckling, skapande, tillverkning och marknadsföring av en produkt eller process, eller skapande och tillhandahållande av en tjänst, ska planen innehålla en strategi för sådant utnyttjande. Om planen föreskriver utnyttjande av resultaten främst i icke associerade tredjeländer ska de rättsliga enheterna förklara hur detta utnyttjande ändå ska anses ligga i unionens intresse.

I enlighet med bidragsavtalet ska bidragstagarna uppdatera planen för utnyttjande och spridning av resultat under tiden som åtgärden genomförs och efter det att den slutförts.

7. När det gäller övervakning och spridning som utförs av kommissionen eller det relevanta finansieringsorganet ska bidragstagarna tillhandahålla all begärd information om utnyttjande och spridning av sina resultat i enlighet med bidragsavtalet. Sådan information ska offentliggöras, med förbehåll för bidragstagarnas berättigade intressen.

Artikel 40

Överlåtelse och licensiering

1. Bidragstagare får överlåta äganderätten till sina resultat. De ska säkerställa att deras skyldigheter även gäller den nya ägaren och att denne är skyldig att föra dem vidare vid en eventuell senare överlåtelse.

2. Såvida inte annat skriftligen överenskommit för särskilt identifierade tredje parter, inklusive anknutna enheter, eller såvida det inte är omöjligt enligt tillämplig rätt, ska bidragstagare som avser att överlåta äganderätten till resultat i förväg meddela detta till eventuella övriga bidragstagare som fortfarande har rätt att få del av resultaten. Detta meddelande ska innehålla tillräcklig information om den nya ägaren för att bidragstagarna ska kunna bedöma effekterna på sin åtkomsträtt.

Såvida inte annat skriftligen överenskommit för särskilt identifierade tredje parter, inklusive anknutna enheter, får en bidragstagare göra invändningar mot överlåtelsen av äganderätten till resultat av en annan bidragstagare om denne kan visa att överlåtelsen skulle påverka den egna åtkomsträtten negativt. I sådana fall får överlåtelsen inte ske innan en överenskommelse har nåtts mellan de berörda bidragstagarna. I bidragsavtalet ska tidsfrister fastställas för detta.

3. Bidragstagare får bevilja licenser för sina resultat eller på annat sätt bevilja rätt att utnyttja dem, även med exklusiv rätt, om detta inte påverkar fullgörandet av deras skyldigheter. Exklusiva licenser till resultaten får beviljas om alla övriga berörda bidragstagare samtycker till att avstå från sin nyttjanderätt till dessa resultat.

4. När så är motiverat ska bidragsavtalet fastställa kommissionens eller det relevanta finansieringsorganets rätt att invända mot överlåtelser av äganderätten till resultat, eller till beviljande av en exklusiv licens för resultat, om

- a) de bidragstagare som genererat resultaten har erhållit unionsfinansiering,
- b) överlåtelsen eller licensieringen sker till en rättslig enhet som är etablerad i ett icke-associerat tredjeland, och
- c) överlåtelsen eller licensieringen inte är i linje med unionens intressen.

Om rätten att göra invändningar är tillämplig ska bidragstagaren lämna förhandsbesked om sin avsikt att överlåta äganderätten till resultat eller att bevilja en exklusiv licens för resultat. Undantag från rätten att göra invändningar får medges skriftligen för överlåtelser eller bidrag till särskilt angivna rättsliga enheter om åtgärder för att skydda unionens intressen är på plats.

Artikel 41

Åtkomsträtt

1. Begäranden om att utöva åtkomsträtt eller avstå från åtkomsträtt ska göras skriftligen.
 2. Om inget annat överenskommits med överlåtaren ska åtkomsträtt inte inbegripa rätten att underlicensiera.
 3. Bidragsmottagarna ska, innan de ansluter sig till bidragsavtalet, underrätta varandra om eventuella begränsningar för beviljande av åtkomst till sin bakgrundsinformation.
 4. Om en bidragsmottagare inte längre deltar i en åtgärd ska detta inte påverka bidragsmottagarens skyldighet att bevilja åtkomst.
 5. Om en bidragsmottagare inte fullgör sina skyldigheter får bidragsmottagarna komma överens om att denne inte längre har åtkomsträtt.
 6. Bidragsmottagarna ska bevilja åtkomst till
 - a) sina resultat, kostnadsfritt, till alla övriga bidragsmottagare inom åtgärden som behöver dem för att genomföra sina egna uppgifter,
 - b) sin bakgrundsinformation till alla övriga bidragsmottagare inom åtgärden som behöver den för att genomföra sina egna uppgifter, med förbehåll för eventuella begränsningar som avses i punkt 3 i denna artikel; denna åtkomst ska beviljas kostnadsfritt såvida inget annat överenskommits med bidragsmottagarna innan de anslöt sig till bidragsavtalet,
 - c) sina resultat och, med förbehåll för eventuella begränsningar som avses i punkt 3 i denna artikel, till sin bakgrundsinformation för alla övriga bidragsmottagare inom åtgärden som behöver dem för att kunna utnyttja sina egna resultat; denna åtkomst ska beviljas på rättvisa och rimliga villkor som ska överenskommas.
 7. Om inte annat överenskommits mellan bidragsmottagarna ska de också bevilja åtkomst till sina resultat och, med förbehåll för eventuella begränsningar som avses i punkt 3, till sin bakgrundsinformation för en rättslig enhet som
 - a) är etablerad i en medlemsstat eller ett associerat land,
 - b) står under direkt eller indirekt kontroll av en annan bidragsmottagare, eller står under samma direkta eller indirekta kontroll som den bidragsmottagaren, eller kontrollerar den bidragsmottagaren direkt eller indirekt, och
 - c) behöver åtkomst för att utnyttja den bidragsmottagarens resultat, i enlighet med bidragsmottagarens skyldigheter avseende utnyttjande.
- Åtkomst ska beviljas på rättvisa och rimliga villkor som ska överenskommas.
8. En begäran om åtkomst för utnyttjande får lämnas in upp till ett år efter det att åtgärden slutförts, såvida inte bidragsmottagarna kommer överens om en annan tidsfrist.
 9. Bidragsmottagare som har fått unionsfinansiering ska bevilja avgiftsfri åtkomst till sina resultat för unionens institutioner, organ, kontor och byråer för utveckling, genomförande och övervakning av unionens politik och program. Åtkomsten ska begränsas till icke-kommersiell och icke-konkurrenspräglad användning.

Sådana åtkomsträtter ska inte utvidgas till att omfatta bidragsmottagarnas bakgrundsinformation.

I åtgärder inom klustret *Civil säkerhet för samhället* ska bidragsmottagare som fått unionsfinansiering också ge kostnadsfri tillgång till sina resultat till medlemsstaternas nationella myndigheter för utarbetande, genomförande och övervakning av deras politik eller program på det berörda området. Åtkomsten ska begränsas till icke-kommersiell och icke-konkurrenspräglad användning och ska beviljas genom ett bilateralt avtal som fastställer särskilda villkor för att säkerställa att dessa åtkomsträttigheter endast utnyttjas i avsett syfte och att det finns lämpliga skyldigheter avseende konfidentialitet. Den begärande medlemsstaten eller de begärande unionsinstitutionerna, unionsorganen, unionskontoren eller unionsbyråerna ska underrätta alla medlemsstater om sådana begäranden.

10. Vid behov får arbetsprogrammet innehålla bestämmelser om ytterligare åtkomsträttigheter.

*Artikel 42***Särskilda bestämmelser**

1. Särskilda bestämmelser om ägande, utnyttjande, spridning, överlåtelse och licensiering samt åtkomsträtt kan vara tillämpliga i fråga om Europeiska forskningsrådets åtgärder, åtgärder för utbildning och rörlighet, för förkommersiell upphandling och för offentlig upphandling av innovativa lösningar, medfinansieringsåtgärder för program samt samordnings- och stödåtgärder.
2. De särskilda bestämmelser som avses i punkt 1 ska fastställas i bidragsavtalet och ska inte påverka principerna och skyldigheterna beträffande öppen åtkomst.

*Artikel 43***Priser**

1. Om inget annat anges i detta kapitel ska innovations- eller erkännandepriiser inom ramen för programmet tilldelas och förvaltas i enlighet med avdelning IX i budgetförordningen
2. Om inget annat föreskrivs i arbetsprogrammet eller i tävlingsreglerna får alla rättsliga enheter, oberoende av etableringsort, delta i tävlingar.
3. Kommissionen eller det relevanta finansieringsorganet får, när så är lämpligt, anordna pristävlingar med
 - a) andra unionsorgan,
 - b) tredjeländer, inbegripet deras vetenskapliga och tekniska organisationer och byråer,
 - c) internationella organisationer, eller
 - d) icke vinstdrivande rättsliga enheter.
4. Arbetsprogrammet eller tävlingsreglerna ska innehålla skyldigheter i fråga om kommunikation, och, i förekommande fall, utnyttjande och spridning, ägande och åtkomsträtter, inklusive licensieringsbestämmelser.

*KAPITEL III****Upphandling****Artikel 44***Upphandling**

1. Om inget annat anges i detta kapitel ska upphandlingar inom ramen för programmet utföras i enlighet med avdelning VII i budgetförordningen.
2. Upphandlingar kan också utformas som förkommersiella offentliga upphandlingar eller upphandlingar av innovativa lösningar som utförs av kommissionen eller det relevanta finansieringsorganet för egen räkning eller tillsammans med upphandlande myndigheter från medlemsstaterna och associerade länder. I dessa fall ska reglerna i artikel 26 i denna förordning tillämpas.

KAPITEL IV

Blandfinansieringsinsatser och blandfinansiering

Artikel 45

Blandfinansieringsinsatser

Blandfinansieringsinsatser enligt programmet ska genomföras i enlighet med InvestEU-programmet och avdelning X i budgetförordningen.

Artikel 46

Blandfinansiering från Horisont Europa och blandfinansiering från EIC

1. Bidraget och de återbetalningspliktiga förskotts-komponenterna av blandfinansieringen från Horisont Europa och blandfinansiering från EIC ska omfattas av artiklarna 34–37 i denna förordning.
2. Blandfinansiering från EIC ska genomföras i enlighet med artikel 48. Stödet i form av blandfinansiering från EIC får beviljas till dess att åtgärden kan finansieras som en blandfinansieringsinsats eller som en finansierings- och investeringsinsats som helt täcks av unionsgarantin inom ramen för InvestEU-programmet. Genom undantag från artikel 209 i budgetförordningen ska de villkor som anges i punkt 2 i den artikeln, i synnerhet leden a och d, inte gälla då blandfinansiering från EIC tilldelas.
3. Blandfinansiering från Horisont Europa kan beviljas en medfinansieringsåtgärd för program om ett gemensamt program för medlemsstater och associerade länder innehåller bestämmelser om utnyttjande av finansieringsinstrument till stöd för utvalda åtgärder. Utvärderingen och urvalet av sådana åtgärder ska ske i enlighet med artiklarna 15, 23, 24, 27, 28 och 29. Villkoren för genomförande av blandfinansiering från Horisont Europa ska vara förenliga med artikel 32, i analogi med artikel 48.10 och med ytterligare och motiverade villkor som anges i arbetsprogrammet.
4. Återbetalningar, inbegripet återbetalda förskott och inkomster i form av blandfinansiering från Horisont Europa och blandfinansiering från EIC ska betraktas som interna inkomster avsatta för särskilda ändamål i enlighet med artikel 21.3 f och 21.4 i budgetförordningen.
5. Blandfinansiering från Horisont Europa och blandfinansiering från EIC ska tillhandahållas på ett sätt som främjar unionens konkurrenskraft samtidigt som konkurrensen på den inre marknaden inte snedvrids.

Artikel 47

Pathfinder

1. Pathfinder ska ge bidrag till spetsprojekt med hög risk som syftar till att utveckla radikala innovationer och nya marknadsmöjligheter och som genomförs av konsortier eller enskilda bidragsmottagare. Pathfinder ska ge stöd till de tidigaste skedena av vetenskaplig, teknisk eller teknikintensiv forskning och utveckling, inbegripet koncepttest och prototyper för teknikvalidering.

Pathfinder ska huvudsakligen genomföras genom en öppen ansökningsomgång enligt principen *nedifrån och upp* med regelbundna slutdatum varje år och ska också bidra till konkurrenskraftiga utmaningar för att utveckla centrala strategiska mål som kräver teknikintensitet och radikalt tänkande.

2. Pathfinders övergångsverksamhet ska hjälpa forskare och innovatörer av alla slag att bana väg för kommersiell utveckling i unionen, t.ex. demonstrationsverksamhet och genomförbarhetsstudier för att bedöma den potentiella affärsnyttan, och stödja inrättande av spin-off-företag och uppstarts-företag.

Starten för och innehållet i ansökningsomgångarna för Pathfinders övergångsverksamhet ska fastställas med beaktande av de mål och den budget som anges i arbetsprogrammet i förhållande till den berörda åtgärdsportföljen.

Varje projekt som redan valts ut inom ramen för Pathfinder i en ansökningsomgång, och i förekommande fall Pathfinders övergångsverksamhet, får beviljas ytterligare bidrag till ett fast belopp på högst 50 000 EUR för att genomföra kompletterande verksamhet, bland annat brådslande samordnings- och stödåtgärder, i syfte att förstärka portföljens bidragsmottagargrupp, såsom bedömning av möjliga spin-off-effekter, potentiella marknadsskapande innovationer eller utarbetande av en verksamhetsplan. Den programkommitté som inrättas inom ramen för det särskilda programmet ska informeras om detta.

3. De tilldelningskriterier som avses i artikel 28 ska tillämpas på Pathfinder.

Artikel 48

Accelerator

1. Det främsta syftet med Accelerator är att stödja marknadsskapande innovation. Det ska endast stödja enskilda bidragsmottagare och ska huvudsakligen tillhandahålla blandfinansiering. Under vissa förutsättningar får det också tillhandahålla stöd i form av enbart bidrag och i form av enbart eget kapital.

Accelerator ska erbjuda följande typer av stöd:

- a) Stöd i form av blandfinansiering till små och medelstora företag, inklusive uppstartsföretag, och, i undantagsfall, små midcap-bolag som genomför banbrytande och omvälvande icke lönsam innovation.
- b) Stöd i form av enbart bidrag till små och medelstora företag, inklusive uppstartsföretag, som genomför någon typ av innovation, från inkrementell till banbrytande och omvälvande innovation, och som siktar på att expandera därefter.
- c) Stöd i form av enbart eget kapital till icke lönsamma små och medelstora företag, inklusive uppstartsföretag, som redan har fått stöd i form av enbart bidrag, kan också tillhandahållas.

Stöd i form av enbart bidrag inom ramen för Accelerator ska tillhandahållas endast om följande kumulativa villkor är uppfyllda:

- a) Projektet ska inkludera information om huruvida sökanden har kapacitet och vilja att expandera.
- b) Bidragsmottagaren ska vara ett uppstartsföretag eller ett litet eller medelstort företag.
- c) Ett stöd i form av enbart bidrag inom ramen för Accelerator ska tillhandahållas en gång under genomförandeperioden till en bidragsmottagare inom ramen för programmet och får högst uppgå till 2,5 miljoner EUR.

2. Accelerator-bidragsmottagarna ska vara rättsliga enheter i form av uppstartsföretag, små och medelstora företag eller, i undantagsfall, i form av små midcap-bolag som avser att expandera och som är etablerade i en medlemsstat eller ett associerat land. Förslaget kan lämnas in antingen av bidragsmottagaren eller, förutsatt att detta först har godkänts av bidragsmottagaren, av en eller flera fysiska personer eller rättsliga enheter som har för avsikt att inrätta eller stödja bidragsmottagaren. I det senare fallet ska finansieringsavtalet endast undertecknas med bidragsmottagaren.

3. Ett enda beslut om tilldelning ska omfatta och tillhandahålla finansiering för alla former av unionsbidrag som tillhandahålls i form av blandfinansiering från EIC.

4. Förslagen ska utvärderas efter sina individuella förtjänster av oberoende externa experter och väljas ut för finansiering genom en öppen ansökningsomgång med sista inlämningsdagar, baserat på artiklarna 27, 28 och 29, om inte annat följer av punkt 5 i den här artikeln.

5. De inlämnade förslagen ska utvärderas på grundval av följande tilldelningskriterier

- a) spetskompetens,
- b) genomslag,
- c) den risknivå för åtgärden som skulle kunna förhindra investeringar, genomförandets kvalitet och effektivitet och behovet av unionsstöd.

6. Efter godkännande från de berörda sökande får kommissionen eller de finansieringsorgan som genomför programmets (inklusive EIT:s KI-grupper) direkt lämna in för utvärdering enligt det tilldelningskriterium som avses i punkt 5 c ett förslag till en innovations- och marknadsansträngning som redan uppfyller det tilldelningskriterium som avses i punkt 5 a och b, under förutsättning att följande kumulativa villkor är uppfyllda:

- a) Förslaget ska härröra från någon annan åtgärd som finansieras inom ramen för Horisont 2020, från programmet eller, om det ingår i en orienterande pilotfas som ska inledas inom ramen för det första arbetsprogrammet, från nationella och/eller regionala program, och inleds med en kartläggning av efterfrågan för ett sådant system. Närmare bestämmelser ska fastställas i det särskilda program som avses i artikel 1.2 a.
- b) Förslaget bygger på en projektgranskning som gjordes under de två föregående åren som bedömer spetskompetens och förslagens effekter, med förbehåll för villkor och förfaranden som beskrivs närmare i arbetsprogrammet.

7. En spetskompetensstämpel kan beviljas om följande kumulativa villkor är uppfyllda:

- a) Bidragmottagaren är ett uppstarts företag, ett litet eller medelstort företag eller ett litet midcap-bolag.
- b) Förslaget var stödberättigande och uppfyller tillämpliga tröskelvärden för de tilldelningskriterier som avses i punkt 5 a och b.
- c) Verksamheten skulle vara stödberättigande inom ramen för en innovationsåtgärd.

8. För förslag som klarat utvärderingen ska oberoende externa experter föreslå motsvarande stöd från Accelerator, utifrån den tillhörande risken och de resurser och den tid som krävs för att få ut och lansera innovationen på marknaden.

Kommissionen får, av motiverade skäl, avslå ett förslag som godkänts av oberoende externa experter t.ex. på grund av att målen för unionens politik inte har uppfyllts. Programkommittén ska informeras om skälen till ett sådant avslag.

9. Bidraget eller den del av stödet från Accelerator som utgörs av en återbetalningspliktig förskotts-komponent får inte överstiga 70 % av de totala stödberättigande kostnaderna för den utvalda innovationsåtgärden.

10. Villkoren för genomförande av stöd-komponenter i form av eget kapital och återbetalningspliktiga förskott av stöd från Accelerator återges i beslut (EU) 2021/764.

11. Avtalet för den utvalda åtgärden ska fastställa specifika mätbara delmål och motsvarande förfinansiering och delbetalningar av stödet från Accelerator.

Vid blandfinansiering från EIC får verksamhet som motsvarar en innovationsåtgärd inledas och en första förfinansiering av bidraget eller det återbetalningspliktiga förskottet betalas ut innan andra komponenter av den tilldelade blandfinansieringen från EIC genomförs. Dessa komponenter ska genomföras på villkor att specifika delmål som fastställts i avtalet uppnås.

12. I enlighet med avtalet ska åtgärden avbrytas, ändras eller i vederbörligen motiverade fall avslutas om mätbara delmål inte uppnås. Den får också avslutas om förväntad marknadsansträngning, i synnerhet i unionen, inte kan uppnås.

I undantagsfall och på inrådan av EIC:s styrelse får kommissionen besluta att öka stödet från Accelerator efter en projektutvärdering som genomförts av oberoende externa experter. Programkommittén ska informeras om sådana fall.

KAPITEL V

Experter

Artikel 49

Utnämning av oberoende externa experter

1. Oberoende externa experter ska identifieras och väljas ut på grundval av intresseanmälningar från enskilda och genom ansökningsomgångar som riktar sig till berörda organisationer, t.ex. forskningsorgan, forskningsinstitutioner, universitet, standardiseringsorgan, organisationer i det civila samhället eller företag, i syfte att upprätta en databas över kandidater.

Genom undantag från artikel 237.3 i budgetförordningen får kommissionen eller det berörda finansieringsorganet, i undantagsfall och i vederbörligen motiverade fall, på ett transparent sätt välja ut en enskild expert som har lämpliga färdigheter men som inte finns i databasen, förutsatt att inga lämpliga oberoende externa experter har identifierats efter en uppmaning att inkomma med intresseanmälan.

Dessa experter ska visa att de är oberoende och har kapacitet att stödja programmets mål.

2. I enlighet med artikel 237.2 och 237.3 i budgetförordningen ska oberoende externa experter få ersättning på grundval av standardvillkor. En lämplig ersättningsnivå som går utöver standardvillkoren och som baseras på relevanta marknadsstandarder kan beviljas om så är motiverat och i undantagsfall, särskilt för experter på hög nivå. Sådana kostnader ska täckas av programmet.

3. Utöver den information som avses i artikel 38.2 och 38.3 i budgetförordningen ska namnen på de oberoende externa experter som utvärderar bidragsansökningar och som utnämnts på personliga mandat offentliggöras, med uppgift om deras sakkunskapsområde, minst en gång om året på kommissionens eller finansieringsorganets webbplats. Dessa uppgifter ska inhämtas, behandlas och offentliggöras i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1725⁽³³⁾.

4. Kommissionen eller det berörda finansieringsorganet ska vidta lämpliga åtgärder för att förhindra intressekonflikter när det gäller oberoende externa experters medverkan i enlighet med artiklarna 61 och 150.5 i budgetförordningen.

Kommissionen eller det berörda finansieringsorganet ska säkerställa att en expert som står inför en intressekonflikt avseende ett ärende som denne ska yttra sig om inte utvärderar, ger råd om eller bistår i det specifika ärendet i fråga.

5. Vid utnämning av oberoende externa experter ska kommissionen eller det berörda finansieringsorganet vidta lämpliga åtgärder för att eftersträva en balanserad sammansättning inom expertgrupperna och utvärderingspanelerna i fråga om kompetens, erfarenheter, kunskap, inklusive i fråga om specialisering, särskilt inom samhällsvetenskap och humaniora, geografisk spridning och könsfördelning, med beaktande av situationen i åtgärdens ämnesområde.

6. Vid behov ska man för varje förslag säkerställa ett tillräckligt antal oberoende experter för att garantera kvaliteten på utvärderingen.

7. Informationen om ersättningsnivån för alla oberoende externa experter ska göras tillgänglig för Europaparlamentet och rådet.

AVDELNING III

PROGRAMMETS ÖVERVAKNING, KOMMUNIKATION, UTVÄRDERING OCH KONTROLL

Artikel 50

Övervakning och rapportering

1. Kommissionen ska kontinuerligt övervaka förvaltningen och genomförandet av programmet, det särskilda program som avses i artikel 1.2 a och EIT:s verksamhet. För att öka insynen ska uppgifterna också offentliggöras på ett lättillgängligt sätt på kommissionens webbplats i enlighet med den senaste uppdateringen. I synnerhet ska uppgifter för projekt som finansieras inom ramen för Europeiska forskningsrådet, europeiska partnerskap, uppdrag, EIC och EIT ingå i samma databas.

⁽³³⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1725 av den 23 oktober 2018 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter som utförs av unionens institutioner, organ och byråer och om det fria flödet av sådana uppgifter samt om upphävande av förordning (EG) nr 45/2001 och beslut nr 1247/2002/EG (EUT L 295, 21.11.2018, s. 39).

Databasen ska omfatta följande:

- a) I bilaga V fastställs, med hjälp av effektkedjor, tidsbundna indikatorer för årlig rapportering om programmets framsteg när det gäller att uppnå de mål som avses i artikel 3.
- b) Information om graden av integrering av samhällsvetenskap och humaniora, förhållandet mellan lägre och högre tekniska mognadsgrader i forskningssamverkan, framstegen i fråga om breddningen av deltagandet i berörda länder, den geografiska sammansättningen för konsortier i samverkansprojekt, forskarnas löneutveckling, användningen av ett inlämnings- och utvärderingsförfarande i två steg, de åtgärder som ska underlätta samarbetsförbindelser inom europeisk forskning och innovation, användningen av omprövning av utvärderingen och klagomålens antal och typer, graden av integrering av klimatåtgärder och därmed sammanhängande utgifter, de små och medelstora företagens deltagande, den privata sektorns deltagande, könsfördelningen i finansierade åtgärder, utvärderingspaneler, styrelser och rådgivande grupper, *spetskompetensstämplarna*, de europeiska partnerskapen samt medfinansieringsgraden, den kompletterande och kumulativa finansieringen från andra unionsprogram, forskningsinfrastrukturer, tidsfristen för beviljande av bidrag, graden av internationellt samarbete, medborgarengagemanget och civilsamhällets deltagande.
- c) Utgiftsnivåerna uppdelade på projektnivå för att möjliggöra särskild analys, även per interventionsområde.
- d) Överteckningsnivån, i synnerhet antalet förslag, och för varje ansökningsomgång, deras genomsnittspoäng och andelen ansökningar som ligger över respektive under tröskelvärdena för kvaliteten.

2. För att säkerställa ändamålsenlig bedömning av programmets framsteg när det gäller att uppnå dess mål, ges kommissionen befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 55 för att ändra bilaga V med avseende på effektkedjeindikatorerna, där detta anses nödvändigt, samt fastställa utgångsvärden och mål och i syfte att komplettera denna förordning med bestämmelser om inrättande av en ram för övervakning och utvärdering.

3. Systemet för prestationsrapportering ska säkerställa att uppgifter för övervakning av programmets genomförande och resultat samlas in effektivt, på ett ändamålsenligt sätt och i god tid, utan att bidragsmottagarnas administrativa börda ökar. För detta ändamål ska proportionella rapporteringskrav ställas på mottagarna av unionsfinansiering, inbegripet forskare som deltar i åtgärderna så att deras karriär och rörlighet kan följas, och i förekommande fall medlemsstaterna.

4. Kvalitativa analyser från kommissionen och unionens eller medlemsstaternas finansieringsorgan ska i så stor utsträckning som möjligt komplettera de kvantitativa uppgifterna.

5. De åtgärder som syftar till att underlätta samarbetsförbindelser inom europeisk forskning och innovation ska övervakas och ses över inom ramen för arbetsprogrammen.

Artikel 51

Information, kommunikation, publicitet, spridning och utnyttjande

1. Mottagarna av unionsfinansiering ska framhålla att finansieringen kommer från unionen och säkerställa unionsfinansieringens synlighet, i synnerhet när de främjar åtgärderna och deras resultat (inklusive för pristävlingar), genom att tillhandahålla enhetlig, effektiv och proportionellt riktad information till olika målgrupper, däribland medierna och allmänheten.

2. Kommissionen ska genomföra informations- och kommunikationsåtgärder avseende programmet, åtgärder som vidtagits inom ramen för programmet och uppnådda resultat. Dessutom ska den i god tid tillhandahålla utförlig information till medlemsstaterna och bidragsmottagarna. Evidensbaserad kontaktförmedling vars underlag utgörs av analys och affinitet i nätverk ska tillhandahållas för intresserade enheter så att konsortier för samverkansprojekt kan bildas, med särskilt uppmärksamhet ägnad åt att identifiera nätverksmöjligheter för rättsliga enheter från länder med låga forsknings- och innovationsresultat. Mot bakgrund av en sådan analys kan riktade kontaktförmedlingsevenemang anordnas för specifika ansökningsomgångar.

3. Kommissionen ska även fastställa en strategi för spridning och utnyttjande av resultaten för att öka tillgängligheten och spridningen av programmets resultat och kunskap som härrör från forskning och innovation, i syfte att påskynda utnyttjande och marknadsinförande och att öka programmets genomslag.

4. Finansiella medel som tilldelas programmet ska också bidra till den gemensamma kommunikationen om unionens politiska prioriteringar, samt till åtgärder avseende information, kommunikation, publicitet, spridning och utnyttjande, i den mån dessa prioriteringar har anknytning till de mål som avses i artikel 3.

Artikel 52

Utvärdering av programmet

1. Utvärderingar av programmet ska utföras i god tid för att kunna användas i beslutsprocessen för programmet, eller för följande ramprogram eller andra initiativ som är relevanta för forskning och innovation.
2. En interimsvärdering av programmet ska utföras med stöd av oberoende experter som valts ut genom ett transparent förfarande när det finns tillräckligt med information om genomförandet av programmet, dock senast fyra år efter det att programmet började genomföras. Den ska inbegripa en portföljanslys och en bedömning av de långsiktiga effekterna av tidigare ramprogram och ska, där så är lämpligt, ligga till grund för en anpassning eller omdirigering av programmet. Den ska bedöma programmets effektivitet, ändamålsenlighet, relevans, samstämmighet och europeiska mervärde.
3. Vid slutet av programmets genomförande, dock senast fyra år efter slutet av den period som anges i artikel 1, ska en slututvärdering av programmet genomföras av kommissionen. Den ska inbegripa en bedömning av tidigare ramprogramms långsiktiga effekter.
4. Kommissionen ska offentliggöra och överlämna slutsatserna från dessa utvärderingar tillsammans med sina egna observationer och lägga fram dem för Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén.

Artikel 53

Revision

1. Kontrollsystemet för programmet ska säkerställa en lämplig balans mellan förtroende och kontroll, och beakta administrativa och andra kostnader för kontroller på alla nivåer, särskilt för bidragsmottagarna. Revisionsreglerna ska vara tydliga, konsekventa och samstämmiga för hela programmet.
2. Revisionsstrategin för programmet ska baseras på den finansiella revisionen av ett representativt urval av utgifter inom programmet som helhet. Det representativa urvalet ska kompletteras med ett urval som grundas på en bedömning av de risker som är förknippade med utgifterna. Åtgärder som får gemensam finansiering från olika unionsprogram ska revideras endast en gång, varvid alla berörda program och deras respektive tillämpliga bestämmelser ska beaktas.
3. Dessutom får kommissionen eller det relevanta finansieringsorganet utföra revisioner av system och processer på bidragsmottagarnivå. Dessa översyner ska vara frivilliga för vissa typer av bidragsmottagare och ska undersöka en bidragsmottagares system och processer, kompletterat med en revision av transaktioner och som utförts av en oberoende revisor som är kvalificerad att utföra lagstadgad revision av räkenskaper i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/43/EG⁽³⁴⁾. Revisionerna av system och processer får användas av kommissionen eller finansieringsorganet för att fastställa en övergripande försäkran om sund ekonomisk förvaltning av utgifter och för omprövning av omfattningen av efterhandsrevisioner och intyg om redovisningen.
4. I enlighet med artikel 127 i budgetförordningen får kommissionen eller det relevanta finansieringsorganet förlita sig på revisioner av användningen av unionens bidrag som utförs av andra oberoende och kompetenta personer eller enheter, även sådana som inte agerar på uppdrag av unionens institutioner eller organ.
5. Revisioner får utföras upp till två år efter slutbetalningen.

⁽³⁴⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/43/EG av den 17 maj 2006 om lagstadgad revision av årsredovisning, årsbokslut och koncernredovisning och om ändring av rådets direktiv 78/660/EEG och 83/349/EEG samt om upphävande av rådets direktiv 84/253/EEG (EUT L 157, 9.6.2006, s. 87).

6. Kommissionen ska offentliggöra riktlinjer för revision i syfte att säkerställa en tillförlitlig och enhetlig tillämpning och tolkning av revisionsförfarandena och revisionsreglerna under programmets hela löptid.

Artikel 54

Skydd av unionens ekonomiska intressen

När ett tredjeland deltar i programmet genom ett beslut antaget enligt ett internationellt avtal eller på grundval av något annat rättsligt instrument ska tredjelandet bevilja de rättigheter och den tillgång som krävs för att den behöriga utanordnaren, Olaf och revisionsrätten ska kunna utöva sina respektive befogenheter på ett heltäckande sätt. När det gäller Olaf ska dessa rättigheter innefatta rätten att göra utredningar, inklusive kontroller och inspektioner på platsen, i enlighet med förordning (EU, Euratom) nr 883/2013.

Artikel 55

Utövande av delegeringen

1. Befogenheten att anta delegerade akter ges till kommissionen med förbehåll för de villkor som anges i denna artikel.
2. Den befogenhet att anta delegerade akter som avses i artikel 50.2 ges till kommissionen till och med den 31 december 2028.
3. Den delegering av befogenhet som avses i artikel 50.2 får när som helst återkallas av Europaparlamentet eller rådet. Ett beslut om återkallelse innebär att delegeringen av den befogenhet som anges i beslutet upphör att gälla. Beslutet får verkan dagen efter det att det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*, eller vid ett senare i beslutet angivet datum. Det påverkar inte giltigheten av delegerade akter som redan har trätt i kraft.
4. Innan kommissionen antar en delegerad akt ska den samråda med experter som utsetts av varje medlemsstat i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning.
5. Så snart kommissionen antar en delegerad akt ska den samtidigt delge Europaparlamentet och rådet denna.
6. En delegerad akt som antas enligt artikel 50.2 ska träda i kraft endast om varken Europaparlamentet eller rådet har gjort invändningar mot den delegerade akten inom en period på två månader från den dag då akten delgavs Europaparlamentet och rådet, eller om både Europaparlamentet och rådet, före utgången av den perioden, har underrättat kommissionen om att de inte kommer att invända. Denna period ska förlängas med två månader på Europaparlamentets eller rådets initiativ.

AVDELNING IV

ÖVERGÅNGSBESTÄMMELSER OCH SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 56

Upphävande

Förordningarna (EU) nr 1290/2013 och (EU) nr 1291/2013 ska upphöra att gälla den 1 januari 2021.

*Artikel 57***Övergångsbestämmelser**

1. Denna förordning påverkar inte fortsatt genomförande eller ändring av åtgärder som vidtagits enligt förordningarna (EU) nr 1290/2013 och (EU) nr 1291/2013, som ska fortsätta att tillämpas på dessa åtgärder fram till dess att de avslutas. Arbetsplaner och åtgärder som föreskrivs i arbetsplaner som antagits i enlighet med förordning (EU) nr 1290/2013 och i enlighet med de grundläggande akterna för motsvarande finansieringsorgan ska även i fortsättningen regleras av förordning (EU) nr 1290/2013 och dessa grundläggande akter till dess att de fullgjorts.
2. Finansieringsramen för programmet får också omfatta de utgifter för tekniskt och administrativt stöd som är nödvändiga för att säkerställa övergången mellan programmet och de åtgärder som antagits enligt förordning (EU) nr 1291/2013.

*Artikel 58***Ikraftträdande**

Denna förordning träder i kraft samma dag som den offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Den ska tillämpas från och med den 1 januari 2021.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den 28 april 2021.

På Europaparlamentets vägnar
D. M. SASSOLI
Ordförande

På rådets vägnar
A. P. ZACARIAS
Ordförande

BILAGA I

HUVUDDRAGEN FÖR VERKSAMHETEN

De allmänna och specifika mål som avses i artikel 3 i denna förordning ska följas över hela programmet, genom de interventionsområden och allmänna verksamhetstyper som anges i denna bilaga och bilaga II samt i bilaga I till beslut (EU) 2021/764.

1. Första pelaren *Vetenskaplig spetskompetens*

I enlighet med artikel 4 ska denna pelare främja vetenskaplig spetskompetens, locka till sig de bästa förmågorna till Europa, ge lämpligt stöd till forskare i ett tidigt skede samt främja skapandet och spridningen av vetenskaplig spetskompetens, högkvalitativa kunskaper, metoder och färdigheter, tekniker och lösningar på globala, sociala, miljömässiga och ekonomiska problem. Detta görs genom de verksamheter som nämns nedan. Den ska också bidra till programmets övriga specifika mål som avses i artikel 3.

- a) Europeiska forskningsrådet: Tillhandahållande av attraktiv och flexibel finansiering för att ge begåvade och kreativa enskilda forskare, med fokus på forskare i början av sin yrkesbana, och deras team möjlighet att följa upp lovande spår i vetenskapens framkant, oberoende av forskarnas nationalitet och ursprungsland och på grundval av unionsomfattande konkurrens där det enda kriteriet är spetskompetens.

Insatsområde: spetsforskning

- b) Marie Skłodowska-Curie-åtgärder: Förse forskare med ny kunskap och nya färdigheter genom rörlighet och exponering över gränser, sektorer och discipliner, förbättra system för utbildning och karriärutveckling samt strukturera och förbättra institutionell och nationell rekrytering, med beaktande av den europeiska stadgan för forskare och uppförandekoden för rekrytering av forskare. Därigenom bidrar Marie Skłodowska-Curie-åtgärderna till att lägga grunden för Europas utomordentliga forskningslandskap i hela Europa, främja sysselsättning, tillväxt och investeringar samt lösa dagens och framtidens samhällsproblem.

Insatsområden: Främja spetsforskning genom forskarmobilitet över gränser, sektorer och discipliner, bidra till nytt kunnande genom optimal utbildning av forskare, optimera utvecklingen av personalresurser och kunnande över hela det europeiska forskningsområdet, öka och underlätta synergier och främja offentlig utåtriktad verksamhet.

- c) Forskningsinfrastrukturer: Förse Europa med hållbara forskningsinfrastrukturer av världsklass, som är öppna och tillgängliga för de bästa forskarna från Europa och resten av världen. Främja användningen av befintliga forskningsinfrastrukturer, bland annat de som finansieras genom fonder inom unionens sammanhållningspolitik. Därvid ska forskningsinfrastrukturens möjligheter att främja vetenskapliga utvecklingar och innovation och möjliggöra öppen vetenskap och vetenskaplig spetskompetens, i enlighet med Fairprinciperna, förbättras, tillsammans med insatser i andra berörda områden av unions politik och internationellt samarbete.

Insatsområden: Konsolidera och utveckla EU:s forskningsinfrastruktur, öppna, integrera och sammanlänka forskningsinfrastruktur, utveckla europeiska forskningsinfrastrukturers innovationspotential och innovations- och utbildningsverksamhet samt stärka EU:s politik och internationella samarbete på forskningsinfrastrukturuområdet.

2. Andra pelaren *Globala utmaningar och europeisk industriell konkurrenskraft*

Genom följande verksamheter ska denna pelare i enlighet med artikel 4 främja skapande och spridning av högkvalitativ ny kunskap, teknik och hållbara lösningar, stärka den europeiska industrins konkurrenskraft, bidra till effekterna av forskning och innovation i fråga om att utveckla, stödja och genomföra unionspolitiken och främja införandet av innovativa lösningar i näringslivet, särskilt inom små och medelstora företag och uppstarts företag, samt i samhället i syfte att lösa globala utmaningar. Den ska också bidra till programmets övriga specifika mål som avses i artikel 3.

Samhällsvetenskap och humaniora ska vara helt integrerade i alla kluster, inklusive särskild verksamhet.

I syfte att optimera genomslag, flexibilitet och synergier ska forskning och innovation organiseras i sex kluster, som är sammanlänkade genom alleuropeiska forskningsinfrastrukturer och som enskilt och tillsammans uppmuntrar till interdisciplinärt, sektorsövergripande, tvärpolitiskt, gränsöverskridande och internationellt samarbete. Pelare II inom programmet ska omfatta verksamhet från ett brett spektrum av tekniska mognadsgrader, inklusive lägre tekniska mognadsgrader.

Varje kluster bidrar till flera av FN:s mål för hållbar utveckling, och många av dessa stöds av fler än ett kluster.

Forsknings- och innovationsverksamheten ska genomföras i och mellan följande kluster:

- a) Klustret *Hälsa*: Förbättra och skydda allmänhetens hälsa och välbefinnande i alla åldersgrupper genom att skapa ny kunskap, utveckla innovativa lösningar och där så är lämpligt se till att ett jämställdhetsperspektiv integreras, för att förebygga, diagnostisera, övervaka, behandla och bota sjukdomar samt utveckla medicinsk teknik, minska hälsorisker, skydda befolkningsgrupper och främja välmående och välbefinnande, även på arbetsplatser, göra offentliga hälso- och sjukvårdssystem mer kostnadseffektiva, jämlika och hållbara, förebygga och bekämpa fattigdomsrelaterade sjukdomar samt främja och möjliggöra patienters delaktighet och självförvaltning.

Insatsområden: Hälsa genom hela livet, miljö- och samhällsfaktorer som påverkar hälsan, icke-smittsamma och ovanliga sjukdomar, infektionssjukdomar, inbegripet fattigdomsrelaterade och försummade sjukdomar, verktyg, teknik och digitala lösningar för hälso- och sjukvård, inbegripet individualiserad behandling, hälso- och sjukvårdssystem.

- b) Klustret *Kultur, kreativitet och inkluderande samhällen*: Stärka demokratiska värderingar, bl.a. rättsstatsprincipen och de grundläggande rättigheterna, skydda kulturarvet, undersöka kulturella och kreativa sektorers potential och främja socioekonomiska förändringar som bidrar till integration och tillväxt, inbegripet migrationshantering och integration av migranter.

Insatsområden: demokrati och samhällsstyrning, kultur, kulturarv och kreativitet, sociala och ekonomiska förändringar.

- c) Klustret *Civil säkerhet för samhället*: Hantera de problem som uppkommer genom ständiga säkerhetshot, bland annat från it-brottslighet, och naturkatastrofer och katastrofer orsakade av människan.

Insatsområden: katastroftåliga samhällen, skydd och säkerhet, näsäkerhet.

- d) Klustret *It, industri och rymden*: Förstärka kapaciteten och säkra Europas suveränitet vad gäller viktig möjliggörande teknik för digitalisering och produktion, och rymdteknik, längs hela värdekedjan, för att bygga en konkurrenskraftig, digital, koldioxidsnål och cirkulär industri. Säkerställa en hållbar försörjning av råvaror. Utveckla avancerade material och lägga en grund för framsteg och innovation när det gäller globala samhällsutmaningar.

Insatsområden: tillverkningsteknik, viktig digital teknik, bland annat kvantteknik, ny möjliggörande teknik, avancerade material, artificiell intelligens och robotteknik, nästa generations internet, avancerade datorsystem och stora datamängder, cirkulära industrier, koldioxidsnåla och rena industrier, rymden, inklusive jordobservation.

- e) Klustret *Klimat, energi och mobilitet*: Bekämpa klimatförändringarna genom bättre kunskap om dess orsaker, utveckling, risker, konsekvenser och möjligheter, genom att göra energi- och transportsektorerna mer klimat- och miljövänliga, effektivare och mer konkurrenskraftiga, samt intelligentare, säkrare och mer motståndskraftiga, genom att främja användningen av förnybara energikällor och energieffektivitet, genom att öka unionens motståndskraft mot externa chocker och genom att anpassa det sociala beteendet efter målen för hållbar utveckling.

Insatsområden: klimatforskning och klimatlösningar, energiförsörjning, energisystem och energinät, byggnader och industriplanläggningar i energiomställning, samhällen och städer, industriell konkurrenskraft på transportområdet, ren, säker och tillgänglig transport och mobilitet, smart mobilitet, energilagring.

- f) Klustret *Livsmedel, bioekonomi, naturresurser, jordbruk och miljö*: Skydda miljön, återställa, hållbart förvalta och använda naturresurser och biologiska resurser från land, inlandsvatten och hav för att stoppa minskningen av den biologiska mångfalden, tillgodose behovet av tryggad livsmedels- och näringsförsörjning för alla samt övergången till en koldioxidsnål, resurseffektiv och cirkulär ekonomi samt en hållbar bioekonomi.

Insatsområden: miljöobservation, biologisk mångfald och naturresurser, jordbruk, skogsbruk och landsbygdsområden, hav, oceaner och inlandsvatten, livsmedelssystem, biobaserade innovationssystem i unionens bioekonomi, cirkulära system.

- g) JRC:s icke-nukleära direkta åtgärder: Ta fram högkvalitativ vetenskaplig dokumentation för effektiv och överkomlig god offentlig politik. Nya initiativ och förslag till unionsrättsakter behöver transparent, omfattande och balanserad evidens för att de ska kunna utformas på ett klokt sätt, medan genomförandet av politiken behöver evidens för att kunna mätas och övervakas. JRC ska tillhandahålla oberoende, vetenskaplig dokumentation och tekniskt stöd för unionens politik under hela policycykeln. JRC ska inrikta sin forskning på unionens politiska prioriteringar.

Insatsområden: stärka kunskapsbasen för beslutsprocessen; globala utmaningar (hälsa, kultur, kreativitet och ett inkluderande samhälle; civil säkerhet för samhället; digitala frågor, industrin och rymden; klimat, energi och mobilitet, livsmedel, bioekonomi, naturresurser, jordbruk och miljö); innovation, ekonomisk utveckling och konkurrenskraft; vetenskaplig spetskompetens, territoriell utveckling och stöd för medlemsstater och regioner.

3. Tredje pelaren *Innovativa Europa*

Genom följande verksamhet ska denna pelare, i linje med artikel 4, främja alla former av innovation, inklusive icke-teknisk innovation, särskilt inom små och medelstora företag, däribland uppstarts företag, genom att underlätta teknisk utveckling, demonstration och kunskapsöverföring samt främja lanseringen av innovativa lösningar. Den ska också bidra till programmets övriga specifika mål som avses i artikel 3. EIC ska huvudsakligen genomföras genom två instrument: Pathfinder för avancerad forskning, som framför allt genomförs genom forskningsnätverket, och Accelerator.

- a) EIC är i huvudsak inriktat på banbrytande och omvälvande innovation, och framför allt på marknadsskapande innovation, samtidigt som all slags innovation, inklusive inkrementell innovation, stöds.

Insatsområden: Pathfinder för avancerad forskning, som ger stöd till framtida och ny banbrytande, marknadsskapande och/eller teknikintensiv teknik. Accelerator, som ska överbrygga finansieringsbehovet mellan forsknings- och innovationsarbetets senare faser och innovationernas spridning på marknaden för att banbrytande marknadsskapande innovationer ska kunna lanseras och företag expandera när marknaden inte tillhandahåller bärkraftig finansiering. Ytterligare EIC-verksamheter, såsom priser och stipendier, och affärstjänster med mervärde.

- b) Europeiska innovationsekosystem

Insatsområden: Verksamheten ska i synnerhet inbegripa att skapa förbindelser, när så är lämpligt i samarbete med EIT, med nationella och regionala innovationsaktörer och stödja genomförandet av medlemsstaternas, regionernas och associerade länders gemensamma gränsöverskridande innovationsprogram, från utbytet av praxis och kunskap om innovationsreglering till främjandet av mjuka färdigheter för innovation till forsknings- och innovationsverksamhet, inklusive öppen eller användardriven innovation, för att effektivisera det europeiska innovationssystemet. Detta bör genomföras i synergi med bland annat stödet från Eruf för innovationsekosystem och interregionala partnerskap kring ämnen som rör smart specialisering.

- c) Europeiska institutet för innovation och teknik

Insatsområden (definierade i bilaga II): hållbara innovationsekosystem i Europa, innovations- och entreprenörskompetens inom ramen för livslångt lärande, inbegripet ökad kapacitet för europeiska lärosäten, nya lösningar på marknaden för att hantera globala utmaningar samt synergi och mervärde inom programmet.

4. Delen *Breddning av deltagandet och förstärkning av det europeiska forskningsområdet*

Genom följande verksamhet ska denna del eftersträva de specifika mål som anges i artikel 3.2 d. Den ska också bidra till programmets övriga specifika mål som avses i artikel 3. Samtidigt som hela programmet stöts ska denna del stödja åtgärder som bidrar till att locka till sig talanger, främja kompetenscirkulationen och undvika kompetensflykt, till ett mer kunskapsbaserat, innovativt och jämställt Europa som ligger i framkanten av den globala konkurrensen och som främjar gränsöverskridande samarbete. Nationella styrkor och potential över hela Europa kommer att optimeras i ett välfungerande europeiskt forskningsområde där kunskap och högkvalificerad arbetskraft cirkulerar fritt på ett balanserat sätt, där välinformerade medborgare förstår och litat på de vitt spridda resultaten av forskning och innovation som också kommer hela samhället till del och där unionens politik, i synnerhet forsknings- och innovationspolitiken, baseras på högkvalitativa vetenskapliga belägg.

Denna del ska även stödja verksamhet som syftar till att förbättra kvaliteten på förslag från rättsliga enheter från länder med låga forsknings- och innovationsresultat, såsom professionella förhandskontroller av förslag och rådgivning, och ökade insatser från nationella kontaktpunkter för att stödja internationellt nätverksarbete samt verksamhet som syftar till att stödja rättsliga enheter från länder med låga forsknings- och innovationsresultat att redan gå med i utvalda samverkansprojekt som rättsliga enheter från sådana länder inte deltar i.

Insatsområden: Breddning av deltagandet och spridning av spetskompetens, inklusive genom teaming, twinning, ERA-professurer, europeiskt samarbete inom vetenskap och teknik (Cost), kompetenshöjande initiativ och verksamhet för att främja kompetensrörlighet. Reform och förstärkning av det europeiska forsknings- och innovationssystemet, inbegripet exempelvis stöd till nationella forsknings- och innovationspolitiska reformer, skapande av attraktiva karriärmöjligheter och stöd till genus- och medborgarforskning.

BILAGA II

EUROPEISKA INSTITUTET FÖR INNOVATION OCH TEKNIK (EIT)

Följande ska gälla vid genomförandet av EIT:s programverksamhet:

1. Bakgrund

Det framgår klart och tydligt av rapporten från högnivågruppen om maximering av effekterna av unionens forsknings- och innovationsprogram (Lamys högnivågrupp) att vägen framåt är "att utbilda för framtiden och investera i människor som åstadkommer förändring". I synnerhet uppmanas de europeiska lärosätena att uppmuntra entreprenörskap, avskaffa gränser mellan discipliner och institutionalisera starka interdisciplinära samarbeten mellan den akademiska världen och industrin. Enligt undersökningar som gjorts nyligen är tillgången till talangfulla människor den i särklass viktigaste faktorn när Europeiska företagsgrundare väljer plats för sitt uppstarts företag. Utbildning i entreprenörskap, utbildningsmöjligheter och utveckling av kreativa färdigheter spelar en nyckelroll när det gäller att odla fram framtidens innovatörer och utveckla kapaciteten hos befintliga sådana så att de kan expandera sin verksamhet och nå ännu bättre resultat. Tillgång till entreprenörstalng, tillsammans med tillgång till yrkesmässiga tjänster, kapital och marknader på unionsnivå, och att sammanföra viktiga innovationsaktörer kring ett gemensamt mål är viktiga inslag för att främja ett innovationsekosystem. Det finns ett behov av att samordna insatserna inom unionen för att skapa en kritisk massa av sammanhängande unionsomfattande entreprenörskluster och ekosystem.

EIT är i dag Europas största integrerade innovationsekosystem som sammanför partner från näringslivet, forsknings- och utbildningssektorerna med mera. EIT fortsätter att stödja sina KI-grupper, som är storskaliga europeiska partnerskap som hanterar specifika globala utmaningar, och stärka innovationsekosystemen runt dem. Man ska göra detta genom att främja integrering av högkvalitativ utbildning, forskning och innovation, och därigenom skapa innovationsfrämjande miljöer, och genom att främja och stödja en ny generation entreprenörer och stimulera inrättande av innovativa företag i nära samverkan och komplementaritet med EIC.

Det krävs alltså satsningar i hela Europa för att utveckla ekosystem där forskare, innovatörer, industrier och regeringar lätt kan samverka med varandra. Innovationsekosystem fungerar i själva verket fortfarande inte optimalt på grund av ett antal orsaker, såsom följande:

- a) Samspelet mellan innovationsaktörer hämmas fortfarande av de organisatoriska, rättsliga och kulturella hinder dem emellan.
- b) Insatserna för att stärka innovationsekosystemen ska gynnas av samordning och tydligt fokus på specifika mål och effekter.

För att hantera framtida samhällsutmaningar, bejaka de möjligheter som ny teknik innebär och bidra till miljövänlig och hållbar ekonomisk tillväxt, sysselsättning, konkurrenskraft och de europeiska medborgarnas välfärd, är det nödvändigt att ytterligare stärka Europas innovationskapacitet genom att stärka befintliga och främja skapandet av nya miljöer som bidrar till samarbete och innovation, stärka innovationsförmågan i den akademiska världen och i forskningssektorn, ge stöd åt en ny generation av entreprenörer, stimulera bildandet och utvecklingen av innovativa projekt samt öka den unionsfinansierade forsknings- och innovationsverksamhetens synlighet och erkännande, i synnerhet EIT:s finansiering, bland den bredare allmänheten.

Innovationsutmaningarnas art och omfattning kräver sammanbindning och mobilisering av aktörer och resurser på europeisk nivå, genom att gränsöverskridande samarbete främjas. Det finns ett behov av att minska isoleringen mellan olika discipliner och längs värdekedjor och främja skapandet av ett gynnsamt klimat för ett ändamålsenligt utbyte av kunskap och expertis, och för att utveckla och attrahera entreprenörstalngar. EIT:s strategiska innovationsprogram ska säkerställa samstämmighet med programmets utmaningar och komplementaritet med EIC.

2. Insatsområden

2.1 Hållbara innovationsekosystem i Europa

I överensstämmelse med EIT-förordningen och EIT:s strategiska innovationsprogram ska EIT ha en starkare roll när det gäller att stärka hållbara, problembaserade innovationsekosystem i hela Europa. Institutet ska i synnerhet fortsätta att fungera främst genom sina KI-grupper, de stora europeiska partnerskapen som hanterar specifika samhällsutmaningar. Det ska fortsätta att stärka innovationsekosystemen runt omkring dem genom att öppna upp dem och främja samverkan mellan forskning, innovation och utbildning. Institutet ska dessutom stärka innovationsekosystemen i hela Europa genom att utvidga det regionala innovationssystemet (RIS). Institutet ska arbeta med innovationsekosystem som uppvisar en hög innovationspotential baserat på strategi, tematisk anpassning och förväntad effekt, i nära samverkan med strategier för smart specialisering och plattformar.

Huvuddrag

- a) Stärka de befintliga KI-gruppernas ändamålsenlighet och öppenhet gentemot nya partner för att på lång sikt möjliggöra en övergång till självförsörjning och analysera behovet av att inrätta nya grupper för att hantera globala utmaningar. De särskilda tematiska områdena ska fastställas i EIT:s strategiska innovationsprogram, med beaktande av den strategiska planeringen.
- b) Påskynda regioner på vägen mot spetskompetens i de länder som avses i EIT:s strategiska innovationsprogram, i nära samarbete med strukturfonderna och andra relevanta unionsfinansieringsprogram när så är lämpligt.

2.2 Innovations- och entreprenörskompetens inom ramen för livslångt lärande, inbegripet ökad kapacitet för europeiska lärosäten

Institutets utbildningsverksamhet ska stärkas för att främja innovation och entreprenörskap genom meningsfull utbildning och fortbildning. Ett starkare fokus på utveckling av humankapitalet ska baseras på en utvidgning av EIT:s befintliga KI-gruppernas utbildningsprogram i syfte att fortsätta att erbjuda studenter och yrkesverksamma kursplaner av hög kvalitet som bygger på innovation, kreativitet och entreprenörskap i överensstämmelse med framför allt unionens strategi för industri och kompetens. Detta kan omfatta forskare och innovatörer som får stöd genom andra delar av programmet, särskilt Marie Skłodowska-Curie-åtgärder. Institutet ska också stödja en modernisering av europeiska lärosäten och deras integrering i innovationsekosystem genom att stimulera och öka deras potential och förmåga till entreprenörskap och uppmuntra dem att bättre förutse nya kompetensbehov.

Huvuddrag

- a) Utveckla nyskapande kursplaner, varvid hänsyn tas till samhällets och industrins framtida behov och övergripande program som ska erbjudas studerande, entreprenörer och yrkesverksamma inom och utanför Europa där specialistkunskaper och sektorsspecifika kunskaper kombineras med innovationsinriktad kompetens och entreprenörskapskompetens, t.ex. högteknologisk kompetens som hör samman med digital teknik och hållbar viktig möjliggörande teknik.
- b) Stärka och utvidga EIT-märket för att förbättra EIT:s synlighet och dess erkännande av utbildningsprogram som bygger på partnerskap mellan olika högskolor, forskningscentrum och företag och samtidigt höja den allmänna kvaliteten genom att erbjuda läroplaner med inlärning i arbetet och ändamålsenlig utbildning i entreprenörskap samt internationell, interorganisatorisk och sektorsövergripande rörlighet.
- c) Utveckla innovation och förmåga till entreprenörskap inom sektorn för högre utbildning, genom att öka och främja EIT-gruppens expertis i att koppla samman utbildning, forskning och näringsliv.
- d) Stärka den roll som EIT alumni spelar som förebild för nya studenter och som kraftfullt instrument för att förmedla EIT:s genomslag.

2.3 Nya lösningar på marknaden för att hantera globala utmaningar

EIT ska underlätta, göra det möjligt för och belöna entreprenörer, innovatörer, forskare, lärare, studenter och andra innovationsaktörer, samtidigt som jämställdhetsintegrering säkerställs, som arbetar tillsammans i tvärvetenskapliga team för att generera idéer och omvandla dem till både stegvis och omvälvande innovation. Verksamheten ska kännetecknas av en öppen innovation och gränsöverskridande strategi, med fokus på bland annat relevanta kunskapstriangelverksamheter som är relevanta för att detta ska kunna förverkligas (t.ex. projektansvariga kan förbättra deras tillgång till särskilt kvalificerade personer med akademisk examen, pionjäranvändare, nystartade företag med innovativa idéer, utländska företag med relevanta kompletterande tillgångar osv.).

Huvuddrag

- a) Stödja utveckling av nya produkter, tjänster och marknadsmöjligheter där kunskapstriangelns aktörer ska samarbeta för att hitta lösningar på globala utmaningar.
- b) Integrera hela innovationskedjan fullt ut: från student till entreprenör, från idé till produkt, från laboratorium till kund. Detta omfattar stöd till uppstarts företag och expanderande företag.

- c) Tillhandahålla högkvalitativa tjänster och stöd till innovativa företag, inbegripet tekniskt bistånd till finjustering av produkter eller tjänster, omfattande mentorskap, hjälp att säkra målkunder och anskaffa kapital, i syfte att snabbt komma ut på marknaden och påskynda tillväxten.

2.4 Synergier och mervärde inom programmet

EIT ska intensifiera sina ansträngningar för att utnyttja synergier och komplementariteten mellan befintliga KI-grupper och med olika aktörer och initiativ på unionsnivå och global nivå och utvidga sitt nätverk av samarbetande organisationer på både strategisk och operativ nivå, samtidigt som överlappning undviks.

Huvuddrag

- a) Samarbeta nära med EIC och InvestEU-programmet för att strömlinjeforma stödet (dvs. finansiering och tjänster) som erbjuds till innovativa projekt i både inlednings- och expansionsfasen, särskilt genom KI-grupperna.
 - b) Planera och genomföra EIT-verksamheter i syfte att maximera synergier och komplementariteten med andra delar av programmet.
 - c) Samarbeta med EU-medlemsstater, både på nationell och regional nivå, upprätta en strukturerad dialog och samordna ansträngningarna för att möjliggöra synergier med nationella och regionala initiativ, inbegripet strategier för smart specialisering, eventuellt även genom att genomföra *europiska innovationsekosystem*, i syfte att identifiera, dela och sprida bästa praxis och lärdomar.
 - d) Dela och sprida innovativa metoder och innovativt lärande i och utanför Europa för att bidra till den europeiska innovationspolitiken i samordning med andra delar av programmet.
 - e) Göra inlägg i diskussioner om innovationspolitiken och bidra till utformningen och genomförandet av unionens politiska prioriteringar genom att kontinuerligt arbeta med alla berörda avdelningar inom kommissionen, andra unionsprogram och deras intressenter och ytterligare utforska möjligheterna att genomföra initiativ inom politiken.
 - f) Utnyttja synergier med andra unionsprogram, inklusive de program som stöder humankapitalutveckling och innovation (t.ex. Cost, ESF+, Eruf, Erasmus+, Kreativa Europa, Cosmeprogrammet/inre marknaden och InvestEU-programmet).
 - g) Bygga upp strategiska allianser med viktiga innovationsaktörer på unionsnivå och internationell nivå samt ge stöd åt KI-grupperna att fördjupa samarbetet och banden med viktiga kunskapstriangelpartner från tredjeländer i syfte att öppna nya marknader för lösningar som stöds av KI-grupperna och locka finansiering och talanger från utlandet. Tredjeländers deltagande ska främjas med beaktande av principerna om ömsesidighet och ömsesidiga fördelar.
-

BILAGA III

EUROPEISKA PARTNERSKAP

Europeiska partnerskap ska väljas ut och genomföras, övervakas, utvärderas och fasas ut eller förlängas på grundval av följande kriterier:

1. Urval

Belägg för att det europeiska partnerskapet på ett mer effektivt sätt kommer att uppnå programmets relaterade mål genom medverkan och engagemang från partner, i synnerhet vad gäller att skapa tydliga verkningar för unionen och dess invånare, särskilt när det gäller att ge effekt med hänsyn till de globala utmaningarna och forsknings- och innovationsmål, säkerställa unionens konkurrenskraft och hållbarhet och bidra till att stärka det europeiska området för forskning och innovation och i förekommande fall internationella åtaganden.

När det gäller de institutionaliserade europeiska partnerskap som inrättats i överensstämmelse med artikel 185 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt måste minst 40 % av medlemsstaterna delta:

- a) Det europeiska partnerskapets samstämmighet och synergier med unionens forsknings- och innovationslandskap, varvid reglerna för programmet i så stor utsträckning som möjligt ska följas.
- b) Insynen i det europeiska partnerskapet och dess öppenhet vad gäller fastställande av prioriteringar och mål när det gäller förväntade resultat och effekter samt involvering av parter och intressenter från hela värdekedjan, från olika sektorer, bakgrunder och discipliner, inbegripet internationella deltagare när så är relevant och utan störande inverkan på europeisk konkurrenskraft, Tydliga arrangemang för främjande av små och medelstora företags deltagande och för spridning och utnyttjande av resultat, särskilt av små och medelstora företag, inbegripet genom förmedlingsorganisationer.
- c) Föregående demonstration av det europeiska partnerskapets additionalitet och riktning, inbegripet en gemensam strategisk vision av det europeiska partnerskapets syfte. Denna vision omfattar särskilt:
 - i) Fastställande av mätbara förväntade resultat, resultat och effekter inom angivna tidsramar, inbegripet centrala ekonomiska och/eller samhälleliga värden för unionen.
 - ii) Demonstration av de förväntade kvalitativa och avsevärda kvantitativa hävstångseffekterna, inbegripet en metod för mätning av centrala resultatindikatorer.
 - iii) Strategier för att säkerställa flexibilitet i genomförandet och för att anpassa partnerskapet till ändrade politiska, samhälleliga och/eller marknadsmässiga behov eller vetenskapliga framgångar, för att öka den politiska samstämmigheten mellan den regionala nivån, den nationella nivån och unionsnivån.
 - iv) Exitstrategier och åtgärder för utfasning från programmet.
- d) Föregående demonstration av parternas långsiktiga åtagande, inbegripet en minsta andel offentliga och/eller privata investeringar.

När det gäller de institutionaliserade europeiska partnerskapen, som inrättats i enlighet med artikel 185 eller 187 i EUF-fördraget, ska de finansiella bidragen och/eller bidragen in natura (*in-kind contributions*) från andra parter än unionen minst uppgå till 50 % och får uppgå till 75 % av det europeiska partnerskapets samlade budgetåtaganden. För varje sådant institutionaliserat europeiskt partnerskap kommer en del av bidragen från andra parter än unionen att vara finansiella bidrag. För andra partner än unionen och de deltagande staterna bör de finansiella bidragen huvudsakligen syfta till att täcka administrativa kostnader samt samordning och stöd och annan icke konkurrensutsatt verksamhet.

2. Genomförande:

- a) Systematiskt tillvägagångssätt som säkerställer medlemsstaternas aktiva medverkan i ett tidigt skede och att det europeiska partnerskapets förväntade effekter uppnås genom flexibelt genomförande av gemensamma åtgärder som medför stort unionsmervärde som också går längre än gemensamma ansökningsomgångar för forsknings- och innovationsverksamhet med anknytning till införandet på marknaden, i lagstiftningen eller i politiken.
- b) Lämpliga åtgärder som säkerställer initiativets fortsatta öppenhet och insyn under genomförandet, särskilt vad gäller fastställande av prioriteringar och deltagande i ansökningsomgångar, information om styrningens funktion, unionens synlighet, kommunikation och utåtriktad verksamhet, spridning och utnyttjande av resultaten, inbegripet en tydlig strategi för öppen åtkomst/användare längs hela värdekedjan. Lämpliga åtgärder för att informera små och medelstora företag och främja deras deltagande.

- c) Samordning eller gemensamma åtgärder med andra relevanta initiativ för forskning och innovation för att säkra en optimal sammanlänkingsnivå och säkerställa effektiva synergier, bland annat för att övervinna eventuella hinder för genomförandet på nationell nivå och öka kostnadseffektiviteten.
 - d) Åtaganden, för finansiella bidrag och/eller bidrag in natura, från alla partner i enlighet med nationella bestämmelser under initiativets hela löptid.
 - e) När det gäller institutionaliserade europeiska partnerskap ska kommissionen ha tillgång till resultat och annan information som gäller åtgärden, i syfte att utveckla, genomföra och övervaka unionens politik och program.
3. Övervakning:
- a) Ett övervakningssystem i enlighet med artikel 50 för att följa framstegen mot särskilda politiska mål, uppgifter och centrala resultatindikatorer och som gör det möjligt med en utvärdering över tid av resultat, effekter och eventuella behov av korrigerande åtgärder.
 - b) Särskild periodisk rapportering av kvantitativa och kvalitativa hävstångseffekter, inbegripet när det gäller anslagna och faktiskt utdelade finansiella bidrag och bidrag in natura, synlighet och positionering på internationellt plan, effekter på risker relaterade till forskning och innovation för den privata sektorns investeringar.
 - c) Detaljerade uppgifter om utvärderingsförfarandet och resultaten från alla ansökningsomgångar inom ramen för europeiska partnerskap som ska göras tillgängliga i rätt tid och åtkomliga i en gemensam onlinedatabas.
4. Utvärdering, utfasning och förlängning:
- a) Utvärdering av de effekter som uppnåtts på unionsnivå och nationell nivå i förhållande till de fastställda målen och centrala resultatindikatorerna, som underlag för programutvärderingen enligt artikel 52, inbegripet en bedömning av de mest effektiva politiska insatserna för eventuella framtida åtgärder. Den plats det europeiska partnerskapet skulle inta i det samlade europeiska partnerskapslandskapet och dess politiska prioriteringar.
 - b) I avsaknad av förlängning, lämpliga åtgärder för att säkerställa att utfasningen av finansieringen med medel från programmet sker i enlighet med villkor och tidsfrister som fastställts på förhand tillsammans med rättsligt förbundna parter utan att det påverkar eventuell fortsatt transnationell finansiering av nationella program eller andra unionsprogram och utan att det påverkar privata investeringar och pågående projekt.
-

BILAGA IV

SYNERGIER MED ANDRA UNIONSPROGRAM

Synergier med andra unionsprogram grundar sig på komplementaritet mellan programmens utformning och mål och på kompatibilitet mellan bestämmelser och förfaranden för finansieringen på genomförandenivå.

Medel från programmet ska användas uteslutande för att finansiera forsknings- och innovationsverksamhet. Den strategiska planeringen ska säkerställa att prioriteringarna för unionens olika program är samordnade och att finansieringsalternativen i de olika skedena av forsknings- och innovationscykeln är samstämda. Uppdrag och europeiska partnerskap ska, bland annat, kunna dra nytta av synergier med unionens övriga program och politik.

Utnyttjandet av forskningsresultat och innovativa lösningar som utvecklas inom programmet ska underlättas med stöd av unionens övriga program, särskilt genom spridnings- och nyttjandestrategier, kunskapsöverföring, kompletterande och kumulativa finansieringskällor samt åtföljande politiska åtgärder. Finansieringen av forsknings- och innovationsverksamhet ska dra fördel av harmoniserade regler som är utformade för att säkerställa unionsmervärde, undvika överlappningar med olika unionsprogram och eftersträva maximal effektivitet och administrativ förenkling.

I följande punkter anges mer i detalj vad som ska gälla för dessa synergier mellan ramprogrammet och de olika unionsprogrammen:

1. Synergier med Europeiska garantifonden för jordbruket (EGF) och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu) (den gemensamma jordbrukspolitiken) ska säkerställa följande:
 - a) Unionens behov avseende forskning och innovation inom jordbrukssektorn och på landsbygden identifieras, till exempel inom det europeiska innovationspartnerskapet för *produktivitet och hållbarhet inom jordbruket*, och beaktas i både programmets strategiska planering och arbetsprogrammen.
 - b) Den gemensamma jordbrukspolitiken tillämpar på bästa sätt forsknings- och innovationsresultat och främjar användningen, genomförandet och lanseringen av innovativa lösningar, inbegripet de som kommer från projekt som finansierats av ramprogrammen för forskning och innovation och från det europeiska innovationspartnerskapet för *produktivitet och hållbarhet inom jordbruket* och relevanta kunskaps- och innovationsgrupper vid EIT.
 - c) Ejflu stöder införande och spridning av kunskap och lösningar som kommer från programmets resultat och som leder till en mer dynamisk jordbrukssektor och nya möjligheter för utvecklingen av landsbygdsområden.
2. Synergier med Europeiska havs, fiskeri- och vattenbruks (EHFVF) ska säkerställa följande:
 - a) Programmet och EHFVF är nära sammankopplade eftersom unionens forsknings- och innovationsbehov inom havspolitik och den integrerade havspolitikens återspeglas i programmets strategiska planering.
 - b) EHFVF stöder införandet av ny teknik och innovativa produkter, processer och tjänster, särskilt sådana som är ett resultat av programmet inom havspolitikens och den integrerade havspolitikens områden. EHFVF främjar även insamling, behandling och övervakning av fältdata samt spridning av relevanta åtgärder som stöds inom programmet, vilket i sin tur bidrar till genomförandet av den gemensamma fiskeripolitiken, EU:s integrerade havspolitik, internationell världshavsförvaltning och internationella åtaganden.
3. Synergier med Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf) ska säkerställa följande:
 - a) I syfte att förstärka det europeiska forskningsområdet och bidra till målen för hållbar utveckling ska arrangemang för alternativ och kumulativ finansiering från Eruf och programmet stöda verksamheter som i synnerhet länkar samman strategier för smart specialisering och spetskompetens inom forskning och innovation, t.ex. gemensamma transregionala/transnationella program och gemensamma europeiska forskningsinfrastrukturer.
 - b) Eruf fokuserar bland annat på utveckling och förstärkning av regionala och lokala ekosystem för forskning och innovation, nätverk samt på industriell förändring, bland annat stöd till uppbyggnad av forsknings- och innovationskapacitet och införande av resultat och ny teknik samt innovativa och klimatvänliga lösningar från ramprogrammen för forskning och innovation genom Eruf.

4. Synergier med Europeiska socialfonden+ (ESF+) ska säkerställa följande:
 - a) ESF+ kan integrera och utöka innovativa kursplaner som stöds av programmet, genom nationella eller regionala program, så att människor får de färdigheter och den kompetens som kommer att behövas med tanke på förändringarna i efterfrågan på arbetsmarknaden.
 - b) Arrangemang för alternativ och kombinerad finansiering från ESF+ kan tillämpas för att stödja programverksamhet som främjar utveckling av humankapital inom forskning och innovation i syfte att förstärka det europeiska forskningsområdet.
 - c) ESF+ integrerar innovativ teknik och nya affärsmodeller och -lösningar, särskilt sådana som är ett resultat av programmet, för att bidra till innovativa, effektiva och hållbara hälso- och sjukvårdssystem och underlätta tillgången till bättre och säkrare hälso- och sjukvård för den europeiska allmänheten.
5. Synergier med programmet EU för hälsa ska säkerställa följande:
 - a) Unionens forsknings- och innovationsbehov på hälsoområdet identifieras och fastställs under programmets strategiska planering.
 - b) Programmet EU för hälsa kommer att bidra till att säkerställa att forskningsresultaten används på bästa sätt, i synnerhet de resultat som härrör från programmet.
6. Synergier med Fonden för ett sammanlänkat Europa (FSE) ska säkerställa följande:
 - a) Forsknings- och innovationsbehoven inom områdena transport och energi och inom den digitala sektorn i unionen identifieras och fastställs genom programmets strategiska planering.
 - b) FSE stöder införande och lansering i stor skala av innovativ ny teknik och innovativa nya lösningar inom transport, energi och fysisk digital infrastruktur, särskilt sådana som härrör från ramprogrammen för forskning och innovation.
 - c) Utbyte av information och uppgifter mellan programmets och FSE:s projekt kommer att underlättas, t.ex. genom att lyfta fram teknik från programmet som snabbt kan släppas ut på marknaden och som kan vidareutvecklas av FSE.
7. Synergier med programmet för ett digitalt Europa ska säkerställa följande:
 - a) Även om flera tematiska områden som berörs av programmet och programmet för ett digitalt Europa sammanfaller är den typ av åtgärder som ska få stöd, deras förväntade resultat och deras interventionslogik olika och kompletterande.
 - b) Forsknings- och innovationsbehoven avseende programmets digitala aspekter identifieras och fastställs genom dess strategiska planering. Hit hör exempelvis forskning och innovation för högpresterande datorsystem, artificiell intelligens, it-säkerhet, distribuerad databasteknik, kvantteknik, som kombinerar digital teknik och annan möjliggörande teknik samt icke-tekniska innovationer, stöd till expansion för företag som introducerar banbrytande innovationer (som ofta kombinerar digital och fysisk teknik), samt stöd till digital forskningsinfrastruktur.
 - c) Programmet för ett digitalt Europa är inriktat på storskalig digital kapacitets- och infrastrukturutveckling, till exempel inom högpresterande datorsystem, artificiell intelligens, it-säkerhet, distribuerad databasteknik, kvantteknik och avancerade digitala färdigheter ämnade att främja ett brett införande och utnyttjande, inom ett unionsnät, av kritiska befintliga eller testade innovativa digitala lösningar på områden av allmänt intresse i hela unionen (hälso- och sjukvård, offentlig förvaltning, rättsväsendet och utbildning), eller motverkande av marknadsmisslyckanden (digitalisering av företag, särskilt småföretag). Programmet för ett digitalt Europa genomförs främst tillsammans med medlemsstaterna, genom samordnade och strategiska investeringar, bland annat genom offentlig upphandling, i digital kapacitet som kan delas i hela unionen, och i EU-övergripande insatser som främjar interoperabilitet och standardisering som en del av utvecklingen av den digitala inre marknaden.
 - d) Kapacitet och infrastruktur inom programmet för ett digitalt Europa ställs till förfogande för forskning och innovation, inbegripet verksamhet som stöds genom programmet, t.ex. testning, experiment och demonstrationsprojekt inom alla sektorer och discipliner.
 - e) Ny digital teknik som utvecklats genom programmet ska löpande införas och utnyttjas inom programmet för ett digitalt Europa.
 - f) Programmets initiativ för utveckling av läroplaner för färdigheter och kompetenser, inbegripet sådana som tillämpas vid EIT:s relevanta KI-grupper, kompletteras med kapacitetsuppbyggnad i avancerade digitala färdigheter med stöd av programmet för ett digitalt Europa.
 - g) Det finns starka samordningsmekanismer för strategisk programplanering, operativa förfaranden och styrningsstrukturer för båda programmen.

8. Synergier med programmet för den inre marknaden ska säkerställa följande:
- Programmet för den inre marknaden tar upp de marknadsmisslyckanden som berör små och medelstora företag, och kommer att främja entreprenörskap och skapande av företag samt företagens tillväxt. Det råder komplementaritet mellan programmet för den inre marknaden och både EIT:s och EIC åtgärder för innovativa företag, samt i fråga om stödtjänster för små och medelstora företag, särskilt i de fall där marknaden inte ger meningsfull finansiering.
 - Nätverket *Enterprise Europe Network* kan, vid sidan av andra befintliga stödstrukturer för småföretag (såsom nationella kontaktpunkter, innovationsorgan, digitala innovationsknutpunkter, kompetenscentrum och företagsinkubatorer), ge stödtjänster inom ramen för programmet, inbegripet EIC.
9. Synergier med Life-programmet för miljö och klimatpolitik (Life) ska säkerställa följande:
- Forskning och innovation som behövs för att hantera miljö-, klimat- och energiotmaningar inom unionen identifieras och fastställs genom programmets strategiska planeringsprocess.
 - Life ska fortsätta att fungera som en katalysator för genomförandet av unionens politik och lagstiftning för miljö, klimat och energi, inbegripet genom att ta upp och tillämpa forsknings- och innovationsresultat från programmet och bidra till att lansera dem nationellt och på (mellan)regional och regional nivå där detta kan vara till hjälp vad gäller omställningen i fråga om miljö, klimat eller ren energi. Framför allt ska Life fortsätta att främja synergier med programmet genom tilldelning av en bonus under utvärderingen för förslag som omfattar utnyttjandet av resultaten från programmet.
 - Lifes standardåtgärdsprojekt ska stödja utveckling, testning och demonstration av lämpliga tekniker eller metoder för genomförandet av unionens miljö- och klimatpolitik, som senare kan lanseras i stor skala, med finansiering från andra källor, bland annat från programmet. EIT kan liksom EIC ge stöd för att expandera och kommersialisera nya banbrytande idéer som eventuellt framkommer vid genomförandet av Life-projekt.
10. Synergier med Erasmus+-programmet ska säkerställa följande:
- Att kombinerade medel från programmet, inbegripet från EIT, och Erasmus+-programmet används för att stödja verksamhet som stärker, moderniserar och omvandlar europeiska lärosäten. Programmet ska vid behov komplettera Erasmus+-programmets stöd för initiativet Europauniversitet, vad gäller forskningsaspekterna. Detta är ett led i utvecklingen av nya gemensamma och integrerade långsiktiga och hållbara strategier för utbildning, forskning och innovation som bygger på tvärvetenskapliga och sektorsövergripande strategier för att göra kunskapstriangeln till verklighet. EIT:s verksamheter skulle kunna komplettera de strategier som ska genomföras av initiativet Europauniversitet.
 - Att programmet och Erasmus+-programmet främjar integrationen av utbildning och forskning genom att underlätta för lärosäten att utforma och inrätta gemensamma strategier och nätverk för utbildning, forskning och innovation, att förse utbildningssystem, lärare och utbildare med de senaste forskningsrönen och -metoderna för att erbjuda alla studenter och all personal inom högre utbildning, och i synnerhet forskarna, aktiva forskningserfarenheter, och att stödja annan verksamhet som integrerar högre utbildning, forskning och innovation.
11. Synergier med unionens rymdprogram ska säkerställa följande:
- Forsknings- och innovationsbehoven inom unionens rymdprogram och upp- och nedströms i unionens rymdsektor identifieras och fastställs som en del av programmets strategiska planering. De åtgärder för rymdforskning som genomförs genom programmet kommer i förekommande fall att genomföras i enlighet med unionens rymdprogramms bestämmelser om upphandling och rättsliga enheters stödberättigande.
 - Rymddata och rymdtjänster som görs tillgängliga som en kollektiv nytta inom ramen för unionens rymdprogram används för att utveckla banbrytande lösningar genom forskning och innovation, bland annat inom programmet, särskilt för hållbara livsmedel och naturresurser, klimatövervakning, atmosfärs- land-, kust- och havsmiljön, smarta städer, uppkopplad och automatiserad rörlighet, säkerhet samt katastrofhantering.
 - Copernicustjänster för tillgång till data och information bidrar till det europeiska öppna forskningsmolnet och underlättar därmed forskares, vetenskapsmäns och innovatörers tillgång till Copernicusprogrammets uppgifter. Forskningsinfrastruktur, inte minst fältobservationsnät, är avgörande för den fältobservationsinfrastruktur som möjliggör Copernicus tjänster, och infrastrukturen kommer i sin tur att gagnas av information som tas fram av Copernicus tjänster.

12. Synergier med instrumentet för grannskapspolitik, utvecklingsamarbete och internationellt samarbete (NDICI) och instrumentet för stöd inför anslutningen (IPA III) ska säkerställa följande:
 - a) Forsknings- och innovationsbehoven inom områdena för NDICI och IPA III identifieras genom programmets strategiska planering, i linje med målen för hållbar utveckling.
 - b) Programmets forsknings- och innovationsverksamhet, med deltagande av tredjeländer och dess riktade internationella samarbetsåtgärder, strävar efter samordning och samstämmighet med samtidiga åtgärder för marknadsinförande och kapacitetsuppbyggnad inom NDICI och IPA III, utgående från ett gemensamt fastställande av behov och interventionsområden.
13. Synergier med Fonden för inre säkerhet och instrumentet för gränsförvaltning som en del av Fonden för integrerad gränsförvaltning ska säkerställa följande:
 - a) Forsknings- och innovationsbehoven inom områdena säkerhet och integrerad gränsförvaltning identifieras och fastställs genom programmets strategiska planering.
 - b) Fonden för inre säkerhet och Fonden för integrerad gränsförvaltning stöder lanseringen av innovativ ny teknik och innovativa nya lösningar, särskilt sådana som härrör från ramprogrammen för forskning och innovation på området för säkerhetsforskning.
14. Synergier med InvestEU-programmet ska säkerställa följande:
 - a) Programmet tillhandahåller blandfinansiering från Horisont Europa och blandfinansiering från EIC för innovatörer, som kännetecknas av en hög grad av risk och för vilka marknaden inte ger tillräcklig och meningsfull finansiering. Samtidigt kommer programmet att stödja ett effektivt genomförande och en effektiv förvaltning av den privata delen av blandfinansieringen via fonder och intermediärer som stöds av InvestEU-programmet med flera.
 - b) Finansieringsinstrument för forskning och innovation samt små och medelstora företag är samlade i InvestEU-programmet, bland annat genom ett särskilt tematiskt fönster för forskning och innovation, och genom produkter som lanseras inom policyområdet för små och medelstora företag, vilket bidrar till att nå båda programmens mål samt skapa starka kompletterande kopplingar mellan programmen.
 - c) Programmet ger adekvat stöd för att i relevanta fall bidra till att omdirigera lönsamma projekt som inte är lämpliga för finansiering från Europeiska innovationsrådet till InvestEU-programmet.
15. Synergier med den innovationsfond som ingår i utsläppshandelssystemet (*innovationsfonden*) ska säkerställa följande:
 - a) Innovationsfonden ska inrikta sig särskilt på innovation i teknik och processer med låga koldioxidutsläpp, bland annat miljösäker avskiljning och användning av koldioxid som bidrar avsevärt till att mildra klimatförändringarna, samt alternativ till koldioxidintensiva produkter. Den ska också stimulera uppförandet och driften av projekt som syftar till miljösäker avskiljning och geologisk lagring av koldioxid samt innovativ teknik för förnybar energi och energilagring, och möjliggöra och ge incitament till *grönare* produkter.
 - b) Programmet ska finansiera utveckling och demonstration av teknik, inbegripet banbrytande lösningar, som kan uppfylla unionens mål i fråga om klimatneutralitet, energi och industriell omvandling, särskilt genom verksamheterna inom pelarna II och III.
 - c) Innovationsfonden kan, under förutsättning att urvals- och tilldelningskriterierna uppfylls, stödja demonstrationsfasen av stödberättigande projekt som fått stöd från programmet, och starka kompletterande kopplingar ska skapas mellan de båda programmen.
16. Synergier med mekanismen för en rättvis omställning ska säkerställa följande:
 - a) Forsknings- och innovationsbehov ska identifieras under programmets strategiska planering till stöd för en rättvis och korrekt omställning till klimatneutralitet.
 - b) Spridning och lansering av innovativa och klimatvänliga lösningar, i synnerhet sådana som härrör från programmet, ska främjas.
17. Synergier med Euratoms forsknings- och utbildningsprogram ska säkerställa följande:
 - a) Programmet och Euratoms forsknings- och utbildningsprogram utvecklar övergripande åtgärder till stöd för utbildning och fortbildning (inbegripet Marie Skłodowska-Curie-åtgärder) med syftet att bibehålla och utveckla relevant kompetens i Europa.

- b) Programmet och Euratoms forsknings- och utbildningsprogram utvecklar gemensamma forskningsåtgärder med fokus på övergripande aspekter av en säker och trygg användning av andra tillämpningar av joniserande strålning än kärnkraft, inom sektorer såsom medicin, industri, jordbruk, rymd, klimatförändringar, säkerhet och olycksberedskap och tillhandahållande av kärnvetenskap.
18. Potentiella synergier med Europeiska försvarsfonden ska gynna civil forskning och försvarsforskning i syfte att undvika onödiga överlappningar och i enlighet med artiklarna 5 och 7.1.
19. Synergier med programmet Kreativa Europa ska främjas genom att man identifierar forsknings- och innovationsbehov inom kulturella och kreativa politikområden i programmets strategiska planering.
20. Synergier med faciliteten för återhämtning och resiliens ska säkerställa följande:
- a) Under programmets strategiska planering kommer man att identifiera vilken forskning och innovation som behövs för att medlemsstaterna ska kunna göra sina ekonomier och samhällen mer motståndskraftiga och bättre förberedda för framtiden.
- b) Spridning och lansering av innovativa lösningar, i synnerhet sådana som härrör från programmet, ska stödjas.
-

BILAGA V

EFFEKTKEDJEINDIKATORER

Effektkedjor och därmed sammanhängande indikatorer ska strukturera övervakningen av programmets framsteg i förhållande till dess mål i enlighet med artikel 3. Effektkedjorna ska vara tidsberoende och motsvarar tre kompletterande effektkategorierna – vetenskaplig, samhälls- och teknisk/ekonomisk – som återspeglar den icke-linjära karaktären hos investeringar i forskning och innovation. För var och en av dessa effektkategorierna ska indirekta indikatorer användas för att bedöma framstegen på kort, medellång och längre sikt, även efter programmets löptid, med möjligheter till uppdelning, även på medlemsstater och associerade länder. Dessa indikatorer ska sammanställas med kvantitativa och kvalitativa metoder. Enskilda programdelar ska bidra till dessa indikatorer i olika utsträckning och genom olika mekanismer. Ytterligare indikatorer kan användas för att övervaka enskilda delar av programmen, i förekommande fall.

De mikrodata som ligger bakom effektkedjeindikatorerna ska samlas in för alla delar av programmet och alla mekanismer för tillhandahållande på ett centralt förvaltad och harmoniserat sätt och på lämplig detaljnivå, med minimal rapporteringsbörda för bidragsmottagarna.

Dessutom, och utöver effektkedjeindikatorer, ska uppgifter om ett optimerat genomförande av programmet för att stärka det europeiska forskningsområdet, främja spetskompetensbaserat deltagande från alla medlemsstater i programmet samt underlätta samarbetsförbindelser inom europeisk forskning och innovation samlas in och rapporteras nästan i realtid som en del av de uppgifter gällande förvaltning och genomförande som avses i artikel 50. Dessa uppgifter ska omfatta övervakning av samarbetsförbindelser, nätverksanalys, uppgifter om förslag, ansökningar, deltagande och projekt, sökande och deltagare (inbegripet typen av organisation (t.ex. organisationer i det civila samhället, små och medelstora företag och den privata sektorn), land (t.ex. en specifik klassificering för grupper av länder, såsom medlemsstater, associerade länder och tredjeländer), kön, roll i projektet, vetenskaplig disciplin eller sektor, inbegripet samhällsvetenskap och humaniora) och graden av integrering av klimatåtgärder och därmed sammanhängande utgifter.

Vetenskapliga effektkedjeindikatorer

Programmet förväntas få vetenskapligt genomslag genom att skapa högkvalitativ ny kunskap, stärka humankapitalet inom forskning och innovation, och främja spridning av kunskap och öppen forskning. Framstegen i detta sammanhang ska övervakas genom indirekta indikatorer längs följande tre effektkedjor.

tabell 1

Vetenskapligt inflytande	Kort sikt	Medellång sikt	Lång sikt
Att skapa högkvalitativ ny kunskap	Publikationer – Antal fackgranskade (peer reviewed) publikationer som är ett resultat av programmet	Citeringar – Viktat (Field-Weighted) citeringsindex – fackgranskade publikationer som är ett resultat av programmet	Forskning i världsklass – Antal och andel fackgranskade publikationer som är ett resultat av projekt som finansieras genom programmet vilka utgör centrala bidrag till vetenskapliga områden
Att stärka humankapitalet inom forskning och innovation	Kompetens – Antal forskare som deltar i kompetensutveckling (utbildning, mentorskap och handledning, rörlighet och tillgång till forsknings- och innovationsinfrastruktur) i projekt som finansieras genom programmet	Karriärer – Antal och andel forskare inom programmet som deltagit i kompetensutveckling och därmed ökat sitt individuella inflytande inom sitt forsknings- och innovationsområde	Arbetsvillkor – Antal och andel forskare inom programmet som deltagit i kompetensutveckling och därmed fått förbättrade arbetsvillkor, inklusive forskarlöner

Vetenskapligt inflytande	Kort sikt	Medellång sikt	Lång sikt
Att främja spridning av kunskap och öppen vetenskap	Kunskapsdelning – Andel av forskningsoutput som är ett resultat av programmet (öppna data/publikationer/programvara osv.) som sprids via öppen kunskapsinfrastruktur	Kunskapsspridning – Andel av forskningsoutput med öppen åtkomst som är ett resultat av programmet som utnyttjas aktivt/citeras	Nya samarbeten – Andel bidragsmottagare som har utvecklat nya tvärvetenskapliga och sektorsövergripande samarbeten med användarna av deras öppna forsknings- och innovationsoutput från som är ett resultat av programmet

Samhälleliga effektkedjeindikatorer

Programmet förväntas få genomslag i samhället genom att hantera unionens politiska prioriteringar och globala utmaningar, inbegripet FN:s mål för hållbar utveckling, i enlighet med principerna i Agenda 2030 och målen i Parisavtalet, genom forskning och innovation, ge fördelar och effekter via forsknings- och innovationsuppdrag och europeiska partnerskap och stärka införandet av innovationer i samhället, vilket i slutändan bidrar till människors välbefinnande. Framstegen i detta sammanhang ska övervakas genom indirekta indikatorer längs följande tre effektkedjor.

tabell 2

Genomslag i samhället	Kort sikt	Medellång sikt	Lång sikt
Att hantera unionens politiska prioriteringar och globala utmaningar genom forskning och innovation	Resultat – Antal och andel resultat som berör identifierade prioriteringar för unionens politik och globala utmaningar (inbegripet målen för hållbar utveckling) (flerdimensionellt: för varje identifierad prioritering) Inklusive: antal och andel klimatrelevanta resultat för att fullgöra unionens åtaganden enligt Parisavtalet	Lösningar – Antal och andel innovationer och forskningsresultat som berör identifierade prioriteringar för unionens politik och globala utmaningar (inbegripet målen för hållbar utveckling) (flerdimensionellt: för varje identifierad prioritering) Inklusive: antal och andel klimatrelevanta innovationer och forskningsresultat för att fullgöra unionens åtaganden i enlighet med Parisavtalet	Fördelar – Sammanlagda beräknade effekter av användning/utnyttjande av r resultat som finansieras genom programmet för identifierade prioriteringar för unionens politik och globala utmaningar (inbegripet målen för hållbar utveckling), inklusive bidrag till den politiska beslutsprocessen och lagstiftningsprocessen (såsom normer och standarder) (flerdimensionellt: för varje identifierad prioritering) Inklusive: sammanlagda uppskattade effekter av användning/utnyttjande av r klimatrelevanta resultat som finansieras genom programmet för att fullgöra unionens åtaganden i enlighet med Parisavtalet, inbegripet bidrag till den politiska beslutsprocessen och lagstiftningsprocessen (såsom normer och standarder)
Fördelar och effekter genom forsknings- och innovationsuppdrag	Resultat av forsknings- och innovationsuppdrag – Resultat av specifika forsknings- och innovationsuppdrag (flerdimensionellt: för varje identifierat uppdrag)	Resultat av forsknings- och innovationsuppdrag – Resultat av specifika forsknings- och innovationsuppdrag (flerdimensionellt: för varje identifierat uppdrag)	Mål för forsknings- och innovationsuppdrag som uppnåts – Mål som uppnåts i specifika forsknings- och innovationsuppdrag (flerdimensionellt: för varje identifierat uppdrag)

Genomslag i samhället	Kort sikt	Medellång sikt	Lång sikt
Att stärka införandet av forskning och innovationer i samhället	Gemensamt skapande – Antal och andelprojekt som finansieras genom programmet där unionsmedborgare och slutanvändare bidrar till att tillsammans skapa forsknings- och innovationsinnehåll	Delaktighet – Antal och andel av deltagande rättsliga enheter som har mekanismer för allmänhetens och slutanvändarnas delaktighet efter att projekt som finansieras genom programmet avslutats	Införande av forskning och innovation i samhället – Införande och spridning av gemensamt skapade forskningsresultat och innovativa lösningar som har uppkommit inom ramen för programmet

Tekniska och ekonomiska effektkedjeindikatorer

Programmet förväntas ha tekniska och ekonomiska effekter, särskilt inom unionen, genom att påverka inrättandet av företag och företagens tillväxt, i synnerhet små och medelstora företag, inklusive uppstarts företag, genom att skapa direkta och indirekta arbetstillfällen, särskilt inom unionen, och genom att öka investeringarna i forskning och innovation. Framstegen i detta sammanhang ska övervakas genom indirekta indikatorer längs följande tre effektkedjor.

tabell 3

Tekniska/ ekonomiska effekter	Kort sikt	Medellång sikt	Lång sikt
Skapa innovationsdriven tillväxt	Innovativa resultat – Antal innovativa produkter, processer eller metoder som är ett resultat av programmet (per typ av innovation) och tillämpningar av immateriella rättigheter	Innovationer – Antal innovationer som är ett resultat av projekt som finansieras genom programmet (per typ av innovation), inklusive från tilldelade immateriella rättigheter	Ekonomisk tillväxt – Inrättande, tillväxt och marknadsandelar för företag som har utvecklat innovationer inom programmet
Fler och bättre arbetstillfällen	Sysselsättning – Antalet arbetstillfällen (heltidsekvivalenter) som skapats, och arbetstillfällen som bevarats i deltagande rättsliga enheter för projekt som finansieras genom programmet (per typ)	Fortsatt anställning – Ökning av antalet arbetstillfällen (heltidsekvivalenter) i deltagande rättsliga enheter för projekt som finansieras genom programmet (per typ)	Sysselsättning totalt – Antal direkt och indirekt skapade eller bevarade arbetstillfällen på grund av spridning av programmets resultat (per typ)
Mobilisering av investeringar i forskning och innovation	Gemensamma investeringar – Summan av offentliga och privata investeringar som mobiliserats genom den ursprungliga investeringen från programmet	Utvidgning – Summan av offentliga och privata investeringar som mobiliserats för att utnyttja eller utvidga resultat av programmet (inklusive utländska direktinvesteringar)	Bidrag till 3 %-målet – unionens framsteg mot målet "3 % av BNP" tack vare programmet

BILAGA VI

OMRÅDEN FÖR MÖJLIGA UPPDRAG OCH OMRÅDEN FÖR MÖJLIGA INSTITUTIONALISERADE EUROPEISKA PARTNERSKAP SOM SKA INRÄTTAS ENLIGT ARTIKEL 185 ELLER 187 I EUF-FÖRDRAGET

I enlighet med artiklarna 8 och 12 i denna förordning anges områdena för möjliga uppdrag och möjliga europeiska partnerskap som ska inrättas enligt artikel 185 eller 187 i EUF-fördraget i denna bilaga.

I. Områden för möjliga uppdrag:

- Uppdragsområde 1: Klimatanpassning, inbegripet samhällsomvandling.
- Uppdragsområde 2: Cancer.
- Uppdragsområde 3: Friska oceaner, hav samt kust- och inlandsvatten.
- Uppdragsområde 4: Klimatneutrala och smarta städer.
- Uppdragsområde 5: Markhälsa och livsmedel.

Varje uppdrag ska följa de principer som fastställs i artikel 8.4 i denna förordning.

II. Områden för möjliga institutionaliserade europeiska partnerskap på grundval av artikel 185 eller 187 i EUF-fördraget:

- Partnerskapsområde 1: Snabbare utveckling och säkrare användning av innovationer på hälsoområdet för europeiska patienter och global hälsa.
- Partnerskapsområde 2: Främjande av viktig digital och möjliggörande teknik och dess användning, inbegripet, men inte begränsat till, ny teknik såsom artificiell intelligens, fotonik och kvantteknik.
- Partnerskapsområde 3: Europeiskt ledarskap inom metrologi, inbegripet ett integrerat metrologisystem.
- Partnerskapsområde 4: Förbättrad konkurrenskraft, säkerhet och miljöprestanda för unionens flygtrafik, luftfart och järnvägstrafik.
- Partnerskapsområde 5: Hållbara, inkluderande och cirkulära biobaserade lösningar.
- Partnerskapsområde 6: Väteteknik och teknik för hållbar lagring av energi med mindre miljöavtryck och energihushållning i produktionen.
- Partnerskapsområde 7: Rena, sammankopplade, samarbetsinriktade, autonoma och automatiserade lösningar för framtida rörlighetskrav för människor och varor.
- Partnerskapsområde 8: Innovativa och FoU-intensiva små och medelstora företag.

Förfarandet för att bedöma behovet av ett institutionaliserat europeiskt partnerskap inom ett av de ovannämnda partnerskapsområdena kan leda till ett lagstiftningsförslag i enlighet med kommissionens initiativrätt. I annat fall kan respektive partnerskapsområde även bli föremål för ett europeiskt partnerskap i enlighet med artikel 10.1 a eller b i denna förordning eller genomföras med hjälp av andra ansökningsomgångar inom ramen för detta program.

Eftersom de möjliga områdena för institutionaliserade europeiska partnerskap täcker breda tematiska områden kan de, på grundval av de behov som bedöms föreligga, genomföras med hjälp av mer än ett europeiskt partnerskap.
